

Labklājības ministrija

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Metodiskais materiāls izstrādāts ar Eiropas Sociālā fonda finansiālu atbalstu Labklājības ministrijas īstenotā projekta Nr. 9.2.1.1/15/I/001 "Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās" aktivitātes 15.4. "Sociālā darba kopienā modeļa izstrāde, klātienē un e-mācību satura izstrāde un pilotprojekta īstenošana metodikas ieviešanai" (iepirkums Nr. LRLM2021/28-3-03/30ESF) ietvaros.
Par materiāla saturu atbild Labklājības ministrija, un tajā nav atspoguļots Eiropas Komisijas viedoklis.

PILOTPROJEKTĀ APROBĒTIE MODEĻI LATVIJAS PAŠVALDĪBĀS

Septiņās Latvijas pašvaldībās – Cēsu, Rēzeknes, Bauskas, Ādažu un Tukuma novados, kā arī Rīgas un Daugavpils valstspilsētās – laikā no 2022. gada septembra līdz 2023. gada maijam norisinājās pilotprojekts ar Eiropas Sociālā fonda finansiālu atbalstu Labklājības ministrijas īstenotā projekta Nr. 9.2.1.1/15/I/001 "Profesionāla sociālā darba attīstība pašvaldībās" aktivitātes 15.4. "Sociālā darba kopienā modeļa izstrāde, klātienē un e-mācību satura izstrāde un pilotprojekta īstenošana metodikas ieviešanai" (iepirkums Nr. LRLM2021/28-3-03/30ESF) ietvaros.

APROBĀCIJĀ IESAISTĪTĀS PAŠVALDĪBAS

Cēsu novads

Pilotprojektā tika iesaistīti divi sociālie darbinieki.

1. **Sociālais darbinieks kopienā**, kura darba vieta ir Pilngadīgo personu atbalsta nodaļa, pilotprojektā tiešā pakļautībā dienesta vadītājam.
2. Otrs darbinieks – Sociālo pakalpojumu nodaļā, **vecākais sociālais darbinieks darbam dienas centrā personām ar garīga rakstura traucējumiem** – darba pienākumi paralēli pamatpienākumiem dienas centrā. Mērķgrupa – seniori un dienas centra apmeklētāju (personas ar GRT) vecāki.

Rēzeknes novads

Pilotprojektā tika iesaistīti divi sociālie darbinieki, kuru pienākumi pamatdarbā aprakstīti tālāk, papildu darbs – sociālais darbs kopienā. Tiešie vadītāji – nodaļu vadītāji.

1. **Sociālās palīdzības nodaļas sociālais darbinieks** – darba pienākumos sociālās palīdzības organizēšana Viļānu pilsētā un Viļānu pagastā.
2. **Sociālo pakalpojumu nodaļas sociālais darbinieks** – darba pienākumos ir sociālo pakalpojumu organizēšana Viļānu apvienības teritorijā – Viļānu pilsēta un trīs pagasti (Viļānu pagasts, Sokolku pagasts, Dekšāres pagasts).

Daugavpils valstspilsēta

Pilotprojektā tika iesaistīti divi sociālie darbinieki.

1. **Dienas centra "Saskarsme" sociālā darbiniece**, ikdienā pilda dienas centra vadītājas pienākumus, SDK iesaistās piektdienās. Dienas centrs "Saskarsme" dienas laikā nodrošina sociālo prasmju attīstīšanas iespējas, izglītošanas, brīvā laika pavadīšanas, mākslas un mākslinieciskās pašdarbības nodarbības pensijas vecuma personām, ģimenēm ar bērniem, personām ar invaliditāti, personām pēc smagām, ilgstošām slimībām, bezdarbniekiem.
2. Otra ir sociālā darbiniece **Sociālo pakalpojumu nodaļā Sociālo pakalpojumu organizēšanas un sociālā darba sektora Ģimenēm ar bērniem sektorā**.

Bauskas novads

Pilotprojektā tika iesaistīts viens sociālais darbinieks, kurš pilotprojektā veic sociālā darbinieka kopienā pienākumus Bauskas struktūrvienības Sociālo pakalpojumu nodaļā un kurš ikdienā veic ģimeniskai videi pietuvināta pakalpojuma sociālā darbinieka pienākumus.

Ādažu novads

Pilotprojektā tika iesaistīts viens sociālais darbinieks. Pilotprojekta dalībnieka amats pašvaldības sociālajā dienestā ir **centru "Pīlādzis" un "Kadiķis" vecākais sociālais darbinieks kopienā**, tiešais vadītājs ir sociālā dienesta vadītājs.

Tukuma novads

Pilotprojektā tika iesaistīts viens sociālais darbinieks. Pilotprojekta dalībnieks Tukuma novadā darbu veic kā **Kopienas darba nodaļas vadītājs** tiešā pakļautībā dienesta direktoram. Kopienas darba nodaļa nodrošina darbu četros kopienas centros Sēmē, Džūkstē, Lestenē un Irlavā.

Rīgas valstspilsēta

Pilotprojektā tika iesaistīti divi sociālie darbinieki, kas pilotprojektā ir iesaistīti 20 stundas nedēļā.

1. Viens darbinieks darba pienākumus veic kā **vecākais sociālais darbinieks ar pilngadīgām personām dienas centrā "Ābeļzars"** Sociālā darba nodaļā.
2. Otrs darbinieks darba pienākumus veic kā **sociālais pedagogs kopienas centrā "Ābeļzieds"** tiešā pakļautībā kopienas centra vadītājai.

APROBĒTO MODEĻU KOPSAVILKUMS

Aprobēto modeļu kopsavilkumos ietverta šāda informācija: atbalsts pašvaldībā, pieejamie resursi pašvaldībā SDK attīstīšanai, SDK attīstības raksturojums, SDK stiprās puses un grūtības, sociālā darbinieka kā profesionāļa pozīcija pašvaldībā, pašvaldības vadības un sociālā dienesta vadības vīzija, gaidas no sociālā darba kopienā, iepriekš veiktā pašvaldībā esošo kopienu vajadzību un problēmu izpēte, kopienas izpētes procesa raksturojums, darbības plāna izstrāde, darbības plāna īstenošana un korekcijas plānā, informācija par sadarbības partneriem, par kopienas līdzdalību, pārmaiņām un pilotprojekta īstenošanas rekomendācijas SDK attīstībai.

Redakcijas piezīme: Aprobēto modeļu kopsavilkumu autores ir projekta dalībnieces, tāpēc, cienot katras autores ieguldījumu un individuālo stilu, nav veikta teksta literārā apstrāde.

Tukuma novada pilotprojekta kopsavilkums	4
Cēsu novada pilotprojekta nr. 1 kopsavilkums	10
Cēsu novada pilotprojekta nr. 2 kopsavilkums	16
Rēzeknes novada pilotprojekta kopsavilkums	21
Bauskas novada pilotprojekta kopsavilkums	31
Rīgas valstspilsētas pilotprojekta kopsavilkums	37
Ādažu novada pilotprojekta kopsavilkums	50
Daugavpils valstspilsētas pilotprojekta nr. 1 kopsavilkums	58
Daugavpils valstspilsētas pilotprojekta nr. 2 kopsavilkums	90

TUKUMA NOVADA PILOTPROJEKTA KOPSAVILKUMS

1. Vispārīga informācija par pilotprojekta dalībnieku	
Pilotprojekta dalībnieka vārds, uzvārds un pašreizējais amats pašvaldībā	Marita Dērica, Kopienas darba nodaļas vadītāja, projekta laikā veicu sociālā darbinieka pienākumus.
2. Esošās situācijas apraksts pašvaldībā	
Atbalsts pašvaldībā	Sociālā dienesta direktore motivēja un sniedza pozitīvu atbalstu dalībai projektā, nodrošināja nepieciešamo, lai veiksmīgi darbotos pilotprojektā. Bija tikšanās reizes, kurās piedalījās arī Tukuma domes deputāti; ar sabiedriski aktīvākajiem deputātiem tikāmies biežāk, pārrunājām aktualitātes. Organizētajās tikšanās reizēs ar iedzīvotājiem piedalījās arī pagastu pārvalžu vadītāji, pārvaldnieki. Sadarbība notika arī ar attīstības nodaļas darbiniekiem. Kopīgi tikāmies ar pagastu un pilsētu iedzīvotājiem vajadzību izzināšanā.
Pieejamie resursi pašvaldībā sociālā darba kopienā attīstīšanai	Kā vienu no galvenajiem resursiem izceltu – sociālā dienesta direktores izpratni par nepieciešamību pēc sociālā darbinieka kopienā. Tukuma novada pašvaldībā jau darbojas četri kopienu centri, kur, pielietojot iegūtās zināšanas no metodikas par SDK, tiek pilnveidots un attīstīts darbs. Kā resursu atzīmētu arī jau pastāvošās NVO, iedzīvotāju kopas, ar kurām sadarbojoties, iespējams veikt SDK. Kā resurss ir pagastu pārvaldes, kuras vairāk vai mazāk aktīvi iesaistās savu iedzīvotāju labklājības nodrošināšanā.
SDK attīstības raksturojums	SDK daļēji tika veikts jau esošajos kopienu centros. Daļēji, jo kopienu centros darbinieki bija bez sociālā darbinieka izglītības (interesu pulciņa audzinātāji), bet veica kopienas aktivizēšanas un pašpalīdzības aktivitāšu ierosināšanas funkciju. Projekta laikā vienā no kopienu centriem nomainījās darbinieks, tika pieņemta darbiniece, kurai ir sociālā darbinieka izglītība, tas uzlaboja kopienu centra darbību. Tika mēģināts iesaistīt jaunas iedzīvotāju grupas.
SDK stiprās puses un grūtības	SDK kopienās stiprā puse ir spēja saskaņot un risināt sociālas vajadzības un problēmas vides kontekstā. Noskaidrot, vai konkrētajā kopienā vairākiem iedzīvotājiem ir šīs vajadzības, un strādāt vidē, kurā šie cilvēki dzīvo, piesaistot resursus, kuri ir tieši viņu vidē un piemēroti viņiem un iespējams ilgtermiņā. Pretstatā pakalpojuma, kurš tiek piešķirts uz kādu noteiktu termiņu vai noteiktas reizes, individuālu gadījumu risinot. Grūtības rada kopienas līderu atrašana vai arī jau esošo līderu izdegšana. Ilgtermiņā ir grūti rast risinājumus un noturēt stabilitāti, jo šie aktīvie cilvēki kopienās nav algoti darbinieki, viņi tam velta savu brīvo laiku, un dažādu iemeslu dēļ plānotais var mainīties vai neizdoties. Viena no grūtībām SDK ir paša sociālā darbinieka kopienā darba laika savienošana ar privāto dzīvi, jo darbs ir arī vakara stundās un brīvdienās, proti, tad, kad iedzīvotājiem ir iespējas. Jāpielāgojas laikam un vietai, par kuru iedzīvotāji vienojas. Tas prasa arī nodrošināt mobilitātes iespēju darbiniekam.
Sociālā darbinieka kā profesionāļa pozīcija pašvaldībā	Pašvaldībā nav izveidots amats "sociālais darbinieks kopienā". Kā kopienas darba nodaļas vadītāja projekta laikā veicu sociālā darbinieka kopienā amata pienākumus. Šajā nodaļā nav arī sociālā darbinieka amata vietas. Kopienu centros strādā interešu pulciņu audzinātāji. Nav man zināma informācija, vai plānots izveidot šādu amata vietu. Man kā

	<p>kopienas darba nodaļas vadītājam ar sociālā darbinieka izglītību ir saistoši šie SDK pienākumi. Iegūtās zināšanas pilotprojekta laikā jau pielietoju savā darbā un jau esošo kopienu centru darbā. Iepriekš man nebija pieredzes SDK, bet, iepazīstot šīs SDK darba formas, secinu, ka netieši to esmu darījis jau iepriekš – strādājot pašvaldībā un esot sociāli aktīvai, pašai iesaistoties un iesaistot citus aktivitātēs, projektos, organizējot iekļaujošus pasākumus. Pilotprojekta laikā ir uzsākta sadarbība ar kopienām. Vairāk ar tām, kurām esmu saskarsmē biežāk, kuras tuvāk dzīvesvietai un darba vietai.</p> <p>Lai veidotu sadarbību, vispirms jāiegūst atpazīstamība un uzticēšanās. Esot jaunienācējai novadā (dzīvoju un strādāju nepilnus trīs gadus), esmu vairāk iekļāvusies un pazīstama Kandavas novada bijušajā teritorijā. Šajā teritorijā iepazītajās kopienās varētu apgalvot, ka kā SDK esmu kopienas/kopieņu pārstāvis.</p>
Vai un kāda ir pašvaldības vadības un sociālā dienesta vadības vīzija, gaidas no sociālā darba kopienā?	<p>Pašvaldības vadība, manuprāt, SDK izprot samērā neskaidri, vai drīzāk neizprot. Jo mēs paši, dalībnieki, to neizpratām, pirms uzsākām mācības pilotprojektā. Valsts un pašvaldību politikā un pamatprincipos šobrīd ļoti aktuāli ir šie kopieņu organizēšanās procesi. Vārds “kopienas” tiek izmantots ļoti dažādos variantos un nozīmēs. Lai izprastu, ir jāpaiet laikam un jāveic liels skaidrojošais darbs.</p> <p>SD vadība, manuprāt, izprot, ka SDK ir resurss sociālo problēmu risināšanā un preventīvs darbs. Šis ir tilts starp iedzīvotājiem, kopienām un pašvaldību, valsti. SDK ir resurss arī citiem sociālā darba speciālistiem, lai saskatītu iespējamo atbalstu klientu dzīvesvietai.</p>
Vai iepriekš ir veikta pašvaldībā esošo kopieņu vajadzību, problēmu izpēte?	<p>Nav izdevies iegūt informāciju par iepriekš veiktu izpēti Tukuma novada kopieņu vajadzībām. Novads izveidojies pēc administratīvi teritoriālās reformas (turpmāk – ATR) 2021. gadā un pastāv nepilnus divus gadus. Kopā apvienojās četri iepriekš esošie novadi, šobrīd veidojot novadu ar divām pilsētām un divdesmit vienu pagastu.</p>

3. Kopienas izpēte un darba lauka definēšana

Sākotnējā izpēte	<p>1. Izpētes secinājumi</p> <p>Kopienas sākotnējās izpētes rezultāti norādīja par vienotas identitātes trūkumu kopienās, par grūtībām saņemt pamata pakalpojumus tuvu dzīvesvietai un par informācijas trūkumu par atsevišķām dzīves situācijām.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p> <p>Sākotnējā izpētē izmantoju kopienas pamatvajadzību profilēšanas anketu, kuru aizpildīju kopā ar pašvaldību darbiniekiem un arī iedevu aizpildīt iedzīvotājiem. Ļoti būtiskas atšķirības rezultātos nebija. Manā praksē šo profilēšanas anketu aizpildot, aizpildītājam bija nepieciešams paskaidrot, kas kādā jautājumā domāts.</p> <p>Pēc paskaidrojumiem un sarunas aizpildīt nebija grūtības. Aizpildot profilēšanas anketu klātienē ar kādu pašvaldības darbinieku, veidojās arī ļoti izzinoša saruna. Kamēr pilda anketu, paralēli notiek saruna, no kuras arī veicu pierakstus, tā tiek iegūta paplašināta informācija par uzdotajiem jautājumiem anketā. Šī profilēšanas anketa ir palīdzoša, jo norāda, kādā virzienā darbiniekam virzīties.</p> <p>Pēc šīs sākotnējās anketas rezultātiem varēju secināt, cik ļoti atšķiras sociālās situācijas pagastos, un ka vienota pieeja vai sadarbība visiem nebūs piemērota. Rezultāti iedeva stimulu padziļināti izziņāt sociālo situāciju novadā kopumā.</p>
Padziļinātā izpēte	1. Izpētes secinājumi

	<p>Padziļinātu izpēti veicu visos Tukuma novada pagastos. Padziļinātās izvērtēšanas mērķis bija izzināt teritoriālās kopienas ikdienas vidi, vajadzības, grūtības, resursus, kopienas iesaisti, aktivitātes līmeni un citus aspektus.</p> <p>Pēc izpētes secinu, ka novadā ir ļoti atšķirīgas ģeogrāfiskās un interešu kopienas ar atšķirīgām identitātēm, vajadzībām un resursiem. Pēc ATR savienojās atšķirīgas teritorijas, kā piejūras ciemi ar lielu iedzīvotāju blīvumu un augstāku dzīves līmeni, prasībām, vajadzībām. Pretstatā teritorijām ar sliktāku infrastruktūru, kur uz pagasta centru pat nevar aizbraukt pa asfaltētu ceļu, vai arī pagasts, kur palikusi tikai bibliotēka un kultūras nams. Identitāte – piederība kādai vietai – kopienai bija viena no nozīmīgākajām sociālajām vērtībām, kura bija vienlīdz svarīga visā novadā. Varēja izjust satraukumu par procesiem pēc ATR pašvaldībā, kad daudz kas tiek centralizēts, no iedzīvotāju puses tas šķiet tālāks, nepieejamāks.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p> <p>Padziļinātajā izpētē pielietoju anketēšanu, intervēšanu, datu analīzi, tikšanās/sapulces ar iedzīvotājiem.</p> <p>Ar anketēšanu bija vissarežģītāk, manā gadījumā viens no visneatsaucīgākajiem veidiem, kā iegūt informāciju. Izdalītās anketas atpakaļ saņēmu salīdzinoši ļoti maz. Iedzīvotājiem nebija vēlmes lasīt, aizpildīt, iedziļināties. Ja šos anketas jautājumus uzdevu sarunā, tad veiksmīgi saņēmu atbildes. Tā bieži anketēšana pārvērtās par interviju. Tas prasīja daudz vairāk laika. Neizvēlējos anketēšanu interneta vidē, jo vienlaikus ar dalību pilotprojektā mūsu novada divas partnerības izveidoja interneta anketu ar līdzīgu saturu "Kas mums ir un ko vajadzētu, lai dzīve un darbs mūsu pagastā būtu labāks". Izveidoju sadarbību, un šie dati man bija pieejami.</p> <p>Intervēšanu veicu ar vienkāršiem iedzīvotājiem, satiekot tos ikdienas gaitās.</p> <p>Lai sākotnēji iepazītu katru konkrētu pagastu, veicu nelielu datu analīzi, pētot iedzīvotāju skaitu, teritoriālo novietojumu, infrastruktūru.</p> <p>Visintensīvāk tikos ar pagastu iedzīvotājiem, kopienām klātienē. Piedalījos iedzīvotāju konsultatīvajās padomēs, piedalījos dažās biedrību tikšanās reizēs. Sadarbībā ar partnerībām organizējam iedzīvotāju tikšanās, kurās no pašiem iedzīvotājiem noskaidrojām viņu vajadzības un veicām stipro, vājo pušu, iespēju, draudu (SVID) analīzi. Šis bija ļoti apjomīgs darbs (21 pagasts). Šī nebija tikai tukša informācijas iegūšana, kuru paturēt kādam zināšanai. Partnerības izstrādā Eiropas līdzekļu piešķiršanai atbalsta stratēģiju turpmākajiem četriem gadiem, kura balstīta uz iedzīvotāju vajadzībām, kopienas attīstību. Naudas līdzekļi būs jau pieejami šī gada nogalē. Pēc iespējām piedalījās arī pašvaldības attīstības nodaļas speciālisti, lai šīs vajadzības nokļūtu pašvaldības attīstības plānos un, protams, sociālo problēmu risināšanu, lai nonāktu sociālā dienesta plānošanā, rīcībā un īstenošanā.</p> <p>Esot aktīvai un komunicējot ar kopienām, piedalījos līdzdalības pētījuma noslēguma fāzē. Latvijas universitātes pētnieki sadarbībā ar atsevišķiem senioriem no iedzīvotāju vides, kuri iejutās pētnieku lomās, sniedza ziņojumu starptautiskā projektā "Viens, bet saziņā? Digitālās nevienlīdzības aprūpē un starppaaudžu attiecībās senioriem, kas dzīvo vieni (<i>EQualCare</i>)". Piedalījos, jo bija nepieciešama informācijas precizēšana, apkopojot un atspoguļojot iegūto informāciju no pētījuma.</p>
<p>Darba lauka Definēšana</p>	<p>Mana pilotprojekta pamatā bija ģeogrāfiskās kopienas, pagastu teritorijas. Darba procesā pievērsos arī kopienai ar kopīgām interesēm, identitāti – senioru kopienai.</p>

4. Intervence

Lūgums atzīmēt Jūsu izvēlēto/ās sociālā darba kopienā prakses pieejas (ar burtu "X" (vienu vai vairākus)):

Kopienas attīstīšana un kapacitātes stiprināšana	
Sociālā plānošana/Kopienas organizēšana	X
Kopienas izglītošana	X
Sociālais aktīvisms un interešu aizstāvība	
Sociālais mārketinga	X
Cits: _____ [norādīt kāds]	

5. Darbības plāns (atbilstoši izvēlētajam prakses virzienam)

Mērķis	Izzināt sociālo situāciju, vajadzības, resursus Tukuma novada teritorijas pagastos un izveidot strukturētu resursu kartējumu, kas izmantojams ne tikai SDK, bet arī kolēģiem sociālajā darbā ar gadījumu un citu profesiju pārstāvjiem.
Darbības plāna izstrāde	<p>Mana pilotprojekta viens no galvenajiem prakses virzieniem bija sociālais mārketinga. Tā mērķis bija veidot kontaktu, atpazīstamību, uzticēšanos starp sabiedrību un sociālo dienestu, tai skaitā SDK.</p> <p>To darīju klātienē, piedaloties iedzīvotāju tikšanās reizēs. Stāstīju, kas ir SD, kas ir sociālais darbinieks kopienā, ko viņš dara, kāpēc tāds nepieciešams, kas ir kopienas centri, kādi ir pakalpojumi, kam tie pieejami, piedāvāju dalību iedzīvotāju sapulcēs, lai informētu par interesējošiem jautājumiem sociālajā jomā. Dalījies ar labās prakses piemēriem, lai iedvesmotu un aktivētu kopienas. Apzināju labās prakses piemērus senioru atbalstam Tukuma novadā un padalījos kopienās, kuras ir mazāk aktīvas šajā jomā. Izmantoju mārketinga veidu, kura galvenie mērķi ir mainīt sabiedrības viedokli un uzvedību, vērst uzmanību uz sabiedrības sociālajām problēmām.</p> <p>Izmantoju arī sociālās plānošanas pieeju, kas ietver sociālo apstākļu, sociālās politikas un kopienas pakalpojumu analīzi, mērķu un prioritāšu noteikšanu; pakalpojumu programmu izstrādi un atbilstošu resursu mobilizāciju. Iegūstot informāciju no kopienām, jau plānoju, ko ar to darīšu, kam tā būs noderīga, vai ir resursi kopienā, lai ko mainītu, vai nepieciešams ko piesaistīt.</p> <p>Izmantoju arī kopradīšanas pieejas elementus. Kādā pagastā biedrībai bija sadarbība ar ziedotājiem un labprāt piedāvāja šo iespēju dalīties ar resursiem. Biedrībai pašai nebija resursu, lai izzinātu, kam nepieciešams šis atbalsts. Man radās iespēja dalīties un piedāvāt šo atbalstu citām kopienām, kuras to novērtēja ļoti atzinīgi. Tas izveidojās kā tilts starp kāda vajadzību un cita iespēju, kopā radot atbalstu viens otram.</p>
Plāna īstenošana	Mans plāns – ieplānoju vizītes katrā pagastā, klātienē tikšanās laiku anketēšanai ar nejauši izvēlētiem iedzīvotājiem. Piedalīties

	vismaz vienā iedzīvotāju sanāksšanas reizē katrā pagastā. Plāna īstenošanā man bija jārēķinās ar transporta pieejamību. Aktuāli sekot līdzi visiem procesiem: cilvēki slimo, vēl kādu apstākļu pēc mainās tikšanās datumi vai vieta. Izdevās plānotais, kādā pagastā iznāca vairākas reizes tikties, tur uzreiz jūtama atvērtāka attieksme, kā atpazīstamam darbiniekam.
Korekcijas plānā	Korekcijas darba plānā bija jāveic dažādu apstākļu sakrītības vai nesakrītības pēc. Kaut kur atcēlās vai pārcēlās kāda tikšanās. Līdz ar to kaut kas arī pārklājās.
Sadarbības partneri plāna īstenošanā	Sadarbības partneri bija Tukuma novada divas partnerības. Jau darbojošies četri kopienu centri Tukuma novadā. Iedzīvotāju konsultatīvās padomes. Biedrības, privāts uzņēmējs. Pagasta pārvaldes un pašvaldību darbinieki.
Kopienas līdzdalība	<p>1. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika nodrošināta aktīva kopienas līdzdalība</p> <p>Mana pilotprojekta laikā bija arī mazais projektiņš "Sarunu kafejnīca". Tā kā biju pieaicināta piedalīties vientuļo senioru pētījuma noslēguma prezentācijā, un, lai šī informācija un dati tiktu izmantoti, kamēr tie vēl ir aktuāli, saskaņotju nepieciešamību kopā ar kopienu rīkoties. Pēc iegūtajiem datiem un sarunām ar senioru kopienu par grūtībām senioriem digitālajā vidē kopīgi organizējām tikšanos neformālā gaisotnē – "sarunu kafejnīcā". Uzrunāju uzņēmēju par iespēju izmantot kafejnīcas telpas, kuras mums tika atvēlētas bez maksas. Palīdzēju drukātās informācijas nodrošināšanā, lai aicinātu uz tikšanos. Seniori izplatīja informāciju, uzrunāja, aicināja piedalīties vienkārši interesentus, tos, kuriem tas būtu nepieciešams (viņi bija apzinājuši), un tos, kuri būtu gatavi dalīties ar savu pieredzi.</p> <p>2. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika identificēti kopienas līderi</p> <p>Kopienas līderi iespējams ieraudzīt, esot pašā kopienā, tiekoties ar iedzīvotājiem. Nereti kopienas līderi darbojas iedzīvotāju konsultatīvajās padomēs. Tos var pamanīt arī sociālajos tīklos, kad tie aktīvi iestājas par kopienu, popularizē to.</p>

6. Pārmaiņu novērtēšana	
Kādas metodes ir izmantotas pārmaiņu identificēšanā?	Mans pilotprojekta mērķis bija izzināt sociālo situāciju, vajadzības, resursus Tukuma novada teritorijas pagastos, kas nav tieši vērsti uz pārmaiņu ieviešanu, līdz ar to novērtēt varu savu veikumu, nevis pārmaiņas kopienā. Mazajā projektā ar senioru kopienu veicām kopienas pārmaiņu pašnovērtēšanu.
Kādi rezultāti un kādā apmērā ir sasniegti?	Ir izveidota katra pagasta mapīte ar aktuālo iegūto informāciju, kurā ir pašu iedzīvotāju izteiktās vajadzības, viņu zināmie resursi. No pašu sniegtās informācijas izveidota SVID analīze. Pievienota klāt papildu informācija par pētījuma rezultātiem, anketēšanas rezultāti, labās prakses piemēri u.c. Šī informācija ir papildināma arī turpmākajā darbā.

Kādi faktori veicinājuši vai kavējuši plānoto rezultātu sasniegšanu?	Rezultātu sasniegt palīdzēja mentora atbalsts, ieteikumi, iedrošinājums. Palīdzēja pašas ieinteresētība veikt šo darbu, iepazīt teritoriju, kopienas.
Rekomendācijas turpmākajam sociālā darba jūsu izvēlētajā kopienā procesam	Šim darbam nav tādu konkrētu robežu, jābūt pieredzei darbā ar cilvēkiem vai vēlmei strādāt ar cilvēkiem. Šeit ir plašas darba iespējas, virzieni. Iesākumā, iespējams, jāizvērtē kas ir aktuālāks, prioritātes, jo viens sociālais darbinieks kopienā uz visu novadu (21 pagasts, 2 pilsētas) ir nepietiekami.

Komentāri/priekšlikumi sociālā darba kopienā attīstībai Latvijā

SDK saredzu kā pamatu ikvienam sociālajam darbiniekam. Spēt saskatīt plašāk par individuālu gadījumu. Ļoti patīk "sociālās telpas orientācijas" modelis sociālajā darbā. Spēja uzticēties un sadarboties ar nevalstiskajām organizācijām ir jāpilnveido.

SDK ir darbs ārpus kabineta, kopienā. Mazāk birokrātisku atskaišu. Lai darbinieks strādātu sadarbībā ar saviem kolēģiem sociālajā dienestā. Pilnveidot sadarbību ar citiem sociālā darba speciālistiem, lai būtu arī viņu pasūtījums (vajadzības risināt problēmas kopienu kontekstā, lai tā nav viena SDK iniciatīva). Lēnām soli pa solītim attīstīt šo specializāciju.

CĒSU NOVADA PILOTPROJEKTA NR. 1 KOPSAVILKUMS

1. Vispārīga informācija par pilotprojekta dalībnieku	
Pilotprojekta dalībnieka vārds, uzvārds un pašreizējais amats pašvaldībā	Santa Rudmīeze Projekta kopienas sociālā darbiniece
2. Esošās situācijas apraksts pašvaldībā	
Atbalsts pašvaldībā	Sociālā dienesta vadītājs 100% atbalsta iesaistīšanos pilotprojektā un izsaka savu redzējumu saistībā ar SDK. Ir sadarbība ar attīstības nodaļu un pašvaldības domes pārstāvjiem kopienas darbam. Cēsu pašvaldībā šobrīd notiek kopienu aktivizēšana, par pamatu ņemot piedalīšanos līdzdalības budžeta apgūvē. Saistībā ar Cēsīm kā "Latvijas kultūras galvaspilsētu 2025" tiek veidots pasākumu plāns, kurā tiks iesaistītas visa novada mazo pagastu kopienas.
Pieejamie resursi pašvaldībā sociālā darba kopienā attīstīšanai	Sociālā dienesta budžetā tiek ielikta naudas summa, kura var tikt izmantota SDK izmantošanai, dažādu pamatotu pasākumu veidošanai, kopienas stiprināšanai. SDK veikšanai var izmantot darba automašīnu.
SDK stiprās puses un grūtības	Manas kā sociālā darbinieka kopienā: <ul style="list-style-type: none"> • Stiprās puses – spēja uzrunāt svešas personas un rast kontaktu tālākai sadarbībai. Spēja nodot savas zināšanas un organizēt tikšanās reizes. • Grūtības sagādā darba laiks, visbiežāk kopienas pulcējas darba dienu vakaros vai brīvdienās.
Sociālā darbinieka kā profesionāļa pozīcija pašvaldībā	Pašvaldībā jau no 2022. gada 1. janvāra ir izveidota jauna amata vieta "Kopienas sociālais darbinieks". Darbiniekam un sociālajam dienestam nav pieredzes, kā strādāt kopienas sociālajam darbiniekam. Esmu uzsākusi mērķtiecīgu sava darba popularizēšanu un iesaistījusies dažādu novada kopienu sadarbībās, apmeklējot tikšanās reizes un dažādus pasākumus, kurus organizē pagastu kopienas. Man ir sociālā darba kvalifikācija, iepriekš esmu strādājusi ar pilngadīgām personām. Kopienas darbs ir kas jauns.
Vai un kāda ir pašvaldības vadības un sociālā dienesta vadības vīzija, gaidas no sociālā darba kopienā?	Pašvaldības vadība, manuprāt, SDK izprot samērā neskaidri, vai drīzāk neizprot. Jo mēs paši, dalībnieki, to neizpratām, pirms uzsākām mācības pilotprojektā. Valsts un pašvaldību, valsti. SDK ir resurss arī citiem sociālā darba speciālistiem, lai saskaņotu iespējamo atbalstu klientu dzīvesvietā.
Vai iepriekš ir veikta pašvaldībā esošo kopienu vajadzību, problēmu izpēte?	Daļēji – 2017. gadā Cēsu novada Vaives pagastā ir veikta vajadzību izpēte par pakalpojumu pieejamību.
3. Kopienas izpēte un darba lauka definēšana	
Sākotnējā izpēte	1. Izpētes secinājumi Pēc Sociālā dienesta vadības pasūtījuma Cēsu novadā tika uzsākta Jaunpiebalgas un Vecpiebalgas pārvalžu pagastu izpēte.

	<p>Kopā tika apkopota informācija par 7 pagastiem. Pie lielākiem projektiem pagasti apvienojas pārvalžu teritorijas robežās. Šī informācija no apkopotiem pieejamiem statistikas datiem. No 7 pagastiem divos jau aktīvi darbojas pagasta kopienas (Vecpiebalga un Kaive). Iesaistīties kopienas attīstībā nepieciešams Jaunpiebalgas un Zosēnu pagastā.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p> <p>Jaunpiebalgā un Zosēnos sākotnējā izpēte ar kopienas profilēšanu netika veikta, uzreiz notika iesaiste iedzīvotāju aktivizēšanā. Vēlāk, kad ir notikusi kopienas sanāksšana, ir iespējams pilnvērtīgi un objektīvi, pamatojoties uz iedzīvotāju redzējumu, aizpildīt kopienas profilēšanas anketu.</p> <p>Par cik izpēte tika veikta paralēli kopienas aktivizēšanas aktivitātēm, nevar strikti nodalīt sākotnējo un padziļinātās izpētes posmu.</p>
<p>Padziļinātā izpēte</p>	<p>1. Izpētes secinājumi</p> <p>Jaunpiebalgas pagasta kopiena aktivizējusies, kā viena no pirmajām kopienas vajadzībām izskanēja senioru iesaistīšana sabiedriskajā dzīvē, lai mazinātu vientulības riskus.</p> <p>Zosēnu kopienā aktualizējas, kā mazināt jauniešu bezmērķīgu laika pavadīšanu.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p> <p>Padziļinātās izpētes posmā tika izmantota dokumentu analīze un uzsākta iedzīvotāju tīkla analīze.</p>
<p>Darba lauka Definēšana</p>	<p>1. Kopienas definēšanas (sava darba lauka/robežu noteikšanas) rezultāts</p> <p>Projekta laikā tika strādāts ar Jaunpiebalgas un Zosēnu pagastu teritoriālām kopienām. SDK veikts, pamatojoties uz vadības uzstādījumu noskaidrot pagastu iedzīvotāju aktuālos jautājumus un vajadzības. Jaunpiebalgā kopiena veidojās, pamatojoties uz jauno 2023. gada Pašvaldību likumu, kurā ir minētas iedzīvotāju padomes un to nepieciešamība.</p> <p>Katrā no pagastiem izdalījās citādākas pagasta nepieciešamības sociālajā jomā. Jaunpiebalgā izskanēja nepieciešamība aktivizēt seniorus, lai tos iesaistītu aktīvā sabiedriskajā dzīvē un mazinātu vientulības riskus.</p> <p>Zosēnu pagastā izskanēja bažas par jaunatnes bezmērķīgu laika pavadīšanu un jaunatnes piesaistīšanu sabiedriskās dzīves aktivitātēs.</p> <p>2. Secinājumi</p> <p>Šī projekta laikā izveidojās teritoriālās kopienas, kuras ir motivētas rīkoties sava pagasta dzīves uzlabošanā, iesaistoties pasākumu organizēšanā, konkrētas mērķa grupas uzrunāšanā un aktivizēšanā.</p> <p>Iespējams, turpmākajā darbošanās laikā ar šīm kopienām veidosies sīkākas kopienu grupas, kuras būs sociālā darba mērķa grupas.</p>

	Sociālajam darbinieka kopienā, iesākot strādāt kopienā, kura ir nepazīstama, vispirms ir jāieklaujas kopienas vidē un jāiegūst uzticēšanās, un tad var vērsties ar garo kopienas profilēšanas anketu, kuras aizpildīšana prasa laiku.
--	---

4. Intervence

Lūgums atzīmēt Jūsu izvēlēto/ās sociālā darba kopienā prakses pieejas (ar burtu "X" (vienu vai vairākus)):

Kopienas attīstīšana un kapacitātes stiprināšana	X
Sociālā plānošana/Kopienas organizēšana	
Kopienas izglītošana	X
Sociālais aktīvisms un interešu aizstāvība	
Sociālais mārketingis	X
Cits: _____ [norādīt kāds]	

5. Darbības plāns (atbilstoši izvēlētajam prakses virzienam)

Darbības plāna izstrāde	<p>Darbības plāns <u>kopienas attīstībai</u> tika uzsāks ar vadības norādījumiem, kuros pagastos ir jāuzsāk izpēte un iesaiste. Sociālā dienesta vadībai tas bija uzdots no novada domes vadības. Pamatojums, ka šie pagasti ir novada vistālākais nogabals. Līdz novada centram apmēram 75 km.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pagastu izpēte caur SOPA, PLMP, Goda ģimene, probācija, NVA un citiem pieejamiem datiem. 2. Sarunas ar dažādiem pagastu iedzīvotājiem, gan no pārvaldes darbiniekiem, gan pašiem iedzīvotājiem. 3. Būšana dažādos ar kopienām saistītos pasākumos – semināros. 4. Iedzīvotāju uzrunāšana aktīvai līdzdarbībai sabiedriskajā dzīvē sava pagasta uzlabošanā. 5. Būšana klāt iedzīvotāju tikšanās reizēs. 6. Kopienas rīkots pasākums. <p><u>Kopienas izglītošana</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tikšanās ar jau pieredzējušo un darbojošos kopienu. 2. Informācijas sniegšana par pašvaldības projektiem. 3. Pēc iedzīvotāju vajadzībām organizēt apmācības. <p><u>Sociālais mārketingis</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sociālā darba reklamēšana. 2. Kopienas veidošanas nepieciešamība, lai varētu saņemt līdzdalības budžeta finansējumu. <p>Sociālā dienesta kolēģiem – prezentācija par SDK.</p>
Plāna īstenošana	<p>Kopienas attīstība</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Datu vākšana un apkopošana. 2. Sarunas ar pašvaldības darbiniekiem, sociālo pedagogu (tiek identificēts kopienas līderis). 3. Sociālais darbinieks kopienā ir klāt kopienas aktīvo iedzīvotāju tikšanās reizēs. Līderis organizē tikšanās reizes un aktīvistu palīdz. Tās ir regulāras – 1x mēnesī.

	<p>4. Tiek veidota anketa kopienas vajadzību izzināšanai. Kopienas locekļi kopīgi veido anketu un veic tās izplatīšanu – interneta vidē, papīra veidā, nogādājot doktorātā, skolā, bibliotēkā, pārvaldē un pagasta veikalos. Pie apkopošanas piedalās brīvprātīgie kopienas locekļi. Tika noteikts anketas aizpildīšanas termiņš, apkopotās informācijas nodošanas saite – Facebook lapā “Jaunpiebalgas kopiena”.</p> <p>5. Pirmais kopienas noorganizētais pasākums. Pasākuma detaļas aprakstītas ailē “Kopienas līdzdalība”.</p> <p>Kopienas izglītošana</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tikšanās ar Liepas kopienas pārstāvi – labās prakses piemēram un iedvesmai. 2. Informācijas sniegšana par pašvaldībā pieejamiem projektiem. Iedzīvotāju iepazīstināšana ar iespējām. <p>Sociālais mārketing</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iedzīvotāju tikšanās reizē maza prezentācija par sociālo dienestu un SDK. 2. Izdrukāta informācija par biedrībām un nevalstiskajām organizācijām pagastā. 3. Izdrukāti saistošie noteikumi par pieejamiem projektiem (līdzdalības budžets, daudzdzīvokļu pagalmu labiekārtošana, māju siltināšana u.c.) un pieteikšanās kārtību uz tām. 4. Prezentācijas rādīšana sociālā dienesta kolēģiem par SDK.
Korekcijas plānā	Sākumā tika izvēlēts prakses virziens “Kopienas attīstība”. Līdzko notika tikšanās ar kopienas pārstāvjiem, tā papildinājās prakses virzieni ar sociālo mārketingu un kopienas izglītošanu. Šobrīd nav korekcijas darbības plānā.
Sadarbības partneri plāna īstenošanā	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liepas kopienas pārstāve. Ar savu labo stāstu dod stimulu kopienas izveidei un sniedz padomus pasākumu organizēšanai un iespējamā finansējuma piesaistīšanai. 2. Turpmākai sadarbībai plānots sadarboties ar Nītaures jauniešu biedrību "Nītaureņi", kas ir Cēsu novada jauniešu biedrība, kura darbojas lauku teritorijā, kur iedzīvotāju skaits ir zem viena tūkstoša.
Kopienas līdzdalība	<p>1. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika nodrošināta aktīva kopienas līdzdalība</p> <p>Jaunpiebalga</p> <p>Muzikālā pēcpusdienu senioriem. Kopienas aktīvisti saorganizēja mūzikas skolas audzēkņu koncertu, tika noorganizēta mūzikas un mākslas skolas apskate un gredzena veidošanas meistarklase. Jaunpiebalgas kopienas aktīvo iedzīvotāju grupa iesaistījās ar cienasta sarūpēšanu, aptaujas sagatavošanu, senioru atvešanu uz pasākuma norises vietu.</p> <p>Liels nopelns ir kopienas līderei, kura ir mūzikas skolas direktore un ar savu entuziasmu piesaista sev apkārt cilvēkus. Ir iespējas izmantot resursus mūzikas skolā, kuri veiksmīgi tiek izmantoti. Kopienas ikmēneša tikšanās reizē tika sadalīti pienākumi – fotografēšana, cienasts, senioru atvešana, trauku sagādāšana,</p>

dziesmu grāmatas izveidošana un izdrukāšana, kurš palīdzēs senioriem aizpildīt anketas.

Zosēni

Maijā pēc kopienas iniciatīvas tika noorganizēta andelēšanās svētdiena ar dažādām iedzīvotāju aktivitātēm. Šo pasākumu organizēja pati kopiena, sadalot pienākumus, kurš ko darīs. Kāds bija atbildīgs par personu apzināšanu, kuri piedalīsies tirgošanās un maiņas sadaļā, kādam bija uzdevums noorganizēt izklaides bērniem (tika izveidots šķēršļu posms no virvēm), kāds saorganizēja riteņu parādes braucienu, atklājot pasākumu, muzikālā dueta uzstāšanās. Tika arī saorganizēts, ka zemnieki atvedīs mājlopus – zirgus, aitas, trušus, vistas ar cālēniem un arī bites. Iesaistījās ne tikai aktīvā iedzīvotāju grupa, bet lielāks pulks ar Zosēnu pagasta iedzīvotājiem.

Pēc pirmās tikšanās reizes, kurā tika uzliktas rakstītas kopienas vēlnes un resursi, jau tika uzsākti pasākumi, kurus bija pieminējuši – putnu būrīšu gatavošana, kopīga vingrošana kultūras nama zālē.

Šajā gadījumā ļoti palīdzošs palīgrīks ir lietotne *WhatsApp*, kur ir izveidota grupa ZOSĒNIŅU VĒSTIS. Šajā grupā uz šo brīdi ir 103 dalībnieki, kas aptver visas pagasta ģimenes (325 personas).

2. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika identificēti kopienas līderi

Līderis tika identificēts pēc sarunām ar pārvaldes darbiniekiem un sociālo pedagogu. Līderis jau bija uzsācis aktīvo iedzīvotāju uzrunāšanu un grupas izveidi. Sociālais darbinieks kopienā sazinājās telefoniski ar šo līderi un pieteicās būt klātesošs iedzīvotāju tikšanās reizēs.

Sociālais darbinieks kopienā uztur kontaktus, sazinoties gan e-pastā, gan telefoniski. Uz tikšanās reizēm tiek vienmēr paaicināta.

3. Pašas kopienas sadarbība ar potenciālajiem sadarbības partneriem

Jaunpiebalga

Novada domes pārstāvji kā sadarbības partneri, kuri šobrīd strādā pie Piebalgas kā kultūrvēsturiskās zemes iekļaušanas nemateriālā matojuma sarakstā. Kopienas aktīvistu sadarbības ar domi un ir gatavi darboties, lai notiktu šis pieteikums. Piebalgas kultūrtelpas mērķi būtu stiprināt vietējās kopienas, attīstīt pasākumu un aktivitāšu piedāvājumu, saglabāt Piebalgas kultūrtelpas arhitektūru un dizaina elementus, veicināt tūrisma, nodrošināt kultūras un mākslas izglītības pieejamību un veicināt kultūras un radošo industriālo attīstību. Aktīvo iedzīvotāju grupa ir izteikusi vēlmi iesaistīties un uzrunāt iesaistīties lielāku skaitu iedzīvotāju.

Zosēni

Nepieciešams izveidot sadarbību ar biedrību "Esi sveiks", caur kuru iespējams realizēt kādus projektus jauniešiem. Vēl nav nodibināties kontakts ar šo biedrību, jo kopienas dalībnieki kaut kur kuluāros ir dzirdējuši, ka šī biedrība vairāk pa 8 km attālo Drustu pagastu darbojas, kas ir cits novads. Jāveido komunikācija.

6. Pārmaiņu novērtēšana

Kādas metodes ir izmantotas pārmaiņu identificēšanā?	<p>1. Atgriezeniskā saite no kopienā iesaistītajiem caur <i>WhatsApp</i> vai īsziņām.</p> <p>2. Sarunas pēc notikušā pasākuma.</p> <p>3. Pasākuma notikšana.</p>
Kādi rezultāti un kādā apmērā ir sasniegti?	<p>Jaunpiebalgā kopiena noorganizēja koncertu senioriem, kuru apmeklēja 40 seniori. Pēc pasākuma notika iepazīstināšana ar senioru klubiņa darbību, kura gan šobrīd nenotiek. Uz klubiņa darbības atjaunošanu pieteicās vairāki seniori. Ir bijusi intervija ar senioru kluba vadītāju Regīnu, kura sniedza informāciju par turpmāko kluba "Harmonija" darbību. Šobrīd pievienojušies trīs jauni biedri.</p> <p>Zosēnos kopiena kopradīja svētku dienu, kurā tika iesaistītas visas paaudzes. Bērni un jaunieši izpaudās Velo-moto parādes braucienā. Vecāka gājuma iedzīvotāji sacepa pīrāgus, vārīja zupu, uzstājās dziedot. Kopības sajūta tika panākta, un jauniešu ieinteresētība uz iesaisti ir aktivizēta. Aktīvajai kopienas grupai ir jau izstrādāts plāns vasarai jauniešu nodarbināšanai.</p>
Kādi faktori veicinājuši vai kavējuši plānoto rezultātu sasniegšanu?	<p>Jaunpiebalgā kopienas līdera aktivitāte un amats ir veicinājis pasākuma notikšanu. Jau ir izskanējušas bažas no šīs līderes, ka kopiena gaida, kad rīkosies viņa vai kultūras darbiniece, un paši mazāku iniciatīvu izrāda. Šādi līderis izdeg ļoti ātri. Kopienas plānoto ģimenes dienas pasākumu līdere atteicās organizēt, jo neizjuta palīdzību un ieinteresētību no aktīvajiem kopienas locekļiem.</p> <p>Zosēnu līdere ir kultūras darbiniece. Plānotie pasākumi izdodas, jo paši iedzīvotāji ir ieinteresēti pagasta dzīves pasākumu notikšanā. Šī līdere izsaka gandarījumu, ka šobrīd nejūtas viena, bet ir daudz palīgu apkārt.</p>
Rekomendācijas turpmākajam sociālā darba jūsu izvēlētajā kopienā procesam	<p>Šobrīd ir jākoncentrējas uz izvirzītās sociālās problēmas risināšanu. No vadības puses ir jābūt atbalstam turpināt darbību kā SDK.</p>

Komentāri/priekšlikumi sociālā darba kopienā attīstībai Latvijā

Sociālajam darbiniekam kopienā ir jābūt amatam, kurš netiek savienots kopā ar kādu no citiem pienākumiem. Viegļāk un ražīgāk būtu, ja šādi kopienas darbinieki novadā būtu vismaz divi, jo nepieciešamas prāta vētras, izstrādājot darbības plānu un turpmākajā darbošanās procesā. Sociālajam darbiniekam kopienā ir jābūt atraktīvam un gatavam uz dažādām radošām aktivitātēm.

CĒSU NOVADA PILOTPROJEKTA NR. 2 KOPSAVILKUMS

1. Vispārīga informācija par pilotprojekta dalībnieku	
Pilotprojekta dalībnieka vārds, uzvārds un pašreizējais amats pašvaldībā	Dace Silava "Metodikas "Sociālais darbs kopienā" izstrāde" – projekta kopienas sociālais darbinieks
2. Esošās situācijas apraksts pašvaldībā	
Atbalsts pašvaldībā	Novada Sociālā dienesta vadītājs atbalsta dalību pilotprojektā, uzklausa, dod padomus, plāno SDK, lai tas pašvaldībā darbotos ilgtermiņā, ir Cēsu novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieka atbalsts, kolēģi neizrāda interesi par SDK, katrs ir aizņemts ar savu pienākumu pildīšanu.
Pieejamie resursi pašvaldībā sociālā darba kopienā attīstīšanai	Priekuļu pagasta iedzīvotāji, Cēsu novada deputāti, Cēsu novada pašvaldības vadītāji, uzņēmēji, Priekuļu apvienības pārvaldes vadītāja, Cēsu novada Sociālā dienesta vadītājs, Sociālā dienesta kolēģi, sociālais darbinieks ar zināšanām kopienas darbā.
SDK attīstības raksturojums	Aktīvie Priekuļu pagasta iedzīvotāji, kuri vēlas uzlabot savu dzīves kvalitāti.
SDK stiprās puses un grūtības	Priekuļu pagastā kopienas sadalās grupās. Šobrīd tie, kas vēlas darboties un jau darbojas, ir seniori un jaunieši. Ir aktīvistu, bet nav līderis, kas būtu gatavs uzņemties atbildību kopienas organizēšanā, vadīšanā. Iedzīvotāji nevēlas uzņemties atbildību, bet vēlas piedalīties organizētajās aktivitātēs, izsaka vēlmes, vajadzības, dod padomus. Aktīvāki ir seniori, kuri piesakās vadīt aktivitātes, apmeklēt organizētās nodarbības un meklēt risinājumus kopienas turpmākai darbībai.
Sociālā darbinieka kā profesionāļa pozīcija pašvaldībā	Cēsu novada Sociālajā dienestā ir kopienas sociālais darbinieks, šī tika izveidota, novadiem apvienojoties. Sociālais darbinieks jau ir uzsācis sadarbību ar kopienām.
Vai un kāda ir pašvaldības vadības un sociālā dienesta vadības vīzija, gaidas no sociālā darba kopienā?	Cēsu novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks aktīvi iesaistās kopienas darbībā, sadarbojas ar jau esošām kopienām, prezentē kopienu darbību un turpmākos plānus novada iedzīvotājiem. Sadarbojas ar novada Sociālā dienesta kopienas sociālo darbinieku un Sociālā dienesta vadītāju. Pašvaldības vadītāji vēlas, lai sociālais darbinieks aktivizē iedzīvotājus, lai novados veidojas un organizējas kopienas, plāno pasākumus līderu stiprināšanai.
Vai iepriekš ir veikta pašvaldībā esošo kopienu vajadzību, problēmu izpēte?	Attīstības programmas izstrādes ietvaros tika veikta Priekuļu novada iedzīvotāju aptauja, lai noskaidrotu Priekuļu novada iedzīvotāju viedokli par novadā pieejamo pakalpojumu kvalitāti, nepieciešamajiem infrastruktūras un pakalpojumu kvalitātes uzlabojumiem, novada attīstības iespējām, problēmām un to iespējamajiem risinājumiem, kas būtu iekļaujami Priekuļu novada attīstības programmā. Attīstības programmas izstrādes uzsākšana – 2013. gada 7. novembrī Priekuļu novada

	pašvaldības dome pieņēma lēmumu (prot. Nr. 16, 2.) „Par Priekuļu novada attīstības programmas 2014.–2021. gadam izstrādes uzsākšanu”.
--	---

3. Kopienas izpēte un darba lauka definēšana	
Sākotnējā izpēte	<p>1. Izpētes secinājumi</p> <p>1. Veicot kopienas profilēšanu Priekuļu pagastā: pagasta centrā pamatvajadzības tiek nodrošinātas, ir problēmas lauku viensētās un daudzdzīvokļu mājās lauku teritorijā, kurās nav dzeramā ūdens, slikta pieeja sociāliem tīkliem – slikts interneta pārklājums, ir viensētas, kur nav elektrības. Pašvaldība uzklausa un reaģē uz kopienas vajadzībām par pamatvajadzībām, pakalpojumiem un infrastruktūru.</p> <p>2. Kopienā notiek sadarbība, pagasta centrā tiek organizēti pasākumi, bet attāļajās lauku teritorijās dzīvojošiem iespējas ir ierobežotas transporta trūkuma dēļ. Bērni dzīvo tālu vai ārzemēs, kaimiņus nevēlas apgrūtināt ar savām problēmām, ir spiesti dzīvot izolēti no sabiedrības.</p> <p>3. Iedzīvotājiem ir iespēja piedalīties politiskajā, sabiedriskajā un sociālajā līdzdalībā – sev būtisku jautājumu izlemšanā un apkārt notiekošā veidošanā ar mērķi uzlabot savu un līdzcilvēku dzīves kvalitāti.</p> <p>4. Kopienai tiek sniegts savstarpējais atbalsts.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p> <p>Kopienas profilēšanu veicu par Priekuļu pagastu kopā ar Priekuļu apvienības pārvaldes vadītāju un pārvaldes vadītājas vietnieci vispārējos jautājumos, lai iegūtu strukturētu informāciju par kopienas pamatvajadzībām, iespējām. Lai rastu problēmas risinājumu apvienības teritorijā un uzlabotu iedzīvotāju labklājību, sadarbojos ar pagasta pārvaldes vadītāju.</p> <p>Kopienas profilēšana palīdzēja saskaņot kopējās pamatvajadzības pagastā.</p>
Padziļinātā izpēte	<p>1. Izpētes secinājumi</p> <p>Kopiena – dažādu paaudžu iedzīvotāji vecumā līdz 83 gadiem, kuri vēlas uzlabot savu dzīves kvalitāti, stiprināt garīgo, emocionālo un fizisko veselību.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veicināt sociālo kontaktu veidošanu, saglabāšanu un pozitīvu emociju iegūšanu. • Mazināt vientulību un sociālo izolētību, atgūt ticību savām spējām. • Veicināt izpratni par fizisko aktivitāšu nozīmi, veselīga dzīvesveida nodrošināšanai veidot prasmes iekļaut fiziskās aktivitātes ikdienas dzīvē. • Radoši pilnveidot sevi, atrast piemērotu vaļasprieku brīvajā laikā. <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p> <p>Padziļinātā izpēte tika veikta, lai novērtētu katra iedzīvotāja sociālās spējas un prasmes. Ņemot vērā</p>

	<p>padziļinātās izvērtēšanas anketas rezultātus, individuālās intervijas, grupas viedokli, spējas un prasmes, finansiālos resursus, lomas, tiek veikta kopienas stratēģiskā plāna veidošana kopā ar mērķa grupas dalībniekiem.</p> <p>Kopienas stiprināšana – dalībnieki vienojas un ierauga, kādas prasmes un zināšanas var sniegt kopienas pārstāvji. Kopienas attīstība un kapacitātes stiprināšana – uz resursiem balstīta kopienas attīstība –, aktivizējot dalībniekus izmantot savus resursus, vienojoties par problēmu – iesaistot kopienas problēmu definēšanā, attīstības plānošanā, kopienas dalībnieki aktīvi iesaistās risinājuma īstenošanā, kas motivē iedzīvotājus organizēties un līdzdarboties.</p>
Darba lauka Definēšana	<p>1. Kopienas definēšanas (sava darba lauka/robežu noteikšanas) rezultāts</p> <p>Mērķa grupa – dažādu paaudžu iedzīvotāji vecumā līdz 83 gadiem. Pārsvārā šajā kopienā ir seniori, kuri vēlas atrasties sabiedrībā, būt kādam noderīgi, mazināt vientulību, pēc iespējas ilgāk saglabāt un uzturēt savu fizisko veselību. Šie seniori, piedaloties Sociālās rehabilitācijas programmā, tika izvērtēti, aizpildot Sociālo spēju un prasmju novērtēšanas anketu un anketu pakalpojuma saņemšanas nepieciešamībai. Zinot viņu vēlmes, vajadzības un problēmas, bija vieglāk piemeklēt aktivitātes pēc viņu vajadzībām un rast risinājumu sociālai problēmai.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p> <p>Kopiena ar kopīgām interesēm, kur ir viena sociālā problēma. Kopienas definēšana palīdzēja noteikt kopienas veidu, jo mērķa grupa jau bija, un bija zināmas konkrētas sociālās problēmas.</p>

4. Intervence

Lūgums atzīmēt Jūsu izvēlēto/ās sociālā darba kopienā prakses pieejas (ar burtu "X" (vienu vai vairākus)):

Kopienas attīstīšana un kapacitātes stiprināšana	X
Sociālā plānošana/Kopienas organizēšana	X
Kopienas izglītošana	X
Sociālais aktīvisms un interešu aizstāvība	X
Sociālais mārketing	
Cits: _____ [norādīt kāds]	

5. Darbības plāns (atbilstoši izvēlētajam prakses virzienam)

Darbības plāna izstrāde	<p>Kopienas iedzīvotāju sanāsmē kopā ar Cēsu novada deputāti, Sociālā dienesta vadītāju, nodaļas vadītāju un kopienas sociālo darbinieku tika pārrunāts par kopienas pašorganizēšanās spējām un sadarbības iespējām ar organizācijām, uzņēmējiem, kopienas resursu pielietojumu, līdzdarbošanos kopienas kopējo problēmu risināšanā.</p>
--------------------------------	--

	Kopienas dalībnieki aktīvi iesaistās kopienas plānotās aktivitātēs, tematiskos pasākumos, kopienas plāna veidošanā, lai kopiena darbotos ilgtermiņā.	
Plāna īstenošana	Darbības plāns	Atbildīgais par uzdevumu izpildi
	Padziļinātā izpēte – anketas par iedzīvotāju sociālām spējām, prasmēm un vajadzībām, tiek veidots kopienas stratēģiskais plāns, ņemot vērā mērķa grupas dalībnieku vajadzības.	Kopienas sociālais darbinieks
	Lai risinātu mērķa grupas sociālās vajadzības, ir nepieciešami finansiālie resursi. Sarunā vienojāmies par kopienas mērķa grupas nodarbību organizēšanu, ko daļēji atmaksās no Sociālā dienesta budžeta.	Kopienas sociālais darbinieks, Sociālā dienesta vadītājs
	Izejot no vajadzībām, uzklausat arī iedzīvotāju viedokli, tiek organizētas nodarbības.	Kopienas sociālais darbinieks, kopienas dalībnieki
	Tiek meklēti nodarbību vadītāji ar aktivitātei atbilstošu izglītību vai specializāciju, darba pieredzi un prasmēm vadīt atbilstošu nodarbību. Vispirms apzinot vietējos Priekuļu pasniedzējus, piedāvājot darba iespējas pagastā.	Kopienas sociālais darbinieks
	Aktivitāšu īstenošana, norise – vada pasniedzēji un aktīvie kopienas iedzīvotāji, kuriem ir pamatzināšanas un prasmes vadīt atbilstošu nodarbību.	Kopienas sociālais darbinieks, nodarbību vadītāji, aktīvie kopienas dalībnieki
	Tematiskie pasākumi – veicināt sociālo kontaktu veidošanu un saglabāšanu, pozitīvu emociju iegūšanu, mazināt vientulību un sociālo izolētību.	Kopienas sociālais darbinieks, kopienas dalībnieki
	Novērtēšana – izveidojot anketu kā darbības rezultāta novērtēšanas instrumentu, iegūstot objektīvas atbildes par katra dalībnieka reāliem sasniegumiem un ieguvumiem.	Kopienas sociālais darbinieks
Sadarbības partneri plāna īstenošanā	1. Sociālais dienests – no budžeta līdzekļiem finansē pakalpojuma sniegšanu pasniedzējiem – pasniedzēji vada nodarbības kopienas dalībniekiem. 2. Aktīvie kopienas dalībnieki – ar prasmēm, bez atalgojuma, ar savu iniciatīvu vada aktivitātes kopienas dalībniekiem.	

	<p>3. Pasniedzēji – nodarbību vadītāji, kuri ir ar atbilstošu izglītību un pieredzi plānoto aktivitāšu grupu vadīšanā.</p> <p>4. Priekuļu apvienības pārvaldes vadītāja – sadarbība pasākumu organizēšanā, sociālo problēmu risināšanā.</p> <p>5. Kopienas sociālais darbinieks – aktivitātes organizēšana, sociālo problēmu risināšana.</p>
Kopienas līdzdalība	<p>1. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika nodrošināta aktīva kopienas līdzdalība Tematiski pasākumi brīvā laika vadīšanai (rokdarbu izstāde), gadskārtu svētku svinēšana (Ziemassvētki, Lieldienas), fiziskās aktivitātes (nūjošanas pārgājiens), kopienas organizētās aktivitātes; apmeklē lielāks iedzīvotāju skaits, veidojas sociālie kontakti, iegūst informāciju par notikumiem un aktivitātēm kopienā.</p> <p>2. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika identificēti kopienas līderi Organizējot aktivitātes un piesaistot cilvēkus, līderi plānoto aktivitāšu vadīšanai pieteicās paši. Pēc katras nodarbības ar mani tiek pārrunāti nākošās nodarbības plāni, veicamie uzdevumi, iesaistīto kopienas iedzīvotāju intereses un problēmas.</p> <p>3. Pašas kopienas sadarbība ar potenciālajiem sadarbības partneriem Kopienas dalībnieki sadarbojas ar pagasta deputātiem, pārvaldes vadītāju, iesaista iedzīvotājus, definē mērķus un veicamos uzdevumus, meklē risinājumus kopienas darbībai nākotnē.</p>

6. Pārmaiņu novērtēšana

Kādi rezultāti un kādā apmērā ir sasniegti?	<p>Dažādu paaudžu kopienas dalībnieki vecumā līdz 83 gadiem aktīvi iesaistās nodarbībās, kas uzlabo viņu emocionālo, fizisko un garīgo veselību, paaugstina iespēju pilnveidot sociālās funkcionēšanas prasmes un integrēties sabiedrībā. Lai uzlabotu kopienas dalībnieku dzīves kvalitāti, tiek nodrošinātas aktivitātes, ko finansē pašvaldība, vada aktīvie kopienas dalībnieki un kopienas sociālais darbinieks.</p>
Kādi faktori veicinājuši vai kavējuši plānoto rezultātu sasniegšanu?	<p>Veicina plānoto rezultātu sasniegšanu – kopienas dalībnieku aktīvā dalība kopienas mērķu sasniegšanā.</p> <p>Kavē plānoto rezultātu sasniegšanu – esmu uzsākusi veidot otru kopienas, ir izveidotas aptaujas anketas, ir daļēji saņemti anketu rezultāti, bet aktīvie iedzīvotāji, kuri iesaistās kopienas darbībā, nevēlas, ka anketas tiktu ievietotas sociālos tīklos, nav publiskas informācijas, uzskata, ka iedzīvotāji ir jāuzrunā individuāli. Tiek uzrunāti iedzīvotāji tikai no augstākām aprindām, nepieņemot parastos iedzīvotājus. Šie augstāko aprindu iedzīvotāji atnāk uz vienu sanākumi, dalās ar savu pieredzi, izsaka viedokli, pēc tam vairāk neiesaistās.</p>

Komentāri/priekšlikumi sociālā darba kopienā attīstībai Latvijā

Iedzīvotāju izpratne par kopienas ir vides sakopšana, infrastruktūra. Sociālajam darbiniekam aktīvi jāiesaistās kopienas darbībā, lai saklausītu un ieraudzītu sociālo darbu. Ir jāpaiet ilgākam laikam, lai izprastu, kā strādā sociālais darbinieks kopienā. Nepieciešams informēt lielāku iedzīvotāju skaitu par kopienas veidošanu, iesaistīt dažāda vecuma iedzīvotājus, arī jaunpieņēmus ar viņu radošumu, dažādo redzējumu un zināšanām.

RĒZEKNES NOVADA PILOTPROJEKTA KOPSAVILKUMS

1. Vispārīga informācija par pilotprojekta dalībnieku	
Pilotprojekta dalībnieka vārds, uzvārds un pašreizējais amats pašvaldībā	Ieva Elste, Rēzeknes novada sociālā darbiniece Viļānu pilsētā Ināra Repša, Rēzeknes novada sociālā darbiniece Viļānu pagastā
2. Esošās situācijas apraksts pašvaldībā	
Atbalsts pašvaldībā	Pašvaldībā ir jūtams atbalsts no iedzīvotāju konsultatīvās padomes. Padomes locekļi ir apmierināti ar SDK paveikto darbu prakses laikā, ir saņemts uzaicinājums nepieciešamības gadījumā sadarboties vai iesaistīt SDK sociālo jautājumu risināšanā. Atbalsts no Viļānu pilsētas NVO un senioriem. Svarīgs atbalsts ir no Rēzeknes novada Sociālā dienesta vadītājas Silvijas Strankales, kurš ir pieejams vienmēr (gan ar transportu nokļūšanai uz mācību vietu, gan ar padomu, gan citiem interesējošiem jautājumiem). Ir pieejams regulārs kolēģu atbalsts gan sociālajā dienestā, gan Viļānu apvienībā.
Pieejamie resursi pašvaldībā sociālā darba kopienā attīstīšanai	Cilvēkresursi: apmācīti SDK darbinieki, iedzīvotāju konsultatīvās padomes, NVO, Viļānu aktīvie iedzīvotāji, Viļānu apvienības vadītājs. Materiālie resursi: izstrādāta metodika SDK, telpas Rēzeknes novada dienas centros vai konkrētajā apvienības pārvaldē, kanceleja. Tehnoloģijas: dators, planšete, mobilais telefons. Informācija: veikta un apkopota profilēšana par Viļānu ģeogrāfisko kopienā, izveidots informatīvais buklets un pašpalīdzības tabula ar pieejamiem pakalpojumiem Viļānu pilsētā, nodibināti kontakti un izveidota tīklošanās starp sociālo darbinieku kopienā un dažādu institūciju pārstāvjiem, privātpersonām.
SDK attīstības raksturojums	Sociālais darbinieks kopienā ir ieviests pašlaik pilotprojekta ietvaros. Iepriekšējās pieredzes nav. Sociālais dienests arī pašlaik attīsta sociālos pakalpojumus mezo līmenī, izvērtējot konkrētas teritorijas un iedzīvotāju vajadzības, tikai nav noteikta specializācija.
SDK stiprās puses un grūtības	Stiprās puses Vairāk iekšējo resursu (cilvēku). Sasniedzot mērķi, SDK ir vairāki ieguvēji, nevis viens. Var atrisināt sociālās problēmas uzreiz lielākai iedzīvotāju grupai vai sabiedrības daļai. Tiek veikts preventīvais sociālais darbs. Ir pieejama pilnāka informācija par pieejamiem resursiem kopienā. Iespēja sniegt atbalstu un informāciju personām, kuras izvairās un kurām ir bailes no oficiālām iestādēm un institūcijām. Sociālā dienesta darbinieku izpratne par SDK un sociālo pakalpojumu attīstību mezo līmenī. Grūtības Kāds no kopienas locekļiem var palikt neuzklausīts.

	<p>Nav individuāla pieeja katram cilvēkam atsevišķi.</p> <p>Nav veiksmīga sadarbība ar sociālo dienestu vai kopienas biedriem (nav izpratnes par SDK).</p>
Sociālā darbinieka kā profesionāļa pozīcija pašvaldībā	<p>Sociālais darbinieks kopienā kā profesionālis pašvaldībā ir starpnieks, vidutājs starp pašvaldību un kopienu.</p> <p>Sociālais darbinieks kopienā ir padomdevējs, ideju virzītājs, kopienas aizstāvis, sadarbības partneris.</p>
Vai un kāda ir pašvaldības vadības un sociālā dienesta vadības vīzija, gaidas no sociālā darba kopienā?	<p>Rēzeknes novada vadība ir izveidojusi iedzīvotāju konsultatīvās padomes visos pagastos. Padomju darbības mērķis ir veicināt vietējās sabiedrības saikni ar pašvaldību, uz doto brīdi ir saņemts piedāvājums no Viļānu apvienības konsultatīvās padomes un Viļānu apvienības vadītāja veidot kopēju sadarbību nepieciešamības gadījumā. Nākotnē pašvaldība var veidot kopienas centrus, kuri kalpos kā kopienas līderu un locekļu kopā sanākšanas vieta. SDK Rēzeknes novadā ir sākotnējās attīstības stadijā.</p>
Vai iepriekš ir veikta pašvaldībā esošo kopienu vajadzību, problēmu izpēte?	<p>Ir regulāras iedzīvotāju kopsapulces, iedzīvotāji pauž savas vēlmes un vajadzības. Sociālie darbinieki pagastos un pilsētās pazīst savus iedzīvotājus un viņu sociālās problēmas. Atsevišķa kopienu vajadzību un problēmu izpēte, kā arī padziļināta izpēte līdz šim netika veikta.</p>

3. Kopienas izpēte un darba lauka definēšana

Sākotnējā izpēte	<p>1. Izpētes secinājumi:</p> <p><u>Viļānu ģeogrāfiskā kopiena – Viļānu pilsēta</u></p> <p>Kopienās ir nodrošinātas pamatvajadzības, un kopienai ir pieejami dažādi pakalpojumi: izglītības pakalpojumi, pamata medicīnas pakalpojumi, dzeramā ūdens nodrošinājums, ir labs informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras nodrošinājums, elektroenerģijas pieejamība, kanalizācijas un pamata higiēnas pakalpojumu pieejamība, pamata mobilitātes iespējas (sabiedriskais transports, privātā transporta pieejamība utt.). Tomēr ir nepilnības, trūkumi: Viļānu pilsētā ir 1725 (59%) darbspējīgo iedzīvotāju, bet kopienā ir augsts bezdarba līmenis. Viļānu pilsētā ir 15% reģistrētu bezdarbnieku, kas uz doto brīdi ir viens no augstākajiem bezdarba līmeņiem valstī. Augstais bezdarba līmenis un darba vietu trūkums rada virkni sociālo problēmu, kuru atrisināšanai ir nepieciešama ne tikai kopienas sociālā darbinieka un Viļānu kopienas savstarpēja sadarbība un vēlēšanās risināt sociālās problēmas, bet arī ir nepieciešama jaunu uzņēmēju piesaiste Viļānu pilsētai. Viļānu kopienas lielākais resurss ir Viļānu ikmēneša tirgus, kas ir viena no pilsētas atpazīstamības zīmēm. Ik mēnesi ielu tirdzniecībai atvēlētas teritorijas pilsētas ielās un stadionā, kur piedalās uzņēmēji gan no Latgales reģiona, gan arī no citiem reģioniem, bet Viļānu pilsētā trūkst mājražotāju, sociālo uzņēmēju, saimnieciskās darbības veicēju un uzņēmēju, kas veicinātu jaunu darbavietu rašanos. Šis jautājums būtu jārisina mikro, makro, mezo līmeņos.</p> <p>Kopienā nav skaidra lēmumu pieņemšanas procesa gaita. Kopienas vidē nav vienošanās par problēmu risināšanu.</p>
-------------------------	---

	<p>Ir zemu novērtēta resursu sadaļa kopumā.</p> <p>Nav savstarpējās komunikācijas nevalstisko organizāciju starpā. Vāja sadarbība starp nevalstiskajām organizācijām un pašvaldību. Kopienai trūkst informācijas par pakalpojumu pieejamību Viļānu pilsētā.</p> <p>Šķelta kopiena (47% latvieši, 49% krievi), nav vienotas identitātes, svētku svinēšanas; ir dažādi politiskie uzskati. Iedzīvotāji ir pasīvi.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p> <p>Metodikā tiek piedāvāts kopienas profilēšanas instruments “KOPIENAS PAMATVAJADZĪBAS” (<i>Metodikas 2. pielikums</i>).</p> <p>Lai varētu veikt SDK, sākumā tika veikta Viļānu pilsētas profilēšana (sākotnējā izvērtēšana), lai saprastu, ar kādu kopienā tiks strādāts, kāds ir kopienas vēsturiskais konteksts, kopienas vajadzības un sociālās problēmas.</p> <p>Sākotnējās izpētes laikā tika noskaidroti tādi jautājumi kā kopienas pamatvajadzības, ražošana, izplatīšana un patēriņš, socializācija, sociālā kontrole, sociālā līdzdalība kopienā, savstarpējais atbalsts kopienā, kā arī noskaidroti pieejamie resursi kopienā. Dažādo jomu pārzināšana sniedz plašākas iespējas darbam ar kopienā.</p> <p>No sākuma informācija tika iegūta patstāvīgi, izmantojot formālos un neformālos informācijas avotus, tas ļāva labāk izpētīt un izzināt Viļānu kopienā, savukārt tas palīdzēja vieglāk komunicēt ar kopienas locekļiem, fokusējoties uz jau iegūto informāciju un apkopotiem datiem.</p> <p>Sākotnējās izvērtēšanas mērķis ir noskaidrot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vai esošā situācija atbilst sociālā darba kopienā uzdevumiem; • vai ir nepieciešama tūlītēja iesaistīšanās; • kurā virzienā vajadzētu padziļināti pētīt kopienā un kādu informāciju nepieciešams papildus iegūt un apstrādāt. <p>Pēc mūsu domām kopienas profilēšanas instruments nederēs pilnīgi viss un pilnīgi visām kopienām, tādēļ, pirms to lietot, ir svarīgi izpētīt un izprast, vai tas noder konkrētajai kopienai. Ir bloki, kuri būs jāizlaiž, profilējot lielu ģeogrāfisko kopienā, un ir bloki, kuri neder mazai kopienai, tāpat daži bloki noder tikai tad, ja profilē pati kopienā, nevis kopienas sociālais darbinieks, neko nezinot par šo kopienā. Iesakām profilēt pašiem un arī dalīt profilēšanas anketas iedzīvotājiem \ kopienai, jo, apkopojot datus, uzreiz parādās, kur ir vājie punkti vai kas nesakrīt starp savu un kopienas profilēšanu – kā tas ir mūsu gadījumā ar resursu sadaļu, pieejamiem pakalpojumiem.</p>
<p>Padziļinātā izpēte</p>	<p>3. Izpētes secinājumi</p> <p>Viļānu pilsētas ģeogrāfiskā kopienā</p> <p>Fizioģeogrāfiski Viļāni atrodas Jersikas līdzenuma austrumu daļā, galvenokārt Maltas upes labajā krastā. Pēc ATR (01.07.2021.) Viļānu pilsēta tika iekļauta Rēzeknes novadā. Pilsētā uz 01.01.2023. ir reģistrēti 2888 iedzīvotāji, no kuriem 488 iedzīvotāji ir vecuma grupā 0–18 gadi, 1725 iedzīvotāji vecuma</p>

posmā no 18 līdz 64 gadiem un 675 iedzīvotāji vecuma posmā 64 gadi un vairāk. Pilsētā pieejamas 3 izglītības iestādes.

Bijušais Viļānu novads vēsturiski zināms kā lauksaimniecības zinātniskā bāze Latgalē. Viļānu pilsētā ir reģistrēti 243 uzņēmumi, 183 struktūrvienības un 15 iestādes. No 243 uzņēmumiem reāli Viļānu pilsētā darbojas 45 uzņēmumi, pārējiem ir tikai juridiskā adrese reģistrēta Viļānu pilsētā.

Viļānu pilsētā dzīvo dažādu etnisko minoritāšu pārstāvji (47% latvieši, 49% krievi, atlikušie 4% – baltkrievi, poļi, ukraiņi, romi)

Viļānu pilsētā ir pieejami tūrisma objekti un atpūtas iespējas – Viļānu Romas katoļu baznīca, Viļānu muiža, Viļānu novadpētniecības muzejs, Viļānu ezeriņš, Viļānu Lakstīgalu saliņa, Maltas upe (uz tās atrodas nelielais Viļānu HES), ir ierīkotas un labiekārtotas divas publiskās pludmales, hotelis & SPA “Pie Kaupra”, izbūvēts aktīvās atpūtas laukums “Ala”.

Viļānu pilsētas lielākais lepnums ir tradicionālais ikmēneša amatnieku un mājražotāju tirgus. Ielu tirdzniecībai atvēlētas teritorijas pilsētas ielās un stadionā.

Kopienas vajadzības un sociālās problēmas

- **Bezdarbs**

Viļānu pilsētā ir 15% reģistrētu bezdarbnieku, kas uz doto brīdi ir viens no augstākajiem bezdarba līmeņiem valstī. Pilsētā trūkst darbavietu. Pietrūkst arī palīdzība ikdienas darbu veikšanai, piemēram, nopļaut zāli, izravēt dārzu, iztīrīt sniegu utt. (sociālais dienests piedāvā aprūpi mājās, bet ne vienreizējus darbus). Viļānu pilsētā trūkst mājražotāju, sociālo uzņēmēju, saimnieciskās darbības veicēju un uzņēmēju, kas veicinātu jaunu darbavietu rašanos.

- **Senioru vientulība un sociālā atstumtība**

Kopienā ir 24% senioru, kuriem trūkst aktivitāšu, pakalpojumu un socializācijas ne tikai savā starpā, bet arī ar pārējo kopienā.

- **Komunikācijas trūkums**

Šķelta kopiena (47% latvieši, 49% krievi, atlikušie 4% – baltkrievi, poļi, ukraiņi, romi), nav vienotas identitātes, kopīgas svētku svinēšanas, pastāv dažādi politiskie uzskati. Kopienā trūkst savstarpējas komunikācijas un komunikācijas ar pašvaldību. Ir vāja komunikācija NVO starpā, un vāja NVO un pašvaldības sadarbība.

Lai uzlabotu kopienas un pašvaldības komunikāciju, ir izveidotas iedzīvotāju konsultatīvās padomes un šobrīd sāk notikt procesi kopienas dzīves kvalitātes uzlabošanai. Nepieciešami saliedēšanas pasākumi.

- **Informācijas trūkums**

Kopienā nav skaidrs lēmumu pieņemšanas process. Kopienas vidē nav vienošanās par problēmu risināšanu gaitu. Trūkst informācijas par pakalpojumu pieejamību Viļānu pilsētā. Kopiena nav informēta, kas ir viņu personīgie resursi un kādi ir ārējie resursi, kā piesaistīt resursus un kur tie ir atrodami.

2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu

	<p>Padziļinātās izvērtēšanas mērķis bija izzināt kopienas dzīves vidi, vajadzības, grūtības, resursus, lai varētu izvēlēties atbilstošāku pieeju turpmākajam darbam. Izmantotās metodes: sapulču organizēšana, personīgās intervijas, kopienas lauka pētījumi (etnogrāfija, demogrāfiskie rādītāji), datu analīze, tīklu analīze, līdzdalības pētījumi, kontaktu veidošana, statistikas datu analīze sociālajā dienestā, plānošana.</p> <p>Ar katru šīs metodes palīdzību mēs ieguvām vairāk informācijas par kopienā.</p>
<p>Darba lauka Definēšana</p>	<p style="text-align: center;">Viļānu ģeogrāfiskā kopiena</p> <p>Sociālais darbs tika veikts Viļānu pilsētā kā ģeogrāfiskajā kopienā. Vairāk mūsu SDK tika vērsti uz kopējo kopienas izpēti un vajadzību apzināšanu, bet pēc sākotnējās un padziļinātās izpētes parādījās dažas sociālās problēmas, kuras centāmies risināt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Senioru vientulība un sociālā atstumtība. Kopienā ir 24% senioru, kuriem trūkst aktivitātes, pakalpojumu un socializācijas ne tikai savā starpā, bet arī ar pārējo kopienā, tādēļ ar iedzīvotāju konsultatīvo padomi vienojāmies par kopīgu sapulci senioriem, kuras mērķis bija aktivizēt seniorus kopienā. Lai aktivizētu seniorus, tika piedāvāts izveidot Viļānu senioru apvienību, kas sapulces laikā uzreiz tika izveidota. Tika norunāts, ka sāks ar dažādu nodarbību organizēšanu. Uz doto brīdi ir bijis senioru vakars un notiek senioru pulcēšanās. • Komunikācijas trūkums <p>Šķelta kopiena (47% latvieši, 49% krievi, atlikušie 4% – baltkrievi, poļi, ukraiņi, romi), nav vienotas identitātes, svētku svinēšanas, dažādi politiskie uzskati. Sadarbojoties ar kultūras nama vadītāju un NVO "OČAG", tika rīkoti saliedēšanās pasākumi Meteņi un Masļeņica. Jāteic, ka iedzīvotāju atsaucība bija kūtā. Krievvalodīgie Meteņdienas pasākumu apmeklēja maz, savukārt Masļeņica tika apmeklēta plaši un piedalījās arī latvieši.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kopienā trūkst savstarpējas komunikācijas un komunikācijas ar pašvaldību. Ir vāja komunikācija NVO starpā, un vāja NVO un pašvaldības sadarbība. <p>Tika uzaicinātas uz kopīgu sanākšanu NVO, iedzīvotāju konsultatīvā padome, apvienības vadītājs un sociālie darbinieki, kuri veic sociālo darbu kopienā, kur diskutēja par vēlmēm un vajadzībām, grūtībām un šķēršļiem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informācijas trūkums <p>Kopienā nav skaidrs lēmumu pieņemšanas process. Kopienas vidē nav vienošanās par problēmu risināšanu gaitu. Trūkst informācijas par pakalpojumu pieejamību Viļānu pilsētā. Kopiena nav informēta, kas ir viņu personīgie resursi un kādi ir ārējie resursi, kā piesaistīt resursus un kur tie ir atrodam.</p> <p>Lai uzlabotu informācijas pieejamību par pieejamiem pakalpojumiem Viļānu pilsētā, izveidojām bukletu "Esi sveicināts Viļānos" un pašpalīdzības tabulu, kura ir noderīga ne tikai jaunienācējiem kopienā, bet arī kopienas biedriem, jo tur ir informācija par pieejamiem pamatpakalpojumiem Viļānu pilsētā, kā arī atbildes uz jautājumiem, kur vērsties dažādās dzīves situācijās. Šī informācija tika sagatavota, sadarbojoties ar Viļānu</p>

	aktīvajiem iedzīvotājiem, iedzīvotāju konsultatīvo padomi, NVO, pašvaldības darbiniekiem. Kā arī tika rīkots kopienai izglītojošs pasākums "Kā piesaistīt papildu resursus kopienai", kurā tika aicinātas ne tikai Viļānu pilsētas nevalstiskās organizācijas, bet arī jebkurš Viļānu iedzīvotājs.
--	--

Lūgums atzīmēt Jūsu izvēlēto/ās sociālā darba kopienā prakses pieejas (ar burtu "X" (vienu vai vairākus)):

Kopienas attīstīšana un kapacitātes stiprināšana	X
Sociālā plānošana/Kopienas organizēšana	
Kopienas izglītošana	X
Sociālais aktīvisms un interešu aizstāvība	
Sociālais mārketingu	X
Cits: _____ [norādīt kāds]	

5. Darbības plāns (atbilstoši izvēlētajam prakses virzienam)

Darbības plāna izstrāde	<ul style="list-style-type: none"> Sākotnēji izvēlējamies Viļānu ģeogrāfisko kopienā, jo Viļānu kopienā esam ienācējas un kopienā nepārzinām. Lai noskaidrotu visu par ģeogrāfisko kopienā, izvēlējamies metodi – kopienas profilēšanas instruments "KOPIENAS PAMATVAJADZĪBAS". Sākotnējās izvērtēšanas mērķis bija noskaidrot, kurā virzienā nepieciešams padziļināti pētīt kopienā, vai un kādu informāciju nepieciešams papildus iegūt un apstrādāt, kā arī, vai un kādas sociālās problēmas parādās kopienā. Pēc datu apstrādes veicām padziļināto izvērtēšanu tādos virzienos kā sociālā līdzdalība, sociālais atbalsts kopienā un resursi. Rīkojām tikšanās, organizējām sapulces, veicām personīgas intervijas, kā arī dalījām profilēšanas anketas NVO, iedzīvotāju konsultatīvajai padomei, pašvaldības iestāžu darbiniekiem un Viļānu aktīvajiem iedzīvotājiem. Veicot personīgas intervijas, secinājām, ka seniori jūtas vientuļi un atstumti, tādēļ, sadarbojoties ar iedzīvotāju konsultatīvo padomi, iekļaujām rīkot pensionāru sapulci. Tās laikā atbildējām uz interesējošiem jautājumiem par sociālo jomu un aktualizējām senioru vientuļības un atstumtības problēmu: tika izveidota pensionāru apvienība, kura rīkos dažādus pasākumus, lai risinātu šīs divas sociālās problēmas senioru vidū. Profilēšanas rezultāti uzrādīja būtiskas atšķirības resursu sadaļā, tādēļ darbības plānā ieviešām jaunu sadaļu: tika rīkots pasākums "Kā piesaistīt papildu resursus savai kopienai".
--------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Darbības plānu pārskatījām, veicām tajā korekcijas pēc profilēšanas, jo agrāk nebija iespējams ieplānot visas aktivitātes. • Darbības plānā tika paredzēts izveidot bukletu un informatīvo tabulu, kurā ietverta informācija par Viļānos pieejamiem pakalpojumiem, palīdzības saņemšanas iespējām kopienā un ārpus tās. <p>Kopiena darba plāna izstrādē bija klātesoša visu laiku, jo rezultāta sasniegšana ir iespējama tikai kopā ar kopienu.</p>
<p>Plāna īstenošana</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kopienas profilēšana. Atbildīgie: SDK, sadarbība ar NVO, iedzīvotāju konsultatīvo padomi un aktīvajiem iedzīvotājiem, kuri tika iesaistīti profilēšanā. 2. Iedzīvotāju kopsapulces apmeklēšana. Atbildīgie: Viļānu apvienības vadītājs. Kopsapulces laikā tika ievēlēta iedzīvotāju konsultatīvā padome, SDK šo sapulci apmeklēja kā novērotājs, tādējādi apzinot Viļānu ģeogrāfiskās kopienas aktīvos iedzīvotājus, līderus. 3. Tikšanās ar Viļānu kultūras nama vadītāju un Viļānu muzeja vadītāju: neformālās sarunas, sadarbības partneru meklēšana, pilsētas vēsturiskais aspekts. 4. Pieredzes brauciens: Austrija – Slovēnija 5. Tikšanās ar mentorēm. 6. Diskusija sociālajā dienestā par kopienas darba attīstību: atbildīgie SDK. 7. Pievienojāmies apmācībām “Darbīgās kopienas Latgalē – 2023” ZOOM platformā. 8. Tikšanās ar senioriem (senioru sapulce). Atbildīgie: iedzīvotāju konsultatīvā padome par pasākuma organizēšanu, SDK par informācijas sniegšanu – pieejamie sociālie pakalpojumi un palīdzība Viļānos. Speciālistu piesaiste sapulcē, kuri izglītos par medicīnas pakalpojumiem, brīvā laika pavadīšanu u.c. Senioru apvienības ievēlēšana, jo seniori izteica pretenzijas, ka jūtas vientuļi un atstumti no Viļānu kopienas. Atbildīgie: paši seniori 9. Pasākumu apmeklēšana: Meteņi, Mašļeņica (kopienas saliedēšana, iepazīšana, sadarbības veidošana). Atbildīgie: KN vadītāja, NVO “OČAG” par pasākumu organizēšanu. Sociālais darbinieks kopienā uzrunāja aktīvos iedzīvotājus, lai tie savukārt uzrunā pārējos apmeklēt saliedēšanās pasākumus (informācijas nodošana no mutes mutē). Tika uzaicinātas uz kopīgu sanākšanu, kur diskutēja par vēlmēm un vajadzībām, grūtībām un šķēršļiem. 10. Tikšanās ar NVO, iedzīvotāju konsultatīvo padomi, apvienības vadītāju. Presentēt sevi kā sociālo darbinieku kopienā un novērot, uzklaut, diskutēt par sadarbību starp NVO un iedzīvotāju konsultatīvo padomi un pašvaldību, kā arī diskutēt par vēlmēm, vajadzībām, grūtībām un šķēršļiem. Atbildīgie: SDK un iedzīvotāju konsultatīvā padome. 11. Pasākums NVO un Viļānu aktīvajiem iedzīvotājiem “Kā piesaistīt papildu resursus kopienai”. Atbildīgie: sociālie darbinieki kopienā. 12. Izstrādāt bukletu un informatīvo pašpalīdzības tabulu, kurā ietverta informācija par Viļānos pieejamiem pakalpojumiem,

	<p>palīdzības saņemšanas iespējām kopienā un ārpus tās. Atbildīgie: SDK. Iesaistītie: Viļānu aktīvie iedzīvotāji, NVO, iedzīvotāju konsultatīvā padome, pašvaldību iestādes darbinieki.</p> <p>13. Sagatavot prakses atskaiti. Atbildīgie: sociālie darbinieki kopienā.</p> <p>14. Sagatavot prezentāciju gala pasākumam. Atbildīgie: sociālie darbinieki kopienā.</p> <p>15. Atbalsta centra "Cerība" Viļānu pilsētā iesaiste sociālajam darbam kopienā pēc pilotprojekta noslēguma. Atbildīgie: sociālā dienesta vadītāja.</p>
Korekcijas plānā	<p>Korekcijas darbības plānā tika ieviestas pēc profilēšanas, jo sākotnēji nebija iespējams paredzēt aktivitātes, kā arī nebija skaidrs, kādi būs sadarbības partneri, kādas būs kopienas vajadzības. Tāpat korekcijas tika ieviestas tajos gadījumos, kad nesaņēmām vēlamu rezultātu nospraustajā laikā, tad nācās pārcelt laikus (piemēram: netika laicīgi iesūtītas profilēšanas anketas no NVO vai nesaņēmām laicīgi informāciju par jautājumu korigēšanu informatīvajos materiālos).</p>
Sadarbības partneri plāna īstenošanā	<ol style="list-style-type: none"> Sociālā dienesta darbinieki (personas, kuras visvairāk strādā ar sociālo darbu un pārzina vietējās kopienas sociālās problēmas). Iedzīvotāju konsultatīvā padome (tās darbības mērķis ir veicināt vietējās sabiedrības saikni ar pašvaldību). Seniori (profilēšanas rezultātā secinājām, ka pašlaik tieši šai mērķa grupai ir nepieciešams atbalsts un palīdzība). NVO (nevalstiskās organizācijas apvieno cilvēkus, kuriem ir kopīgas intereses, un cenšas atrast veidus, kā mainīt vai ietekmēt pārmaiņas kopienā). <p>Aktīvie Viļānu iedzīvotāji (ar aktīvo iedzīvotāju palīdzību iespējams iepazīt kopienu, tās vajadzības, problēmas un resursus).</p>
Kopienas līdzdalība	<ol style="list-style-type: none"> Pasākumi, ar kuru palīdzību tika nodrošināta aktīva kopienas līdzdalība Personīgas intervijas, komunikācija ar kopienu, novērošana, vajadzību noskaidrošana, kopienas izglītošana, sapulču, sanāksmju organizēšana, šķeltas kopienas saliedēšana ar dažādu pasākumu palīdzību (piemēram: pasākumi, kur katrs etnisko minoritāšu pārstāvis iepazīstina ar savas tautības kultūru), tīklošanās, kontaktu veidošana, mārketingš. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika identificēti kopienas līderi <ul style="list-style-type: none"> Iedzīvotāju kopsapulcē tika līderi identificēti novērojot, jo tieši aktīvākie Viļānu pilsētas iedzīvotāji sevi izvirzīja kandidatūrai iedzīvotāju konsultatīvajā padomē. Senioru sapulcē līderis parādījās, aktīvi iesaistoties diskusijās un senioru interešu aizstāvībā. Pēc tam šo līderi ievēlēja par senioru apvienības vadītāju. NVO vidū līderi parādījās, apmeklējot rīkotos pasākumus NVO, jo uz tiem ieradās viens pārstāvis, un katru reizi tie bija vieni un tie paši, tas ļāva šos līderus identificēt. Pašas kopienas sadarbība ar potenciālajiem sadarbības partneriem

	Mūsu prakses laikā Viļānu kopienu pārstāvēja aktīvie iedzīvotāji, iedzīvotāju konsultatīvā padome un NVO, vēlāk pievienojās senioru apvienības pārstāvji. Sadarbība ar potenciālajiem partneriem bija atsaucīga, taču bija arī NVO, kuras maz vai nemaz iesaistījās sadarbības veidošanā.
--	---

6. Pārmaiņu novērtēšana	
Kādas metodes ir izmantotas pārmaiņu identificēšanā?	<p>1. Kopienas pašvērtējuma izmaiņas (diskusijas sociālajā dienestā un ar iedzīvotāju konsultatīvo padomi).</p> <p>2. Novēroto izmaiņu atspoguļojums (iesaistījām atsevišķus kopienas locekļus).</p> <p>3. Tālākās rīcības un nepieciešamo izmaiņu ieviešana. (Vai ir nepieciešama turpmāka iesaistīšanās, jauna plāna izstrāde, jaunu mērķu noteikšana? Vai ir nepieciešams sociālā darbinieka atbalsts turpmākā kopienas dzīvē?)</p>
Kādi rezultāti un kādā apmērā ir sasniegti?	<p>Izmaiņas</p> <ul style="list-style-type: none"> Lai risinātu sociālās problēmas kopienā, ir nepieciešami sadarbības partneri. Izglītojot mūsu tuvākos sadarbības partnerus (iedzīvotāju konsultatīvo padomi) par sociālo darbu kopienā, mūsu starpā ir izveidojusies aktīva sadarbība. Kopienā ir 24% senioru, kuriem trūkst socializācijas ne tikai savā starpā, bet arī ar pārējo kopienu, seniori jūtas vientuļi un atstumti. Lai aktivizētu seniorus, sadarbojoties ar iedzīvotāju konsultatīvo padomi, piedāvājām senioriem izveidot Viļānu senioru apvienību, kura tika izveidota uzreiz pirmās sapulces laikā. Tika norunāts, ka sāks ar dažādu nodarbību organizēšanu. Šobrīd senioru vidū notiek dažādas aktivitātes. Kopienā trūkst savstarpējas komunikācijas un komunikācijas ar pašvaldību. Ir vāja savstarpēja komunikācija NVO starpā, un vāja NVO un pašvaldības sadarbība. Sadarbojoties ar iedzīvotāju konsultatīvo padomi, kura aktīvi sadarbojas ar pašvaldības un apvienības vadītāju, nolēmām sarīkot sapulci neformālā gaisotnē, lai savestu kopā. Skaidrojām, ka labs resurss sociālajiem darbiniekiem kopienā ir nevalstiskās organizācijas, kuras var iesaistīties arī dažādu pakalpojumu sniegšanā un sociālo problēmu risināšanā. Informācijas trūkums: kopienā nav skaidrs lēmumu pieņemšanas process. Kopienas vidē nav vienošanās par problēmu risināšanu gaitu. Trūkst informācijas par pakalpojumu pieejamību Viļānu pilsētā. Kopiena nav informēta, kas ir viņu personīgie resursi un kādi ir ārējie resursi, kā piesaistīt resursus un kur tie ir atrodami. Kopienas informēšanai izveidojām bukletu un pašpalīdzības tabulu "Esi sveicināts Viļānos", kuri ir noderīgi ne tikai jaunienācējiem kopienā, bet arī kopienas biedriem, jo tur ir apkopota informācija par pieejamiem pamatpakalpojumiem Viļānu pilsētā, kā arī atbildes uz jautājumiem, kurā dzīves situācijā kur vērsties. Tika rīkots

	<p>kopienai izglītojošs pasākums “Kā piesaistīt papildu resursus kopienai”, kurā tika aicinātas ne tikai Viļānu pilsētas nevalstiskās organizācijas, bet arī jebkurš Viļānu iedzīvotājs.</p> <p>Bukleta, pašpalīdzības tabulas un izglītojošā pasākuma izveidošanā tika iesaistītas NVO, Viļānu aktīvie iedzīvotāji, pašvaldības darbinieki, iedzīvotāju konsultatīvā padome, SD kolēģi, kuri ierosināja jautājumus, uz kuriem paši vai kopiena nezina atbildes.</p>
Kādi faktori veicinājuši vai kavējuši plānoto rezultātu sasniegšanu?	<p>Veicināja: interese par SDK, kolēģu, mentoru, metodikas izstrādātāju atbalsts. Plānotos rezultātus palīdzēja sasniegt arī iedzīvotāju konsultatīvā padome, kura ar mums aktīvi sadarbojas un kurā ir ievēlēti aktīvi un ieinteresēti Viļānu pilsētas iedzīvotāji.</p> <p>Kavēja: laika trūkums, jo visa projekta laikā mums bija jāveic arī pamata pienākumi darbā, tādēļ ļoti būtiski ir tas, ka SDK ir tikai un vienīgi SDK, nevis vēl sociālais darbinieks dienestā.</p>
Rekomendācijas turpmākajam sociālā darba jūsu izvēlētajā kopienā procesam	<p>Rekomendējam sociālajiem darbiniekiem kopienā aktīvi sadarboties ar iedzīvotāju konsultatīvo padomi, jo aktīva konsultatīvā padome ir kā starpnieks starp iedzīvotājiem un pašvaldību, līdz ar to kopiena, ejot ar saviem ieteikumiem pie konsultatīvās padomes, var izvirzīt arī kādu sociālo problēmu, kura ir jārisina kopienas līmenī.</p>

Komentāri/priekšlikumi sociālā darba kopienā attīstībai Latvijā

Iedzīvotāju konsultatīvās padomes varētu veidot sadarbību ar sociālo darbinieku kopienā, lai ātrāk un efektīvāk risinātu kopienas sociālās problēmas.

Apvienību centros varētu izveidot nelielus kopienu centrus, kur kopienas varētu tīkloties un risināt dažādus jautājumus, piesaistot sev nepieciešamos speciālistus un pakalpojumus.

Jo vairāk tiks veikts preventīvais darbs, jo mazāka slodze būs sociālajiem darbiniekiem dienestos, cīnoties ar sekām, risinot sociālos gadījumus.

BAUSKAS NOVADA PILOTPROJEKTA KOPSAVILKUMS

1. Vispārīga informācija par pilotprojekta dalībnieku	
Pilotprojekta dalībnieka vārds, uzvārds un pašreizējais amats pašvaldībā	Ineta Kaira-Odumiņa, kopienas sociālais darbinieks
2. Esošās situācijas apraksts pašvaldībā	
Atbalsts pašvaldībā	SDK ir jauna darba forma Bauskas novada pašvaldībā. Kolēģiem, vadībai par SDK ir daudz jautājumu, jo metode nav praktizēta un par to nav zināma informācija. Pieejamais atbalsts ir, uzdodot konkrētus jautājumus par kādiem datiem un saņemt atbildes, piemēram, mācību ietvaros attīstības un plānošanas nodaļai tika lūgts sniegt informāciju par nodaļas galvenajiem darba pienākumiem, lai varētu veikt salīdzināšanu, kuri pienākumi pārklājas. Uz attiecīgo jautājumu tika saņemta konkrēta atbilde. Sabiedrisko attiecību nodaļa iesaistījās informācijas par aptauju izplatīšanā. Sociālā dienesta vadība sniedza konsultācijas par atsevišķiem jautājumiem, kā arī palīdzēja identificēt iespējamās ārējās finanšu atbalsta programmas nākotnei, kur būtu iespējams piesaistīt papildu finansējumu sociālā darba kopienā attīstībai.
Pieejamie resursi pašvaldībā sociālā darba kopienā attīstīšanai	Aktīvās biedrības un to iniciatīvas, aktīvie iedzīvotāji. Pašvaldības pārstāvji – sabiedrisko attiecību nodaļa, attīstības daļa, sociālā dienesta kolēģi, vadība, statistikas dati, pētījumi.
SDK attīstības raksturojums	Uzsākot pilotprojektu, SDK Bauskas pašvaldībā nebija iestrādņu. SDK tika attīstīts pilotprojekta laikā.
SDK stiprās puses un grūtības	Liela nozīme SDK prakses īstenošanā ir aspektam par to, vai sociālajā dienestā, pašvaldībā ir izpratne par SDK un vēlme to attīstīt. Uzsākt jaunas metodes aprobācijas un ieviešanas procesu daudz vieglāk ir vietās, kur jau ir kādas iestrādnes, vai kur ir zināms, ko pašvaldība vai sociālais dienests no šīs metodes sagaida. Tā ir viena no pirmajām grūtībām, ar ko nākas darbiniekam saskarties, ja pašvaldībā nav pieredzes un konkrētas gaidas no darbinieka un metodes. Nākamā grūtība, ar ko var saskarties darbinieks, ir saistīta ar darba lauku – cik plaši strādāt, kāda būs kopiena u.c.
Sociālā darbinieka kā profesionāļa pozīcija pašvaldībā	Pirms projekta uzsākšanas pašvaldībā nebija amats "kopienas sociālais darbinieks". Uz projekta laiku tika izveidots minētais amats. Nākotnē plānos ir ieviest amatu – sociālais darbinieks kopienā, kurš sākotnēji aptvertu Bauskas teritoriju – pētītu problēmas, vajadzības, organizētu tikšanās ar iedzīvotājiem un ilgtermiņā palīdzētu attīstīt to visā novada teritorijā. Ar sociālo darbu kopienā pirmoreiz saskāros, uzsākot projektu, pirms tam nav bijusi pieredze veikt šādu amatu. Visas sadarbības jāveido no jauna, nav iepriekšēju iestrādņu. Bauskas administratīvās teritorijas kopienā dzīvoju divus gadus, līdz ar to kopiena arī nav iepriekš zināma, bet ir jāiepazīst darba procesa gaitā – jāveido sadarbība.

<p>Vai un kāda ir pašvaldības vadības un sociālā dienesta vadības vīzija, gaidas no sociālā darba kopienā?</p>	<p>Pašvaldībai pagaidām nav konkrētas gaidas par SDK attīstību Bauskā. Sociālā dienesta vadība pēc pilotprojekta noslēguma vēlas turpināt metodes attīstību, bet vēl nav skaidra vīzijas par to, kā to darīt un kādi varētu būt sociālā darbinieka kopienā uzdevumi.</p>
<p>Vai iepriekš ir veikta pašvaldībā esošo kopienu vajadzību, problēmu izpēte?</p>	<p>Līdz šim Bauskas novada Sociālais dienests nav veicis kopienu vajadzību, problēmu izpēti. Pirms projekta Sociālais dienests fokusējās uz darbu individuālā līmenī, darbu ar gadījumu. Bauskas novada pašvaldības līmenī iepriekš ir izplatītas aptauju anketas, ar kuru palīdzību ir mēģināts noskaidrot iedzīvotāju viedokli par dažādiem aktuāliem jautājumiem. Ikvienam iedzīvotājam ir iespēja piedalīties publiskajās apspriešanās un izteikt savu viedokli, piemēram, martā notika publiskā apspriešanās par degvielas uzpildes stacijas ar veikala ēku un bērnu rotaļu laukumu jaunas būvniecības ieceri Zaļā ielā 14A, kurā Bauskas iedzīvotāji aktīvi izteica savu nostāju. Iedzīvotājiem arī ir iespēja vērsties pie pašvaldības darbiniekiem ar saviem jautājumiem, lūgumiem.</p>

3. Kopienas izpēte un darba lauka definēšana

<p>Sākotnējā izpēte</p>	<p>1. Izpētes secinājumi Bauskas novadā nav zināmas un dzirdamas kopienas, kas būtu spēcīgas un aktīvi darbotos novada mērogā. Bauskas iedzīvotāji neveido kopienas, bet vairāk visu veic individuāli, atturēti.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu Sākotnējā izpētē metodikā izstrādātais pielikums "Kopienas pamatvajadzības" tika izmantots, lai strukturētu iegūto informāciju. Kopienas locekļi minēto pielikumu nepildīja. Sākotnēji tika apkopota pamata informācija par Bauskas novadu – struktūra, administratīvās teritorijas, vispārējā informācija par katru no tām. Sākotnējā izpētē uzmanība tika pievērsta arī Bauskas novadā dzīvojošām mērķgrupām un to iespējām, pieejamai palīdzībai un pakalpojumiem.</p>
<p>Padziļinātā izpēte</p>	<p>1. Izpētes secinājumi Projekta laikā tika izlemts strādāt ar Bauskas novadu kā administratīvo teritoriju un apzināt esošās kopienas, kas jau ir izveidojušās, kuras vieno kādi mērķi, redzējums. Izpētes laikā iezīmējās, ka Bauskā ir pastāvoša invalīdu biedrība, kas ir kļuvusi neaktīva un ir zaudējusi savu iepriekšējo līderi, vēlas aktīvāk darboties personu ar funkcionālu traucējumu labā un turpināt attīsties ar jauniem līderiem. Bauskā vairākām biedrībām (Bauskas Vecpilsēta, Bauskas Prātnieks, Vieddoma u.c.) un aktīviem iedzīvotājiem kā vajadzība iezīmējās telpu trūkums, kur iedzīvotājiem darboties – nepieciešama kopienas centra izveide.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu Padziļinātajā izpētē tika organizētas vairākas sapulces, lai risinātu kopienas centra jautājumu un noskaidrotu tā aktualitāti un iespēju attīstīt Bauskā šo ideju. Tika izstrādāta anketa "Par Bauskas novada iedzīvotāju līdzdalību, iekļaušanos, dzīves kvalitāti kopienā" un veikta Bauskas iedzīvotāju anketēšana. Tika veiktas</p>

	intervijas ar Bauskā aktīvākajām biedrībām, izzināts to darbības lauks un nākotnes plāni, redzējums par Bausku.
Darba lauka Definēšana	<p>1. Kopienas definēšanas (sava darba lauka/robežu noteikšanas) rezultāts</p> <p>Ģeogrāfiskā kopiena – Bauskas novads, tika uzsākts darbs, lai apzinātu iedzīvotājus un veicinātu to aktivitāti.</p> <p>Kopiena ar kopīgām interesēm – Bauskas biedrība, iedzīvotāju grupa, kas vēlas kopienas centru. Problēma – vietas/telpu trūkums pilsētā, kur kopiena var nākt kopā, darboties, mācīties, atbalstīt viens otru, būt vienoti, darīt lietas kopā dzīves vides un kvalitātes celšanai, piemēram, senioriem, personām ar funkcionāliem traucējumiem, jaunažiem vecākiem u.c.</p> <p>Kopiena – Bauskas invalīdu biedrība, kopienas kapacitātes stiprināšana un informācijas sniegšana, lai biedrība spētu attīstīt savu darbību Bauskas novadā.</p> <p>Kopiena – ģimenes, kurās aug nepilngadīgi bērni un kurām vienam no vecākiem ir garīga rakstura traucējumi. Sociālā darba mērķis – apzināt esošos pakalpojumus un iespējas un analizēt nepieciešamos.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p> <p>Kopienas definēšana balstījās uz vienojošo aspektu, piemēram, lai apzinātu Bauskas novada iedzīvotāju viedokli anketās, kopiena tika izprasta kā administratīvā teritorija, kurā persona dzīvo.</p>

Lūgums atzīmēt Jūsu izvēlēto/ās sociālā darba kopienā prakses pieejas (ar burtu "X" (vienu vai vairākus)):	
Kopienas attīstīšana un kapacitātes stiprināšana	X
Sociālā plānošana/Kopienas organizēšana	
Kopienas izglītošana	
Sociālais aktīvisms un interešu aizstāvība	X
Sociālais mārketingis	
Cits: _____ [norādīt kāds]	

5. Darbības plāns (atbilstoši izvēlētajam prakses virzienam)	
Darbības plāna izstrāde	Darbības plāns tika izstrādāts, balstoties uz esošo situāciju, tas tika pielāgots apstākļiem un aktualitātēm. Plānā iekļautas darbības ar dažādiem mērķiem, jo projekta laikā tika aizsākti vairāki procesi. Darbības plāns sākotnēji netika veidots ar konkrētiem mērķiem un uzdevumiem, bet tie tika pielāgoti situācijai.
Plāna īstenošana	1. Tikšanās ar biedrībām (Bauskas Prātnieks un Bauskas Vecpilsēta) par ieceri veidot kopienas centru Bauskā, redzējumu un viedokļu apmaiņa, sadarbības iezīmēšana. Pēc tam aktīvs darbs pie iespējamā finansējuma piesaistes un tikšanās ar dienesta vadību, Zemgales plānošanas reģionu, pašvaldības vadību par kopienas centra aktualitāti. Tāmes veidošana, cenu

	<p>apzināšana vides pieejamības jautājumos. Kopienas pārstāvji paralēli veica sarunas ar pašvaldības vadību un veica nepieciešamo materiālu un inventāra cenu apkopojumu. Plāns piedalīties LatLit projektā – sadarbībā ar kopienu nepieciešamās informācijas gatavošana projekta pieteikumam, saziņa ar attīstības plānošanas nodaļu.</p> <p>2. Tikšanās ar citām aktīvām Bauskas biedrībām, lai apzinātu Bauskā pieejamos resursus, iespējas. Sadarbības veidošana ar Bauskas invalīdu biedrību par jaunu biedru piesaisti, līdera meklēšanu, aktivitātēm, ko biedrība varētu veikt nākotnē personām ar funkcionāliem traucējumiem un viņu ģimenes locekļiem. Infografikas izstrāde sociālajiem tīkliem par jaunu biedru piesaisti. Dalība tikšanās reizēs (organizē pati biedrība), kur tiek iezīmēts turpmākais darbības lauks, aktivitātes un potenciālais biedrības līderis.</p> <p>3. Saruna ar Bauskas Sociālā dienesta sociālo darbinieku darbam ar ģimeni un bērniem par pieejamiem pakalpojumiem ģimenēm, kurās aug nepilngadīgi bērni un kurās vienam no vecākiem ir garīga rakstura traucējumi. Informācijas apkopošana par Bauskas Sociālā dienesta redzeslokā esošajām augstāk minētajām ģimenēm.</p> <p>4. Anketas izstrāde Bauskas novada iedzīvotājiem “Par Bauskas novada iedzīvotāju līdzdalību, iekļaušanos, dzīves kvalitāti kopienā”, lai uzzinātu novada iedzīvotāju viedokli par kopienu, kurā dzīvo. Kopiena aptaujas kontekstā tika skatīta kā administratīvā teritorija, kurā persona dzīvo (pilsēta, pagasts). Anketas izplatīšana gan elektroniskā, gan papīra formātā Bauskas novadā. Iegūtās informācijas apkopošana, secinājumu veikšana.</p> <p>5. Iedzīvotāju apzvanīšana – “tikšanās telefonsarunās” par kopienas locekļiem svarīgiem jautājumiem un aktualitātēm, viedokļu uzklauššana par esošo situāciju, kas trūkst vai kas neapmierina Bauskas novadā.</p>
<p>Sadarbības partneri plāna īstenošanā</p>	<p>1. Nevalstiskās organizācijas – Bauskas Vecpilsēta, Vieddoma, Bauskas Prātnieks (kopienas centra izveide).</p> <p>2. Bauskas invalīdu biedrība, potenciālais līderis (biedrības kapacitātes stiprināšana).</p> <p>3. Bauskas novada Bauskas Sociālā dienesta sociālie darbinieki darbam ar ģimeni un bērniem (ģimenes, kurās aug nepilngadīgi bērni un kurās vienam no vecākiem ir garīga rakstura traucējumi esošās situācijas izzināšana).</p>
<p>Kopienas līdzdalība</p>	<p>1. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika nodrošināta aktīva kopienas līdzdalība</p> <p>1. Kopīgas tikšanās ar kopienas locekļiem un Zemgales plānošanas reģionu, Sociālo dienestu, lai apspriestu kopienas centra ideju, pieejamās finanšu iespējas un to piesaisti.</p> <p>2. Sabiedriskās apspriešanas organizēšana un vadība biedrību pārstāvjiem, kas pārstāv seniorus un personas ar funkcionāliem traucējumiem, par aktualitātēm un aktivitāšu vēlmēm, ko vēlētos Bauskā.</p> <p>3. Anketas izplatīšana, kur Bauskas iedzīvotāji varēja izteikt</p>

	<p>savas domas, vērtējumu par ģeogrāfisko kopienu.</p> <p>2. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika identificēti kopienas līderi Kopienas līderu identificēšana procesos no sociālā darbinieka puses nenotika. Biedrībās līderi jau bija iezīmējušies, un Bauskas Invalīdu biedrības vadītāja pati identificēja nākošo līderi.</p> <p>3. Pašas kopienas sadarbība ar potenciālajiem sadarbības partneriem Sadarbības veidojas dažādi. Jautājumos, kas ir aktuāli iesaistītajām pusēm, sadarbība būs laba. Ja situācija nav aktuāla, tad iesaiste nenotiks.</p>
--	--

6. Pārmaiņu novērtēšana	
Kādas metodes ir izmantotas pārmaiņu identificēšanā?	“Pēc cīņas” novērtēšanas metode.
Kādi rezultāti un kādā apmērā ir sasniegti?	<p>Kā viens no mērķiem tika izvirzīta kopienas centra izveide sadarbībā ar biedrībām. Mērķis tika sasniegts daļēji, jo plānotajā finanšu piesaistes projektā dalība netika apstiprināta, bet šobrīd biedrības ir ieguvušas telpas, lai veidotu kopienas centru.</p> <p>Bauskas Invalīdu biedrība ir atradusi sev jaunu līderi, sāk pamazām aktivizēties, piesaistīt jaunus biedrus. Sākotnējais mērķis sasniegts daļēji – biedrība kļuvusi aktīvāka, virza jauno līderi par vadītāju, sāk apzināt cilvēkus ar funkcionālajiem traucējumiem Bauskā un apzina viņu vēlmes/vajadzības. Izvirzītais mērķis – apzināt esošos pakalpojumu un iespējas ģimenēm, kurās aug nepilngadīgi bērni un kurās vienam no vecākiem ir garīga rakstura traucējumi. Mērķis nav sasniegts, šobrīd apzinātas Bauskā esošās augstāk minētās ģimenes, jātūrina process ar ģimeņu intervēšanu un datu apkopošanu.</p>
Kādi faktori veicinājuši vai kavējuši plānoto rezultātu sasniegšanu?	Lai attīstītu kopienas sociālo darbu pašvaldībā no nulles pozīcijas, būtu nepieciešams ilgāks laika posms, lai sasniegtu rezultātus un veicinātu pārmaiņas kopienā, atrisinātu vai samazinātu sociālās problēmas. Darbiniekam ir jābūt pilnai slodzei bez papildu pienākumiem darba vietā, lai pilnībā visu savu laiku un resursus varētu veltīt kopienas darbam.
Rekomendācijas turpmākajam sociālā darba jūsu izvēlētajā kopienā procesam	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizētas pašvaldības pārstāvju tikšanās ar iedzīvotājiem, kur notiek informācijas apmaiņa un tiek izrunāti aktuālie jautājumi. 2. Labo prakšu piemēru par kopienas aktivitātēm, ierosinājumiem, sasniegumiem publiskošana un izplatīšana, lai veicinātu citu iedzīvotāju aktīvāku iesaisti. 3. Ģimenes, kurās aug nepilngadīgi bērni un kurās vienam no vecākiem ir garīga rakstura traucējumi, intervēšana, rezultātu apkopošana, secinājumu veidošana par pieejamiem un vajadzīgiem pakalpojumiem, atbalstu. 4. Kopienas centra izveide Bauskā – atbalstīt biedrību iesākto darbu kopienas centra attīstībā, sniegt nepieciešamos resursus un atbalstu no savas kā profesionāļa puses. 5. Darba turpināšana pie Bauskas novada izpētes, resursu apzināšanas un kartēšanas, vajadzību izzināšanas un kopienas stiprināšanas/izglītošanas.

Komentāri/priekšlikumi sociālā darba kopienā attīstībai Latvijā

SDK, iespējams, ir jāveido kā ārpakalpojums, jo projekta laikā iezīmējas, ka šis darbs ir bez robežām un konkrētiem rāmjiem/darba laikiem, kas ļoti apgrūtina darbinieku, ja tas strādā iestādē, kur nolikumos ir iestrādāts normālais darba laiks.

Ideālā gadījumā uz konkrētu teritoriju, piemēram, novadu, vajadzētu būt 2–3 sociālajiem darbiniekiem kopienā (atkarīgs no teritorijas lieluma). Vienam darbiniekam ir neiespējami aptvert vienu lielu teritoriju un kvalitatīvi strādāt ar tiem procesiem, kā arī komanda spēj labāk izvērtēt dažādas situācijas un veidot “prāta vētras”, lai rastu risinājumus.

RĪGAS VALSTSPILSĒTAS PILOTPROJEKTA KOPSAVILKUMS

1. Vispārīga informācija par pilotprojekta dalībnieku	
Pilotprojekta dalībnieka vārds, uzvārds un pašreizējais amats pašvaldībā	Adriāna Komule, sociālā pedagoģe kopienas centrā “Ābeļzieds” Svetlana Čistjakova, vecākā sociālā darbiniece, Sociālā darba nodaļas, Dienas centrā pilngadīgām personām “Ābeļzars”
2. Esošās situācijas apraksts pašvaldībā	
Atbalsts pašvaldībā	<p>Sociālā dienesta vadības atbalsts – ja ir nepieciešama palīdzība, tad atbalsta. Piemēram, sagādājot reprezentatīvos materiālus aktivitātei, kuru prezentēt skolām. Kā arī veicot nepieciešamās darba laika izmaiņas bērnu un jauniešu darbiniekiem kopienas centrā.</p> <p>Kolēģu atbalsts – vienmēr atbalsta gan morāli, gan praktiski, kad tas ir nepieciešams.</p> <p>Pašvaldības attīstības daļas vadības atbalsts un pašvaldības vadības atbalsts – Rīga ir liela pašvaldība, tāpēc līdz šim nav izdevies noformulēt sadarbības ietvaru ar pašvaldības attīstības daļas vadību un pašvaldības vadību.</p> <p>Taču notiek sadarbība ar Rīgas pilsētas apkaimju iedzīvotāju centra apkaimju attīstības un sabiedrības integrācijas pārvaldes projektu vadītājiem apkaimju attīstības jautājumos.</p>
Pieejamie resursi pašvaldībā sociālā darba kopienā attīstīšanai	<ul style="list-style-type: none"> • Rīgas Sociālais dienests. • Nevalstiskās organizācijas (Piemēram, Dzirciema un Ilģuciema apkaimju biedrība; jauniešu centrs “Kaņieris” u.c.), brīvprātīgie. • Projektu finansējums. <p>Valsts un pašvaldības iestādes (bibliotēkas, skolas, tehnikumi, universitātes, kultūras centri, draudzes).</p>
SDK attīstības raksturojums	<p>No 2016. gada Rīgā darbojas kopienas centrs “Ābeļzieds”, kas projekta īstenošanas periodā bija vienīgais kopienas centrs Rīgā. Kopš 2023. gada jūlija Rīgā darbojas arī kopienas centrs “Resiliences Avots”.</p> <p>Kopienas centrā “Ābeļzieds” ir astoņas amata vietas – kopienas centra vadītāja, vecākais sociālais darbinieks, divi sociālie darbinieki, sociālais pedagogs, klientu apkalpošanas speciālists darbā ar bērniem un jauniešiem, klientu apkalpošanas speciālists (datu reģistrēšana), brīvprātīgo koordinatore.</p> <p>Esošā pakalpojuma (kopienas centra) mērķi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzlabot iedzīvotāju dzīves kvalitāti, veicinot viņu iniciatīvas, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē. • Stiprināt un atbalstīt kopienas iedzīvotājus, nodrošinot saturīga brīvā laika pavadīšanu un socializāciju, mazinot sociālās izolētības riskus. • Veicināt Rīgas pašvaldības iedzīvotāju sociālo integrāciju, savstarpējo mijiedarbību, mazināt sociālo izolētību, uzlabot viņu fiziskās un emocionālās dzīves kvalitāti. • Sniegt iespēju iedzīvotājiem iegūt jaunas prasmes un zināšanas, paplašināt redzesloku, attīstīt sociālos

kontakts, apzināties un izpaust savas spējas, talantus, iegūt jaunu pieredzi.

- Nodrošināt iespēju kopienas iedzīvotājiem iesaistīties brīvprātīgā darba veikšanā.
- Attīstīt sadarbību ar NVO kopīgu mērķu efektīvai sasniegšanai.
- Apzināt kopienas iedzīvotāju sociālās problēmas, vajadzības un izaicinājumus, un meklēt risinājumus.
- Nodrošināt aktivitāšu organizēšanu, ņemot vērā kopienas iedzīvotāju vajadzības, intereses un nepieciešamību pēc pakalpojumiem.
- Nodrošināt kopienas iedzīvotāju iesaistīšanu dažādās grupu un kopienas aktivitātēs.

Mērķa grupa

Rīgas iedzīvotāji (personas darbaspējīgā vecumā, pirmspensijas/pensijas vecuma personas, bērni un jaunieši).

Mērķa grupas vajadzības

Komunikācija, piederība, pašrealizācija, socializācija.

Problēma, kuru risina pakalpojums

Sociālā atstumtība.

Pakalpojuma specifiskie mērķi (intervences mērķi, kurus iecerēts sasniegt ar pakalpojuma palīdzību)

1. *Brīvprātīgā darba koordinēšana un attīstība*

Aktivitātes

- Sadarbības organizāciju/brīvprātīgā darba veicēju apzināšana, brīvprātīgā darba informācijas sistēmas administrēšana.
- Brīvprātīgo piesaistīšana Kopienas centra aktivitāšu īstenošanai/nodrošināšanai, brīvprātīgo darba organizēšana, plānošana un koordinēšana.
- Sadarbībā ar kopienas centra vadītāju kopienas vajadzību apzināšana (izpēte) un kopienas centra darba (pakalpojumu klāsta) plānošana.
- Sadarbības tīkla veidošana ar augstskolām, piesaistot studentus/ praktikantus sadarbībai ar Kopienas centra apmeklētājiem organizēšana.

2. *Darbs ar bērniem un jauniešiem (āra aktivitāšu darba attīstīšana un organizēšana kopienā bērniem un jauniešiem)*

Aktivitātes

- Āra aktivitāšu darba organizēšana (basketbols, tematiskie pārgājieni, florbols, bokss, āra spēles u.c.).
- Kopienas jauniešu vajadzību apzināšana (izpēte) un kopienas centra darba (pakalpojumu klāsta) plānošana ārpus telpām.
- Socializējošo programmu izstrāde un realizācija (projekti, sadarbība ar institūcijām).
- Sadarbībā ar brīvprātīgajiem un sociālo pedagogu organizēt jauniešiem atbilstošu un patīkamu vidi.

- Vietējo apkaimes skolu informēšana par āra aktivitāšu iespējām.
- Aktīva dalība apkaimes vides sakārtošanā un uzturēšanā, tādējādi veicinot līdzdalību un iesaistīšanos sabiedriskajos procesos.

3. *Pašpalīdzības grupu darbības uzturēšana un veidošana pārejā no sociālā atbalsta grupu pieejas*

Aktivitātes

- Pārraudzīt un atbalstīt organizatoriskos darbus konkrētu virzienu pašpalīdzības grupu darbībā.
- Vadīt sociālā atbalsta grupas Kopienas centra apmeklētājiem, mērķtiecīgi veicot pasākumus, lai veicinātu grupas pāreju uz pašpalīdzības grupas principiem.
- Veikt izglītojošus un prasmju uzlabojošus pasākumus.
- Organizēt svētku pasākumus.
- Organizēt resursu piesaisti grupu nodarbībām.
- Apzina kopienas līderus un atbalsta personas, iesaistot tos aktivitātēs.
- Veic darbības, kas uzlabo sociālos kontaktus un veicina pozitīvas attiecības (izstāžu, kolāžu veidošana, kopīga apspriede).

4. *Sadarbība ar NVO kopīgu mērķu sasniegšanai*

Aktivitātes

- Atbalstīt NVO projektu iesniegšanā un ideju realizācijā.
- Sniegt atzinumus finansējuma pieprasīšanai projektu realizācijai reālas un pozitīvas sadarbības rezultātā.
- Veicināt sadarbību ar citām NVO.
- Iesaistīt NVO dalībniekus kopienas kapacitātes stiprināšanā un brīvprātīgā darba popularizēšanā.

Pakalpojuma īss apraksts

Rīgas iedzīvotājiem, kas ir motivēti līdzdarboties sevis un vietējās sabiedrības labā, tiek piedāvātas pašrealizācijas, socializācijas, pašpalīdzības un cita veida atbalsta programmas, tādējādi kopīgi radot sociālo atbalsta sistēmu vietējā kopienā.

Sasniedzamie rezultāti

Apmeklētāju individuālā psihoemocionālā un fiziskā stāvokļa uzlabošanās, sociālā atbalsta tīklojuma izveide vietējā kopienā

Vēl papildus par iestrādnēm Rīgas pašvaldībā

Rīgas pašvaldībā darbojas Rīgas pilsētas apkaimju iedzīvotāju centrs, kas Rīgas iedzīvotājiem nodrošina sekojošus pakalpojumus.

- Vispārīga informācija un konsultācijas par pašvaldības kompetencē esošiem jautājumiem.
- Autorizācijas tiesības pakalpojumu portālā www.eriga.lv.
- Pašvaldībai adresēto dokumentu pieņemšana.
- Dzīvesvietas deklarēšana, izziņu izsniegšana.
- Vēlēšanu apgabala maiņa, paraksta apliecināšana.

	<ul style="list-style-type: none"> • Nacionālās pretošanās kustības dalībnieka apliecības izsniegšana, atjaunošana. • Visu veidu ielu tirdzniecības atļaujas. • Pašvaldības pakalpojumu pieprasīšana. <p>Atbalsta sniegšana Ukrainas civiliedzīvotājiem. (<i>Informācijas avots: https://apkaimes.lv/apkaimju-iedzivotaju-centrs/</i>)</p>
SDK stiprās puses un grūtības	<p>Stiprās puses</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ir plašas iespējas sadarboties (NVO, pašvaldības iestādes u.c.). • Ir iespēja iesaistīt brīvprātīgos kopienas attīstīšanā un kopīgu mērķu sasniegšanā. • Kolēģu atbalsts. <p>Grūtības</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ņemot vērā to, ka šobrīd Kopienas centrs ir Rīgas Sociālā dienesta struktūrvienība, tad ir liels birokrātiskais slogs, lai veiktu dažādas aktivitātes (iepirkumi, pasākumu laika saskaņošana, ja notiek pēc darba laika, u.tml.). • Ierobežotas iespējas rīkot sociālās akcijas, pasākumus, jo tam nav papildu finansējuma. Tas ir jānokārto laicīgi un jāraksta atbilstošās tāmes utt. • Pašvaldībā nav kopienas sociālā darbinieka ar konkrētiem mērķiem un uzdevumiem. Uz projekta laiku esošie amata apraksti ir papildināti ar projektā noteiktajiem uzdevumiem. Iedzīvotājiem un pašvaldības darbiniekiem nav izpratnes, kas ir kopiena un sociālais darbs ar kopienu, līdz ar ko nav arī izpratnes par sagaidāmajiem rezultātiem.
Sociālā darbinieka kā profesionāļa pozīcija pašvaldībā	<p>Pašvaldībā nav izveidots sociālā darbinieka kopienā amats. Ir Kopienas centrs, kurā ir sociālā darbinieka amats. Rīgas Sociālais dienests redz sociālo darbinieku kopienā tikai kopienas centra ietvaros.</p> <p>RSD plāno pakāpeniski visus Dienas centrus un Kopienas centru nodot ārvaldības pakalpojumu sniedzējiem.</p>
Vai iepriekš ir veikta pašvaldībā esošo kopienu vajadzību, problēmu izpēte?	<p>Šis jautājums tika uzdots Rīgas Sociālā dienesta pārstāvei. Tika saņemta atbilde, ka <i>tā ir Kopienas centra "Ābeļzieds" atbildība. Rīgas Sociālajā dienestā katru gadu tiek veikta klientu apmierinātības aptauja gan par RSD darbu, gan dienas centru un kopienas centra darbu, šajās aptaujās klientiem ir iespējams sniegt priekšlikumus par pakalpojumu pilnveidošanu.</i></p> <p>Tātad vajadzību, problēmu izpēte notiek Rīgas Sociālā dienesta ietvaros – esošajiem teritoriālo centru, dienas centru un kopienas centra klientiem.</p> <p>Citi veidi, kā tiek noskaidrotas Rīgas iedzīvotāju vajadzības un problēmas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2012.–2013. gadā tika veiktas Rīgas apkaimju iedzīvotāju aptaujas. Tās ir pieejamas Rīgas domes pilsētas attīstības departamenta mājaslapā. • Rīgas iedzīvotāju aptaujas rezultāti par dažādiem Rīgas domi interesējošiem jautājumiem. (2022. gada novembris). Rīgas iedzīvotājiem tika jautāts arī par viņu uzskatiem par kopienas centra nepieciešamību. (Tādas aptaujas tiek veiktas katru gadu)

	Rīgas Domes darbības vērtējums. Rīgas iedzīvotāju aptauja. (2022. gada novembris). Pārsvarā par iedzīvotāju apmierinātību ar Rīgas Domes darbu dažādās sfērās, piemēram, sociālās palīdzības nodrošināšanā utt. (Tādas aptaujas tiek veiktas katru gadu)
--	--

3. Kopienas izpēte un darba lauka definēšana

Sākotnējā izpēte	<p>1. Izpētes secinājumi</p> <p>Kopienas centrs “Ābeļzieds” atrodas Dzirciema ielā 24, kas ir Dzirciema apkaimē.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šobrīd Kopienas centra apmeklētājus vieno gan ģeogrāfiskais, gan interešu faktors. Pārsvarā visi apmeklētāji ir no blakus esošajām Pārdaugavas apkaimēm, bet ir arī tādi, kas brauc no tālākām vietām, piemēram, Mežciema. • Kopienas centrs atrodas diezgan pateicīgā lokācijā, jo blakus atrodas dažādi parki (Nordeķu parks, Dzegužkalns, Latvijas Universitātes Botāniskais dārzs). Tieši Kopienas centra “Ābeļzieds” pagalmā atrodas gan sporta laukums, gan rotaļu laukums. Nordeķu parkā nesen tika atjaunots bērnu spēļu un rotaļu laukums, kurš ap sevi pulcē ļoti daudz bērnu. • Kopienas centra “Ābeļzieds” pagalmā atrodas ne tikai sporta laukumiņš, bet blakus atrodas arī Rīgas Veselības centrs “Ļģuciems”, RCB filiālbibliotēka “Pārdaugava” un dzimtsarakstu nodaļa. • Ir pastāvoša Ļģuciema un Dzirciema biedrība (tiek organizēti arī pasākumi apkaimju iedzīvotājiem). • Viena no pulcēšanās vietām svētkos un pasākumos ir Ļģuciema kultūras nams vai arī iepriekš jau pieminētie parki – Nordeķu parks un Dzegužkalna parks. • Šobrīd Kopienas centra pakalpojums ir īpaši iecienīts senioru vidū, jo viņiem ir nepieciešama socializēšanās. • Ļoti daudzi apmeklētāji (pieaugušie) vēlas apmeklēt grupu aktivitātes, bet bieži vien ir grūtības/izaicinājums piesaistīt kādai konkrētai aktivitātei brīvprātīgo, kurš aktivitāti varētu vadīt. Piemēram, no apmeklētājiem (arī potenciālajiem apmeklētājiem) uzzinām par to, ka ir vēlme iesaistīties līnijdeju grupu aktivitātēs, bet bieži vien neviens no apmeklētājiem nevēlas uzņemties vadību, neuzņemas līdera pozīciju. • Kopienas centra ēka nav “pamanāma”, jo jaunie apmeklētāji bieži vien izsakās, ka nebija iedomājušies, ka šeit kaut kas notiek. Daudziem vecākiem, skolēniem un jauniešiem vienkārši nav informācijas par Kopienas centra pakalpojumu (secinājums, pamatojoties uz jaunu apmeklētāju viedokļiem). • Kopumā Dzirciema, Ļģuciema, Imantas, Āgenskalna un Zasulauka apkaimēs ir 19 izglītības iestādes (skolas). • Bērni Kopienas centra pakalpojumu izmanto ļoti aktīvi skolas brīvlaikos, bet mācību gada laikā Kopienas centru apmeklē maz bērnu. • Zasulauka/Šampētera apkaimē bērniem un jauniešiem ir ierobežotas brīvā laika pavadīšanas iespējas.
-------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Līdz šim Kopienas centrā ir bijis ļoti mazs jauniešu (13–25 gadi) īpatsvars. • Dzirciema apkaimē un tuvākajās apkaimēs nav Jauniešu centru (Imantā ir bērnu un jauniešu centrs Altona, bet tur notiek aktivitātes par maksu). <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p> <p>Kopienas profilēšana tika veikta tikai no Kopienas centra darbinieku perspektīvas. Metodiskā materiālā SDK ievietoto kopienas profilēšanas instrumentu ir diezgan grūti pielietot jau esošajam Kopienas centra modelim, jo nav skaidrs, cik plaši uz noteiktajiem apgalvojumiem skatīties – vai tikai caur Kopienas centra apmeklētāju, kuri ir no dažādām apkaimēm, prizmu, vai kopienu ņemt tikai kā ģeogrāfisko, piemēram, Dzirciema apkaimes kopiena.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kopienas lauka pētījums – izpētes secinājumi tika balstīti jau uz līdzšinējo darbu un pieredzi Kopienas centrā, kā arī uz Pārdaugavas kartēšanas rezultātiem. Tika izveidots dokuments – <i>Pārdaugavas kopienas centra “Ābeļzieds” kartēšana</i>, kurā ir apkopota informācija par ģeogrāfiski nozīmīgām vietām Pārdaugavas apkaimēs. <p>Secinājumi: esošā informācija metodikā pie tēmas – kopienas sākotnējā izvērtēšana – liekas noderīga un loģiska, kā mugurkauls, pēc kura virzīties, attīstot jaunu kopienu. Manā gadījumā, kad mums jau ir pastāvošs Kopienas centrs un liela pašvaldība, ar tajā jau pastāvošām mērķa grupām un kārtību, tas ir nedaudz citādāk, un informācija metodikā saistībā ar kopienas sākotnējo izvērtēšanu ir mazāk palīdzīga. Kopienas centrā pastāv jau noteikts darbības princips, kā Kopienas centrs darbojas, kas pamatā fokusējas uz dažāda veida aktivitātēm apmeklētājiem, kuras organizē brīvprātīgie Kopienas centra telpās. Telpu noslodze pieaugušajiem apmeklētājiem jau ir tuvu maksimālajai. Tāpēc sākotnējās izvērtēšanas punkti, kas ir minēti metodikā, nešķiet aktuāli. Turklāt, ja metodikā minētos sākotnējās izvērtēšanas punktus apskata saistībā ar bērnu un jauniešu mērķa grupu, tad tādi punkti kā kopienas fiziskā vide, demogrāfija, ekonomiskā vide u.c. nav noderīgi.</p>
<p>Padziļinātā izpēte</p>	<p>1. Izpētes secinājumi</p> <p>Kopienas centra raksturojums – dažādu aktivitāšu grupas, kuras vada brīvprātīgie (senioriem un pieaugušajiem), kā arī aktivitātes bērniem un jauniešiem pēc skolas, kuras organizē un vada sociālā pedagoģe un klientu apkalpošanas speciāliste darbā ar bērniem un jauniešiem.</p> <p>Identificētās problēmas – nepieciešamas brīvā laika pavadīšanas iespējas Pārdaugavā gan bērniem, gan jauniešiem, jo Pārdaugavā ir tikai viens Bērnu un jauniešu centrs, kur aktivitātes notiek par maksu. Brīvā laika pavadīšanas iespējas bērniem un jauniešiem Pārdaugavā ir (Kopienas centra piedāvātās aktivitātes), bet daudzi par tām nezina, tātad, nav veiksmīgi izplatīta informācija par to.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p>

Dokumentu analīze – Kopienas centra “Ābeļzieds” pakalpojuma apraksts un darbinieku amatu apraksti, Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam, Rīgas attīstības programma 2022.–2027. gadam un citi publiski pieejamie dati un informācija (pētījumi; statistikas datu apkopojumi – *Izglītības un zinātnes ministrijas “Latvijas Jauniešu aptaujas 2020” rezultāti; Jaunatnes politikas monitorings 2015; Pētījums par Bērnu labsajūtu un labklājību Baltijas valstīs*).

Fokusgrupu intervijas – tās tika veidotas ar mērķi pārliecināties, vai anketā sastādītie jautājumi ir saprotami gan sākumskolas skolēniem, gan pamatskolas skolēniem. Fokusgrupu intervijas mērķa grupa bija bērni un jaunieši, kuri apmeklēja kopienas centru skolas brīvlaikos. Tika noskaidrots, ka sākumskolas skolēni ne vienmēr objektīvi atbild uz jautājumiem, tāpēc tika nolemts, ka 1.–4. klašu skolēnu anketas tiks paredzētas bērnu vecākiem, aizpildot kopā ar pašu bērnu.

Fokusgrupas elektroniskā anketēšana – tā tika veidota, lai pārliecinātos, ka anketas jautājumi ir saprotami un viegli uztverami arī vidusskolas skolēniem. Tika anketēta viena Bolderājas skolas vidusskolas klase.

Anketēšana – gala rezultātā tika izveidotas divas anketas. 1.–4. klašu skolēnu vecākiem un bērniem, kā arī 5.–12. klašu skolēniem. Tās tika izplatītas sociālajos medijos (*Instagram* un *Facebook* platformās), nosūtot e-pastus ar anketām skolām, kuru skolas darbinieki vēlāk pārsūtīja skolēniem (ne visas skolas piekrita sadarboties), sadarbojoties ar Rīgas Skolēnu domes konsultanti, kura nosūtīja anketu tālāk skolēniem, kuri darbojas Rīgas Skolēnu domē, informācijas izplatīšana mutiski, stāstot un lūdzot aizpildīt anketu aktīvos kopienas centra apmeklētājus.

Visefektīvākais veids, kā mudināt skolēnus aizpildīt anketas, bija viesošanās skolā, informācijas par kopienas centra pakalpojumu izplatīšana un lūgums aizpildīt elektroniskās anketas, kuras tās pašas dienas laikā tika nosūtītas skolēniem e-klasē. Taču kā grūtības var minēt to, ka vairākums skolu nebija atsaucīgas piedāvājumam, ka kopienas centra darbinieki viesotos skolās un pastāstītu jauniešiem par kopienas centra pakalpojumu. Vairums skolu nesniedza atbildi uz e-pastā izteikto piedāvājumu, vai arī atteica citu iemeslu dēļ.

Anketēšana bija arī viens no veidiem, kā skolēnus informēt par Kopienas centra pakalpojumu. Anketas ievada daļā tika minēts, ka Kopienas centrs organizē brīvā laika pavadīšanas aktivitātes bērniem un jauniešiem, kā arī Kopienas centra sociālie tīkli, lai arī turpmāk jaunieši varētu atrast informāciju par sev interesējošām aktivitātēm Kopienas centrā.

Iesaiste anketu aizpildīšanā bija ļoti minimāla no skolēnu un viņu vecāku puses. Kopā tika saņemtas 60 aizpildītas anketas. Tika paredzēts, ka anketas aizpildīs vecāki un bērni, kuri dzīvo vai mācās Dzirciema, Ilģuciema, Imantas, Āgenskalna vai Zaslauka apkaimēs. Taču, izplatot anketas, iesaistījās arī respondenti no citām apkaimēm.

Analizējot 1.–4. klašu skolēniem paredzētās anketās iegūtās atbildes, tika secināts, ka:

- Tikai 12,5% no respondentiem neiesaistās nekādās brīvā laika aktivitātēs pēc skolas.
- Vairums respondentu par aktivitātēm bērniem un jauniešiem uzzina caur draugiem, paziņām un skolu.
- Kā aktivitātes, kuras būtu interesantas un kurās vēlētos iesaistīties, vairākums respondentu atzīmēja – zīmēšanu, filmu vakaru, galda spēles, sporta un spēļu laukumu apmeklēšanu, datorspēles un muzeju apmeklēšanu.
- Darba laiks, kurā bērniem visērtāk būtu apmeklēt kopienas centru darba dienās, būtu 14.00–18.00 (50% respondenti) un 15.00–19.00 (43% respondenti).
- 50% respondentu atzīmēja, ka būtu gatavi iesaistīties kopienas centra aktivitātēs arī brīvdienās (sestdienā, svētdienā).

Analizējot 5.–12. klašu skolēniem paredzētās anketas, tika secināts, ka:

- 30,2% respondenti neiesaistās brīvā laika pavadīšanas aktivitātēs pēc skolas.
- Par iespējamām brīvā laika aktivitātēm jaunieši uzzina no vecākiem (60,5%), no draugiem (55,8%), skolā (67,4%), caur *Instagram* platformu (20,9%) u.c.
- Tikai 20,9% respondentu atzīmēja, ka vēlētos patstāvīgi organizēt aktivitātes gan sev, gan citiem jauniešiem, kā arī 46,5% respondentu atzīmēja, ka iespējams vēlētos organizēt aktivitātes sev un citiem jauniešiem.
- Kā aktivitātes, kurās labprāt iesaistītos savā brīvajā laikā, respondenti atzīmēja – kino vakars ar projektoru (67,4%), pārgājieni (53,5%), sarunas/ diskusijas pie tējas tases (48,8%), zīmēšana (44,2%) u.c.
- Skalā no 1 līdz 5 respondenti brīvā laika pavadīšanas iespējas apkaimē vērtē ar 3 (46,5%), 4 (30,2%) un 5 (18,6%).
- Respondenti atzīmēja, ka darba dienās sev interesējošās aktivitātēs būtu gatavi iesaistīties plkst. 15:00–19:00 (47%), parādās arī vairāki atbilžu varianti laika periodā plkst. 16:00–20:00.
- 46,5% respondentu atzīmēja, ka būtu gatavi iesaistīties sev interesējošās aktivitātēs arī brīvdienās (Sestdienās, Svētdienās). 11,6% respondentu atbildēja, ka iespējams būtu gatavi iesaistīties sev interesējošās aktivitātēs arī brīvdienās.

Vai metodika un tās pielikumi bija palīdzoši padziļinātās izpētes veikšanas laikā? – Metodikā pietrūkst informācijas par to, kā efektīvi izplatīt anketu, it īpaši, ja izvēlētā mērķa grupa ir bērni un jaunieši.

Veidojot anketu, metodikā ievietotie ieteikumi anketas veidošanai bija minimāli noderīgi, jo personīgi man, pamatojoties uz savu augstskolas pieredzi, tas jau bija zināms, kam ir jābūt anketas ievadā, kā arī tas, kā labāk strukturēt jautājumus.

Galvenie secinājumi par šī posma īstenošanu no metodoloģiskā izpratnes viedokļa: nepietiek tikai ar kvalitatīvi izveidotu anketu, ir nepieciešams izstrādāt arī efektīvu anketas izplatīšanas stratēģiju.

Darba lauka Definēšana	<p>1. Kopienas definēšanas (sava darba lauka/robežu noteikšanas) rezultāts</p> <p>Izvēlēta kopiena ir Rīgas pašvaldības Dzirciema, Ilģuciema, Āgenskalna, Imantas un Zaslauka apkaimju bērni un jaunieši. Ģeogrāfiskais pamatojums ir tāds, ka kopienas centrs “Ābeļzieds” atrodas Dzirciema apkaimē un Ilģuciema, Āgenskalna, Imantas un Zaslauka apkaimes robežojas ar Dzirciema apkaimi.</p> <p>Tika izvēlēta tieši šī mērķa grupa, jo tā ir viena no jau pastāvošajām mērķa grupām Kopienas centrā “Ābeļzieds”, ar kuru darbojos es kā sociālais pedagogs.</p> <p>Šai mērķa grupai ir nepieciešamas jēgpilnas brīvā laika pavadīšanas aktivitātes pēc skolas un īpaši skolas brīvlaikos. Vairums jauniešu vēlas vadīt un organizēt aktivitātes citiem jauniešiem, bet viņiem ir nepieciešama palīdzība.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p> <p>Manā gadījumā metodikas sadaļa – kopienas definēšana – nebija noderīga, jo es strādāju ar kopienu, kura jau bija manā redzeslokā kā kopienas centra darbiniekam, kurš strādā ar bērniem un jauniešiem. Metodikā par kopienas definēšanu ir stāstīts ļoti virspusēji.</p>
-------------------------------	---

Lūgums atzīmēt Jūsu izvēlēto/ās sociālā darba kopienā prakses pieejas (ar burtu “X” (vienu vai vairākus)):	
Kopienas attīstīšana un kapacitātes stiprināšana	
Sociālā plānošana/Kopienas organizēšana	X
Kopienas izglītošana	X
Sociālais aktīvisms un interešu aizstāvība	
Sociālais mārketing	X
Cits: _____ [norādīt kāds]	

5. Darbības plāns (atbilstoši izvēlētajam prakses virzienam)	
Darbības plāna izstrāde	<p>Mana pilotprojekta mērķis: līdz 2023. gada 24. maijam Rīgas pilsētas (Zemgales priekšpilsētas un Kurzemes rajona apkaimju – Dzirciema, Ilģuciema, Imantas, Zaslauka un Āgenskalna) vispārējās izglītības iestādes izglītojamiem (skolēniem) pieejamu, viņu vajadzībām atbilstošu un interesēs balstītu aktivitāšu izveide un realizācija.</p> <p>Kopiena tika iesaistīta plāna izstrādē caur anketēšanu, noskaidrojot viņu vajadzības un intereses brīvā laika pavadīšanā.</p> <p>Darbības plāns tika veidots, pamatojoties uz izstrādāto mērķi, attiecīgi sagatavojot uzdevumus un aktivitātes mērķa sasniegšanai. Uzdevumi un aktivitātes pārklājās ar prakses virzieniem.</p> <p>Plāna kopsavilkums ir atspoguļots zemāk esošajā ailē par darbības plāna īstenošanu.</p>

<p>Plāna īstenošana</p>	<p>AKTIVITĀTES (UZDEVUMI)</p> <p>1. Skolēnu vajadzību izzināšana.</p> <p>1.1. 2 anketu izveide (sākumskolas, pamatskolas un vidusskolas skolēniem). Anketas tika izveidotas gan papīra formātā, gan elektroniski.</p> <p>1.2. Izveidota aktivitāte, ar kuru doties uz skolām. Tiek plānots, ka katrā skolā mēs varētu viesoties vismaz vienā klasē, katrā klašu grupā (tātad 12 klases vienā skolā). Lai palielinātu mūsu iespējas sasniegt skolēnus (tiklīdz pie klasēm), mēs dosimies pie klasēm ar aktivitāti – viktorīnu par aktuālām tēmām (1.–4. klase – veselīgs dzīvesveids; 5.–9. klase – vides fakti; 10.–12. klase – emociju pasaule). Tām klasēm, kurām netiks klāt, caur klases audzinātāju tiek plānots nodot tālāk anketu elektronisko saiti.</p> <p>1.3. Iegūt reprezentatīvos materiālus no RSD (viktorīnas uzvarētājam).</p> <p>1.4. Doties uz skolām un izplatīt anketas. Plānots apmeklēt sekojošas skolas: Āgenskalna sākumskola; Ilģuciema vidusskola; Rīgas 34. vidusskola; Rīgas 41. vidusskola; Rīgas 54. vidusskola; Rīgas 69. vidusskola; Rīgas 71. vidusskola; Rīgas 96. vidusskola; Rīgas Anniņmuižas vidusskola; Rīgas Imantas vidusskola; Rīgas Ostvalda vidusskola; Rīgas Valdorfskola; Rīgas Valsts vācu ģimnāzija.</p> <p>1.5. Anketās iegūtās informācijas apkopošana un secinājumu veikšana.</p> <p>2. Izveidot skolēniem aktuālu brīvā laika aktivitāšu piedāvājumu – izveidot jaunas aktivitātes Kopienas centrā.</p> <p>2.1. Atrast optimālu aktivitāšu norises laiku (piemēram, plkst. 18.00, kā arī sestdienas).</p> <p>2.2. Tematiskā pasākuma izveide, skolēnu mērķa grupas piesaistīšanai.</p> <p>2.3. Atvērto durvju diena kopienas centrā “Ābeļzieds”.</p> <p>3. Efektīva informācijas izplatīšana (mērķa grupas sasniegšana).</p> <p>3.1. Izveidot <i>Instagram</i> kontu kopienas centram “Ābeļzieds” & izveidot stratēģiju konta attīstīšanai.</p> <p>3.2. Izplatīt informāciju kopienas centra <i>Facebook</i> kontā.</p> <p>3.3. Izplatīt informāciju apkaimju bibliotēkās.</p> <p>3.4. Izplatīt informāciju caur NVO (sadarbība).</p> <p>Atbildīgais par uzdevumu izpildi – Kopienas centra sociālais pedagogs.</p>
<p>Korekcijas plānā</p>	<p>Korekcijas bija jāveic 1.4. plāna punktā, jo vairākums skolu nav gatavas sadarboties. Ir gandrīz neiespējami izveidot kontaktu. Piedāvājot skolai aktivitāti, ir jāiziet cauri garam saskaņošanas procesam. Tāpēc lielā aktivitāte – viktorīna – tika nomainīta uz īsu stāstījumu par Kopienas centra pakalpojumu un pamudinājumu aizpildīt anketas.</p> <p>2. plāna punkta ietvaros tika izveidota jauna aktivitāte – galda teniss un galda spēles ar mērķi iesaistīt vairāk skolēnus šajā aktivitātē. Vēlāk arī, pamatojoties uz Kopienas centra apmeklētāju vajadzību izvērtēšanu, tika izveidota aktivitāte – “Sarunu un spēļu</p>

	<p>klubiņš skolēniem ar Līvu”, kur skolēniem drošā vidē ir iespēja uzlabot savas latviešu valodas prasmes.</p> <p>2.1. plāna punkta ietvaros 1,5 mēnešu garumā tika izmēģināts darba laiks otrdienās 10:30–19:00 ar kontaktstundām darbam ar bērniem un jauniešiem plkst. 16:00–19:00. Var pieņemt, ka izvēlētā diena un laiks nebija veiksmīgi, jo apmeklētāju skaits šajā dienā nepalielinājās. Iespējams, ka tas ir saistīts ar bērnu noslogotību pēc skolas, kā arī to, ka netika piesaistīti un informēti vecāko klašu skolēni, kuriem šis laiks būtu vispiemērotākais, kā tika plānots iepriekš.</p> <p>2.2. un 2.3. plāna punkts tika apvienots vienā, Kopienas centrā sarīkojot vecāku dienu (12.10.2022.), kā arī informatīvo tikšanos (25.04.2023.), kur visiem interesentiem bija iespēja uzzināt par Kopienas centra piedāvājumu bērniem un jauniešiem. Atsaucība un interese ievērojami pieauga, vērtējot pēc apmeklētāju skaita, organizējot otro tāda tipa tikšanos. Tas varētu būt saistīts ar izvēlētajām informācijas izplatīšanas metodēm. Tika secināts, ka būtu vērtīgi turpināt nākotnē regulāri organizēt šāda veida tikšanās.</p> <p>3.1. plāna punkts arī tika realizēts, izveidojot jaunu Kopienas centra “Ābeļzieds” kontu sociālā tīkla <i>Instagram</i> platformā. Tika secināts, ka tam būtu nepieciešama jauna amata vieta (nepilna darba laika slodze), atbilstošs cilvēks, kuram ir prasmes satura veidošanā un izplatīšanā, jo sociālais darbinieks kopienā nespēj paspēt paveikt visu un sociālajam mārketingam ir nepieciešamas specifiskas zināšanas un prasmes.</p> <p>*Plāns tika papildināts ar punktu par brīvprātīgā darba attīstību. Lai nodrošinātu aktīvu kopienas iedzīvotāju iesaisti savas vides uzlabošanā un brīvā laika pavadīšanas iespēju attīstīšanā, tika izplatīta informācija par brīvprātīgā darba iespējām kopienas centrā. Šobrīd tiek veikta sadarbība ar tiem jauniešiem, kuri ir atsaukušies.</p>
<p>Sadarbības partneri plāna īstenošanā</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pārdaugavas apkaimju skolas – tiešs veids, kā sasniegt manis izvēlēto mērķa grupu. 2. Rīgas skolēnu dome – sadarbība ar skolēnu domes konsultanti, izplatot anketas. Tas arī ir tiešs veids, kā sasniegt manis izvēlēto mērķa grupu – jauniešus. 3. Jauniešu centrs “Kaņieris” – izplatot anketas, kā arī popularizējot Kopienas centra pakalpojumu sociālo tīklu platformā <i>Instagram</i>. 4. Rīgas kultūras centrs “Iļģuciems” – informācijas izplatīšanas nolūkos. Tā ir vieta, kas pulcē Iļģuciema un citu tuvāko apkaimju iedzīvotājus. 5. Pārdaugavas apkaimju bibliotēkas – informācijas izplatīšanas nolūkos. Veids, kā sasniegt manis izvēlēto mērķa grupu – bērnus, jauniešus un viņu vecākus. 6. Rīgas veselības centra filiāle “Iļģuciems” – informācijas izplatīšanas nolūkos. Tā ir vieta, kur var sastapt Iļģuciema un citu tuvāko apkaimju iedzīvotājus. 7. Rīgas apkaimju iedzīvotāju centrs (Imantas punkts) – sadarbība informācijas izplatīšanas nolūkos caur <i>Facebook</i> platformu.

	<p>8. Rīgas tehnikumi – informācijas izplatīšanai par brīvprātīgā darba iespējām kopienas centrā.</p> <p>9. Nevalstiskā organizācija “Piedzīvojuma gars” – informācijas izplatīšana par Kopienas centru, iesaistīšanās viņu veidotajās apmācībās par apkaimes skolām un jauniešiem. Sadarbības veidošana iespējama nākotnes pasākuma organizēšanā.</p>
Kopienas līdzdalība	<p>1. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika nodrošināta aktīva kopienas līdzdalība</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kopienas locekļu iesaistīšanās anketu aizpildīšanā. • Kopienas locekļu (jauniešu) iesaistīšana informatīvā materiāla izplatīšanā par informatīvo tikšanos 25.04.2023. • Vecāku dienas un Informatīvās tikšanās īstenošana. • Kopienas centra darbinieka viesošanās Āgenskalna sākumskolas vecāku sapulcē (ar iespēju uzdot jautājumus par Kopienas centra pakalpojumu un izteikt savas idejas). • Pēc pilotprojekta noslēguma tiek plānots izveidot jaunu pasākumu – ģimenes viktorīna. Darba dienas vakarā vai brīvdienā. Tādējādi popularizējot Kopienas centra pakalpojumu, kā arī iesaistot un rosinot kopienu kopīgi darboties. <p>2. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika identificēti kopienas līderi</p> <p>Ņemot vērā to, ka mana izvēlētā mērķa grupa ir bērni un jaunieši, kā arī to, ka šobrīd kopienas centru apmeklē pārsvarā sākumskolas bērni, netika identificēti līderi.</p> <p>Potenciālais kopienas līderis varētu būt jaunie, kura ir iesaistījusies Kopienas centra darbā kā brīvprātīgā. Kopīgi plānosim aktivitātes bērniem un jauniešiem vasaras brīvlaikam. Sadarbība ar brīvprātīgo tiek uzturēta caur lietotni <i>WhatsApp</i>, kā arī tiekoties Kopienas centra telpās.</p> <p>3. Pašas kopienas sadarbība ar potenciālajiem sadarbības partneriem</p> <p>Ņemot vērā to, ka manis izvēlētā kopiena ir bērni un jaunieši, tad viņi paši nesadarbojas ar potenciālajiem sadarbības partneriem.</p>

6. Pārmaiņu novērtēšana	
Kādas metodes ir izmantotas pārmaiņu identificēšanā?	<p>1. Personīgie un kolēģu novērojumi (pēc kritērijiem – iedzīvotāju līdzdalība, interese; statistikas dati).</p> <p>2. Kopienas locekļu novērtējums.</p>
Kādi rezultāti un kādā apmērā ir sasniegti?	<ul style="list-style-type: none"> • Palielinājās kopienas centra apmeklētāju skaits (bērniem un jauniešiem). • Aizvien vairāk jaunieši izrāda interesi par Kopienas centra pakalpojumu. • Aizvien vairāk jaunieši izrāda interesi par iespēju iesaistīties Kopienas centra dzīvē kā brīvprātīgajiem. • Tika izveidots jauns sociālo tīklu konts <i>Instagram</i> platformā ar mērķi popularizēt pakalpojumu un informēt jauniešus par iespējām Kopienas centrā. • Kopienas izglītošana caur informatīvo tikšanos organizēšanu, caur skolu apmeklēšanu, ziņojot skolēniem par brīvā laika pavadīšanas iespējām Kopienas centrā.

	<ul style="list-style-type: none"> Kopienas līdzdalības veicināšana caur anketām, kā arī iedrošinot dalīties ar savām idejām (piemēram, viens no bērnu vecākiem piedāvāja aktivitāti, kurā mēs ar bērniem varētu iesaistīties).
Kādi faktori veicinājuši vai kavējuši plānoto rezultātu sasniegšanu?	<p>Faktori, kas veicinājuši plānoto rezultātu sasniegšanu: mentora atbalsts, kolēģu atbalsts.</p> <p>Faktori, kas kavējuši plānoto rezultātu sasniegšanu: ilgstoša kolēģa, kurš strādā ar bērniem un jauniešiem, prombūtne; vāja sadarbība ar skolām.</p>
Rekomendācijas turpmākajam sociālā darba jūsu izvēlētajā kopienā procesam	<ul style="list-style-type: none"> Turpināt reizi 3 mēnešos organizēt informatīvās tikšanās Kopienas centra ietvaros. Turpināt veidot pasākumus kopienas līdzdalības veicināšanai. Piemēram, ģimenes viktorīna. Turpināt sadarbības ar citām jauniešu organizācijām (piemēram, kopīgi pasākumi). Noalgot darbinieku, kas būs atbildīgs par kopienas centra sociālajiem tīkliem, kurš veidos sociālo stratēģiju sociālajiem tīkliem un regulāri veidos saturu, piesaistīs sekotājus Kopienas centra sociālajiem tīkliem. Turpināt popularizēt brīvprātīgā darba iespējas Kopienas centrā, jo tas ir milzīgs resurss, kā arī attīstīt ciešāku sadarbību ar kopienas centra brīvprātīgo koordinatori brīvprātīgo (jauniešu) piesaistei. Turpināt sadarbību ar jauniešiem, kuri interesējās par brīvprātīgā darba iespējām Kopienas centrā. Turpināt veidot sadarbību ar tuvāko apkaimju skolām.

Komentāri/priekšlikumi sociālā darba kopienā attīstībai Latvijā

Kopienas sociālajam darbiniekam ir jāfokusējas tikai uz darbu kopienā, nedrīkst būt citi papildu darba pienākumi, kā arī, darbojoties un attīstot bērnu un jauniešu kopienu, ir nepieciešami vismaz divi darbinieki.

Priekšlikumi sociālā darba kopienā attīstībai Latvijā:

- Uzlabot sadarbību, pieejamību starp sociālo darbinieku kopienā un pašvaldības attīstības nodaļu (Rīgā).
- Par darbiem un procesu ir jārunā tā, lai pēc iespējas vairāk iedzīvotāju varētu par to uzzināt, kā arī uzzināt par līdzdalības iespējām kopienā utt., tāpēc ir nepieciešams arī algots darbinieks, kas atbild par sociālo tīklu publikācijām.
- Jāturpina regulāra sadarbība un pieredzes apmaiņa starp sociālajiem darbiniekiem kopienā.
- Kopienas sociālajam darbiniekam ir nepieciešams plūstošs darba laiks/grafiks (summētā darba laika uzskaitē), jo ir jāiesaistās aktivitātēs un pasākumos pēc pašreizējā oficiālā darba laika.
- Kopienas sociālajam darbiniekam ir jāfokusējas tikai uz saviem amata pienākumiem (darbu kopienā), nedrīkst būt tā, ka tiek uzlikti papildu darba pienākumi Sociālajā dienestā, kā tas ir pilotprojekta norises laikā, jo kopienas darba attīstīšanai ir jāiegulda daudz darba.
- Lielākās pašvaldībās, tādā kā Rīgā, noteikti ir vajadzīgas vairākas sociālā darbinieka kopienā amata vietas.

ĀDAŽU NOVADA PILOTPROJEKTA KOPSAVILKUMS

1. Vispārīga informācija par pilotprojekta dalībnieku	
Pilotprojekta dalībnieka vārds, uzvārds un pašreizējais amats pašvaldībā	Gunita Dzene, Kopienas vecākais sociālais darbinieks, Ādažu novada pašvaldība
2. Esošās situācijas apraksts pašvaldībā	
Atbalsts pašvaldībā	<p>Pateicoties Novadu Administratīvi teritoriālai reformai, atbalsts manam darbam pašlaik ir tieši tāds kā 2010. gadā, kad sāku strādāt. Vadībai un jaunajiem kolēģiem sociālajā dienestā nav izpratnes par manu darba specifiku, bet manu darbu pozitīvi novērtē un atbalstu lūdz tādas nodaļas kā Teritorijas plānošanas nodaļa, Attīstības un plānošanas nodaļa, kā arī Kultūras nodaļa. Viņu arguments: "Mums nav pieredzes, kā strādāt un uzrunāt cilvēkus kopienās."</p> <p>Jaunā domes vadība redz atšķirību starp pagastiem, jo Carnikavas pagasta attīstības plānos bija vīzija par kopienām un darbu kopienās, bet Ādažu pagastam tādas nebija, un visus šos gadus darbs ar iedzīvotājiem un kopienām nebija uzsākts.</p> <p>Tajā pašā laikā, kopš uzsāku savu dalību pilotprojektā un saņēmu uzdevumu izveidot, aktivizēt kopienu Alderu un Baltezera ciemos, vienlaicīgi sadarbojoties ar iepriekš minētajām nodaļām, vadības domas ir mainījušās. Iedzīvotāju vidū pieaug tendence aktivizēties, veidot kopienas, līdzdarboties pašvaldības darbā un risināt savas kopienas problēmas.</p> <p>Carnikavas pagasta kolēģi ir atbalstoši, zinoši un saprotoši, jo viņiem ir izpratne par manu darbu.</p>
Pieejamie resursi pašvaldībā sociālā darba kopienā attīstīšanai	<ol style="list-style-type: none"> 1) Sociālais darbinieks ar sociālā darbinieka izglītību un speciālām zināšanām par kopienas darbu. 2) Viens no būtiskajiem resursiem ir platformas vai vietas, kur sanākt kopienas locekļiem. Ādažu novada Carnikavas pagastā ir BLPC "Kadiķis" Kalngalē, jaunas telpas sociālajā dienestā Garajā ielā 20, Carnikavā, kā arī jauniešu kopienām paredzētās telpas Stacijas ielā 5, Carnikavā, jauniešu un izglītības nodaļā. Pie iepriekš minētā Carnikavas pagastā ir vēl divas platformas vai vietas, kas bija paredzētas kopienām Gaujas un Garciema ciemos. Politisku un finansiālu apsvērumu dēļ šīs telpas ir neizremontētas un netiek izmantotas. Ādažu pagasta pusē šādu telpu nav. 3) Aktīvi iedzīvotāji, Ādažu novada pašvaldība un tās deputāti, sociāla dienesta kolēģi, NVO, nodibinājumi, vietējie uzņēmēji, baznīca, jauniešu lietu speciālisti.
SDK attīstības raksturojums	Ādažu novada Alderu un Baltezera ciemu iedzīvotāji apvienojās, lai apzinātu viņiem svarīgus jautājumus, kopīgi risinātu problēmas un uzlabotu savas kopienas dzīves kvalitāti. Alderu kopienas attīstības procesu vada paši kopienas locekļi un attīstības pamatā ir pašnoteikšanās un kolektīvās darbības principi.

<p>SDK stiprās puses un grūtības</p>	<p>Aktīvie ciema iedzīvotāji. Abu ciemu iedzīvotāju vidū ir cilvēki līderi, kam ir pieredze projektu rakstīšanā un realizēšanā, bet nav vietas vai publisku telpu, kur to realizēt.</p>
<p>Sociālā darbinieka kā profesionāļa pozīcija pašvaldībā</p>	<p>Atbildot uz šo jautājumu, ir nepieciešams neliels ieskats mana darba pieredzē un procesā iepriekšējo gadu garumā, kas secīgi parāda manu kā sociālā darbinieka pozīciju pašvaldībā.</p> <p>1) Pašvaldības sociālajā dienestā strādāju 15 gadus, bet 9 no tiem biju Brīvā laika pavadīšanas centra “Kadiķis” vadītāja. Pēdējos 2 gadus pēc novada Administratīvi teritoriālās reformas esmu Ādažu novada pašvaldības sociālā dienesta Kopienas vecākais sociālais darbinieks. Manas amata vietas nosaukums mainījās, jo tika pārveidota sociālā dienesta struktūra.</p> <p>2) 2010. gadā kopā ar bijušo Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāju Carnikavas novadā realizējām projektu un izveidojām Alternatīvās aprūpes centru „Pīlādzis”. Tas bija Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansētais projekts „Alternatīvās aprūpes pakalpojumu centra izveide Carnikavas novadā”. Šajā centrā mans darbs bija saistīts ar senioru, invalīdu un iedzīvotāju biedrībām. Mūsu sadarbības laikā parādījās pirmās iezīmes kopienas darbā un sociālais darbs kopienā Carnikavas centrā.</p> <p>3) Strādājot ar šīm mērķu grupām, pieaug dalībnieku skaits kopienās, aktivizējas viņu līdzdalība pašvaldības darbā, kā arī paaugstinās pašorganizēšanās prasmes un spēja apzināties, ka dalībnieki paši ir savas dzīves un kopienas eksperti.</p> <p>Šajā periodā šīs kopienas realizēja vairākus projektus – veselības un emocionālās labsajūtas uzlabošanai, sociālās izolētības mazināšanai un izglītojošas programmas dažādām sociālajām mērķa grupām.</p> <p>Šo pārmaiņu rezultātā Attīstības un plānošanas nodaļa nosprauda jaunu stratēģiju, kas paredzēja izveidot jaunus centrus katrā no lielākajiem Carnikavas pagasta ciemiem.</p> <p>5) Pirmais bija Kalngales ciems, kurā jau ilgāku laiku bija veidojusies vietējā kopiena, kas centās risināt savai apdzīvotajai vietai svarīgus jautājumus, bet šīs kopienas turpmākai attīstībai trūka svarīgs elements – vieta, kur pulcēties, apspriesties un radīt. Lai risinātu šo jautājumu, Carnikavas pagasta pašvaldība nolēma pārveidot tās īpašumā esošu ēku Kalngales ciemā par ciema centru un algot vienu darbinieku. Šī darbinieka vieta tika piedāvāta man, un tā es ieguvu vadītājas amatu BLPC “Kadiķis”.</p> <p>6) Mans darbs izvērtās vesela ciema ietvaros. Es sākotnēji zināju, kas man ir jādara, un zināju Pašvaldības vadības gaidas no mana darba. Bet, ņemot vērā ciema raksturojuma dažādas iezīmes, mans sociālā darbinieka darbs izvērtās par sociālo darbu kopienā un mans darba lauks jau bija mezolīmenī, jo biju tikai es un kopiena. Savu darbu darīju, balstoties uz sociālā darbinieka zināšanām. Sociālais darbs kopienā man ļāva apzināt kopienas vajadzības un situāciju, identificēt pastāvošās problēmas, kā arī apzināt kopienas resursus. Tas palīdzēja aktivizēt un stiprināt Kalngales ciema kopienas, iesaistīt tās līderus un kopā ar kopienas</p>

	<p>veidot tādus dzīves un vides apstākļus, kas labvēlīgi ietekmēja Kalngales ciema iedzīvotājus un kopienu, kā arī sasniegt viņu nospraustos mērķus. Tas veicināja kopienas iedzīvotāju līdzdalību, iesaistīšanos, kā arī pašpalīdzību.</p> <p>Mana sadarbība ar Kalngales kopienu 9 gadu garumā veicināja kopienas attīstību, stiprināja tās kapacitāti un izglītošanu. Ir cēlies kopienas dzīves līmenis un kopiena ir laimīga. Esmu šīs kopienas pārstāvis.</p> <p>Pēc Novadu Administratīvi teritoriālās reformas ieguvu amatu – kopienas vecākais sociālais darbinieks. Amatu ieguvu ar šādu pamatojumu: "Tas nav sociālais darbs, bet, tā kā Tu strādā šajos centros, "Kadiķi" un "Pīlādži", ar iedzīvotājiem un biedrībām, izveidosim tādu amatu." Tas liecināja, ka jaunajiem kolēģiem nav izpratnes par SDK.</p> <p>Projekta ietvaros saņēmu uzdevumu izveidot un aktivizēt Alderu un Baltezera ciema kopienu. Šīs kopienas iezīmes ir piederība, cilvēku attiecības, vide, kopīga vietas izjūta un kultūra. Kopiena ir aktivizēta, tai ir pašorganizēšanās prasmes un tā spēj apzināties savas problēmas un resursus.</p> <p>Kopienas pārstāvis neesmu, bet esmu klātesoša kopienas aktivitātēs, konsultāciju sniegšanā un informēšanā.</p>
Vai un kāda ir pašvaldības vadības un sociālā dienesta vadības vīzija, gaidas no sociālā darba kopienā?	Uzturēt pastāvīgu komunikāciju ar novada iedzīvotājiem, savlaicīgi diagnosticēt sociālās vajadzības, lai preventīvi novērstu sociālo problēmu rašanos, izmantot kopienas resursus sociālo vajadzību apmierināšanai un sociālo problēmu risināšanai.
Vai iepriekš ir veikta pašvaldībā esošo kopienu vajadzību, problēmu izpēte?	Carnikavas novada dome 2014. gadā izstrādāja projekta dokumentu "Carnikavas novada attīstības programma 2015.–2021. gadam" un novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014.–2030. gadam. Izpēte tika veikta līdz ciemu un kopienu līmeņiem. Apzinot viņu vajadzības un problēmas, izpēti veica Attīstības un plānošanas nodaļas speciālisti.
	Ādažu novadā tādas izpētes nebija.

3. Kopienas izpēte un darba lauka definēšana

Sākotnējā izpēte	<p>1. Izpētes secinājumi:</p> <p>1) Alderu un Baltezera ciemu kopienas izveidei un aktivizēšanai sākotnēji izmantoju neformālos informācijas avotus. Tie bija divi cilvēki, kurus iepazinu 2022. gadā Lielajā Talkā, un kuri jau tad minēja, ka iedzīvotāji vēlas veidot kopienu. Par šīm ģeogrāfiskajām vietām daudz zināju jau iepriekš, bet no šiem cilvēkiem vairāk uzzināju par aktuālākajām iedzīvotāju problēmām.</p> <p>Uzrunājot šos cilvēkus, sapratu, ka viņi varētu būt potenciālie kopienas līderi.</p> <p>2) Vienojāties par klātienes tikšanos, lai vairāk izzinātu nākamās kopienas raksturojumu, tās lomu un funkcijas Alderu ciemā, kā arī apzinātu esošos resursus.</p> <p>3) Mūsu tikšanās notika vienā no aktīvistu dzīvokļiem, jo ne ciemam, ne kopienai nav vietas, kur satikties. Tikšanās reizē tika</p>
-------------------------	---

	<p>piefiksēts veikto pārrunu protokols un sastādīts darāmo darbu saraksts.</p> <p>4) Pēc mūsu tikšanās uzsāku kopienas izpēti pēc "Kopienas profilēšanas" metodes.</p> <p>Ādažu novada Alderu un Baltezera ciemu profilēšanas rezultāti mani pārsteidza, rādītāji bija zemi. Pamatvajadzības tiek nodrošinātas, bet ir problēmas ar mobilitāti (sabiedriskā transporta nodrošinājumu), pārvietošanos un drošu vidi uz ceļiem (pieaugošā transporta plūsma apdraud iedzīvotājus), infrastruktūru (apgaisojums uz ceļiem), komunikācijas infrastruktūru (internets, telefona pieslēgumi). Kopienā nenotiek ekonomiskās aktivitātes un netiek radīta pievienotā vērtība tajā esošajiem resursiem. Nav sadarbības ar pašvaldību un nav pārstāvniecības pašvaldībā. Kopienā nav apzināti un izmantoti esošie resursi.</p> <p>Kopienas locekļi jūtas piederīgi, spēj noteikt savas vērtības, spēj definēt savas lomas un funkcijas kopienā, ir skaidra komunikācijas kultūra, bet nav skaidrs kopienas lēmumu pieņemšanas process, jo nepastāv kopienas neformālas komunikācijas un savstarpējas sadarbības tīkls. Kopienā ir savstarpējs atbalsts.</p> <p>Kopienā netiek veikti kopienas dzīves kvalitātes uzlabošanas procesi.</p> <p>5) Pēc kopienas izpētes ar "Kopienas profilēšanas" metodi un iegūtajiem rezultātiem turpināju izpēti ar statistisko datu apkopošanu un analīzi. Izmantoju Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datus, lai noskaidrotu patieso iedzīvotāju skaitu un iedalījumu pa vecumiem.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu:</p> <p>1) Izmantoju "Kopienas profilēšanas" metodi. Profilēšanas anketas aizpildīja abi kopienas aktīvisti, katrs savā laika periodā ar domu, lai nebūtu līdzīgas atbildes. Pārsteidzoši, anketu atbildes bija līdzīgas, kas liecināja par līdzīgām problēmām. Profilēšanas metode izmantota kopienas pamatvajadzību noteikšanai.</p> <p>Kopienas profilēšanas metode šajā gadījumā ļoti labi parādīja, ka kopienas ģeogrāfiskais izvietojums un augsti nedefinēti standarti šai vietai (kopienas atrašanās vieta, iedzīvotāju ienākumu līmenis, pašvaldības budžeta iespējas) nav rādītājs kopienas labsajūtai.</p> <p>Nepietiekamu vides pieejamības risinājumu dēļ vecāki uztraucās par savu bērnu drošību, bet daudzi seniori saskarās ar vientulības pazīmēm.</p> <p>Pašvaldības nesadarbošanās rezultātā kopiena jūtas aizmirsta, kas ietekmē motivāciju līdzdarboties kopienas dzīvē, kavē iedzīvotāju attiecību uzlabošanu, kas mazina iespēju sniegt atbalstu cits citam kopienā.</p> <p>2) Statistisko (sekundāro) datu apkopošana un analīze. Šie demogrāfiskie dati parādīja ciema iedzīvotāju ataudzi, mērķgrupas kopējo skaitu un relatīvos rādītājus par konkrētu problēmu un risku skartajiem iedzīvotājiem.</p>
Padziļinātā izpēte	1. Izpētes secinājumi:

	<p>Lieldienu pasākuma laikā tika veiktas aktivitātes pieaugušajiem un bērniem. Pieaugušie rotāja Lieldienu koku ar krāsainām papīra olām. Katrs kopienas iedzīvotājs varēja uzrakstīt savu Lieldienu olu ar savu tā brīža aktuālo un svarīgo, ko viņš vēlētos redzēt vai uzlabot savā ciemā. To pašu darīja arī bērni, kuri piedalījās zīmējuma konkursā "Mani Alderi pēc 5 gadiem".</p> <p>Izpētes rezultāti parādīja ļoti līdzīgus rezultātus. Gan bērni, gan pieaugušie domā līdzīgi un šā brīža aktuālā tēma ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alderu un Baltezera iedzīvotājiem trūkst vietu, kur sanākt kopā. • Trūkst vietu bērnu un jauniešu aktivitātēm (bērnu laukumi, sporta laukumi). • Droša vide uz ceļiem. • Pakalpojumu trūkums ciemā. <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu: Līdzdalības pētījumi – Metode paredz aktīvu kopienas līdzdalību, līdz ar to izmantojama situācijās, kad izveidojusies pietiekami laba sadarbība. Kopienas pārstāvji dokumentē un analizē savu pieredzi par sev svarīgu sociālu problēmu, aplūkojot to plašākā sociālā, ekonomiskā un politiskā kontekstā, tādējādi iegūstot jaunu izpratni par savu situāciju. Šo metodi var labi apvienot ar konkrētām rīcībām (iniciatīvām).</p>
<p>Darba lauka Definēšana</p>	<p>1. Kopienas definēšanas (sava darba lauka/robežu noteikšanas) rezultāts: šo kopienas definētu kā ģeogrāfisku kopienas, kas aptver konkrēti Ādažu novada Alderu un Baltezera ciemus. Kopienā dzīvo dažāda vecuma iedzīvotāji, kuru problēma ir socializācija vai nepietiekams sociālais atbalsts, hobiju un interešu trūkums ar šauru sociālo kontaktu loku.</p> <p>Izvērtējot kopienas, secinu, ka šī brīža kapacitāte tomēr ir spēcīga, jo ir vērojama iniciatīva, labas cilvēku attiecības, ir spēja identificēt vajadzības un izmantot pieejamos resursus.</p>

<p>Lūgums atzīmēt Jūsu izvēlēto/ās sociālā darba kopienā prakses pieejas (ar burtu "X" (vienu vai vairākus)):</p>	
Kopienas attīstīšana un kapacitātes stiprināšana	X
Sociālā plānošana/Kopienas organizēšana	X
Kopienas izglītošana	X
Sociālais aktīvisms un interešu aizstāvība	X
Sociālais mārketinga	X
Cits: _____ [norādīt kāds]	

5. Darbības plāns (atbilstoši izvēlētajam prakses virzienam)

<p>Darbības plāna izstrāde</p>	<p>Pamatojoties uz kopienas izvērtēšanā iegūtajiem rezultātiem, bija jāveido plāns kopienas pārmaiņām. Kopā ar kopienas līderiem tika uzsākta kopienas stratēģiskā plānošana, kuras galvenais uzdevums ir aktivizēt Alderu ciemu kopienu, apzināt kopienas iekšējos resursus un saistīt kopienas dalībniekus ar sistēmām, kas nodrošinātu viņiem nepieciešamos resursus, pakalpojumus un iespējas.</p> <p>Mūsu pirmajā tikšanās reizē kopienas līderi norādīja, ka viens no faktoriem, kas kavē efektīvu sociālo funkcionēšanu, ir negatīva vide (pakalpojumu, infrastruktūras un resursu trūkums). Kopienai nav iespēju kopā sanāksšanai, nav telpu un vietu, kas savukārt kavē esošo pakalpojumu koordinācijas apriti.</p> <p>Viens no maniem SDK darba mērķiem ir izmainīt vidi un apstākļus. Lai uzsāktu plānu kopienas pārmaiņām, sākumā ir jāaktivizē kopiena, ko mēs noteicām kā primāro mērķi. Kopienas pirmā kopā sanāksšana noorganizēta 8. aprīlī Lieldienu pasākumā, Alderu parkā. Konkrēts mērķis ar konkrētu laiku un sasniedzamu rezultātu. Tiek sastādīts darbības plāns ar konkrētām rīcībām, atbildīgajām personām un konkrētiem atskaites materiāliem.</p>
<p>Plāna īstenošana</p>	<p>Kopienas darbības plāna izstrādei pielietota metode praktiskai darbībai –“Kopienas rīcības plāns”.</p>
<p>Korekcijas plānā</p>	<p>Korekcijas darbības plānā nebija nepieciešamas.</p>
<p>Sadarbības partneri plāna īstenošanā</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktīvie kopienas dalībnieki – bez atalgojuma, ar savu iniciatīvu vada aktivitātes kopienas dalībniekiem. 2. Ādažu novada pašvaldības sabiedrisko attiecību nodaļa. 3. Ādažu novada pašvaldības kultūras centrs. <p>Kopienas pirmā kopā sanāksšana ir Lieldienu pasākums, kas ir uzskatāms kā kultūras pasākums, tādēļ sadarbības partneri ir Ādažu novada pašvaldības sabiedrisko attiecību nodaļa, kas palīdzēja noformēt un sagatavot kopienas reklāmas materiālus, kā arī Ādažu novada kultūras centrs, kas nodrošināja ar balvu fondu bērņus, kuri piedalījās zīmējumu konkursā “Mani Alderi pēc 5 gadiem”.</p>
<p>Kopienas līdzdalība</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika nodrošināta aktīva kopienas līdzdalība: <p>Aktīvā kopiena savu līdzdalību pirmoreiz parādīja Lieldienu pasākumā 8. aprīlī, bet jau 21. aprīlī kopiena piedalījās Lielajā Talkā, kur bija uzaicināta palīgā Jauniešu florbolistu komanda no Ādažiem.</p> <p>27. aprīlī kopiena jau piedalījās pirmajā iedzīvotāju tikšanās apspriedē par “Pastaidu celiņa izveidi gar Gaujas – Baltezera kanālu”, bet 4. maijā “Baltā galdauta svētkos”. Viens no pēdējiem pasākumiem, kur piedalījās 40 kopienas dalībnieku, ir Ādažu novada Teritorijas plānojuma izstrāde Alderu un Baltezera ciemiem ar iedzīvotāju iesaisti fokusa grupās.</p> <p>Kā aktīvu kopienas līdzdalību uzskatu arī parakstu vākšanu par pašvaldības zemes atstāšanu vietējās kopienas vajadzībām,</p>

	<p>kopienas centra un strībola laukuma izveidei. Kopā savākti 140 paraksti.</p> <p>2. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika identificēti kopienas līderi:</p> <p>Alderu un Baltezera kopienas līderus pirmo reizi iepazīnu Lielās talkas laikā 2022. gadā. No tā brīža uzturējām kontaktus, apmainījāmies ar domām un idejām. Man tika lūgti dažādi padomi jaunas kopienas izveidošanai un sociālo jautājumu risināšanai sadarbībā ar pašvaldību.</p> <p>Alderu, Baltezera ciemu aktīvistu arī aktīvi piedalījās ledzīvotāju padomes nolikuma izstrādē.</p> <p>3. Pašas kopienas sadarbība ar potenciālajiem sadarbības partneriem:</p> <p>Šo mazo laika posmu no 8. aprīļa līdz 24. maijam kopiena sevi jau parādījusi kā spēcīgu pašorganizējošu kopienu, kas var sarunāties ar Pašvaldības attiecīgajām nodaļām.</p> <p>Šajā partneru sadarbībā mana klātbūtne ir vairāk kā kopienas padomdevējam, mediatoram un motivējošai personai.</p>
--	--

6. Pārmaiņu novērtēšana

Kādas metodes ir izmantotas pārmaiņu identificēšanā?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Padziļinātā izpēte – lai novērtētu kopienas un tās iedzīvotāju vajadzības, problēmas un viedokļus. 2. Kopienas stratēģiskā plānošana – sociālais darbinieks kopā ar kopienas līderiem veic plāna izstrādi, lai veidotu ilgtermiņa vai īstermiņa plānu ar mērķi noskaidrot sociālo problēmu, apzināt cilvēku intereses, pieredzi un pašu cilvēku iesaisti plānošanā un to īstenošanā. 3. Kopienas definēšana – ģeogrāfiska kopiena ar negatīvu vidi, infrastruktūras un resursu trūkumu. 4. Kopienas attīstība un kapacitātes stiprināšana – uz resursiem balstīta kopienas attīstība, aktivizējot dalībniekus izmantot savus iekšējos resursus. <p>Intervence – tiek vērtēta rezultātu atbilstība izvirzītajam mērķim, balstoties uz sasniegtajiem rezultātiem, ar kopienas līdzdalību tiek meklēti alternatīvi risinājumi kopienas darbībai ilgtermiņā.</p>
Kādi rezultāti un kādā apmērā ir sasniegti?	<p>Aktivizējot kopienu, ir mazinājusies cilvēku apātija, nedrošības un neizlēmības sajūta. Ir mainījusies attieksme un uzvedība, kā arī palielinājušās zināšanas, lai mainītu apstākļus, novēršot sociālo disfunkciju. Ar manu kā sociālā darbinieka atbalstu ir aktivizēta kopiena, kas vēlas mainīt savu vidi un apstākļus.</p>
Kādi faktori veicinājuši vai kavējuši plānoto rezultātu sasniegšanu?	<p>Plānotais rezultāts ir sasniegts. Pēc kopienas aktivizēšanas ir sācies kopienas attīstības process, kas sekmē virzību uz galveno mērķi – izveidot platformu, vietu, kur sanākt kopienai dažādu aktivitāšu realizēšanai un socializēšanai.</p>

Rekomendācijas turpmākajam sociālā darba jūsu izvēlētajā kopienā procesam	Turpināšu sadarbību ar kopienu, veicinot cilvēku līdzdalību un iesaistīšanos kopienas dzīvē kopumā. Iepazīstināšu un veicināšu dažādu organizāciju un valsts iestāžu izpratni par kopienu vajadzībām un apstākļiem.
--	---

Komentāri/priekšlikumi sociālā darba kopienā attīstībai Latvijā
<p>Komentāri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izveidot SDK speciālistu kopienu. • Šo speciālistu regulāras tikšanas, kur notiek pieredzes apmaiņa un jaunas informācijas iegūšana. • Regulāras apmācības. • Supervīzijas. <p>Veidot komandu, kas iepazīstina, informē, izskaidro pašvaldību vadītājiem, sociālo dienestu vadītājiem, sociālajiem darbiniekiem un pašvaldību darbiniekiem, kas ir SDK.</p> <p>Priekšlikums: ieviest sociālo darbu kopienā kā obligāti nepieciešamu sociālā darba jomu ar konkrēti nodefinētu profesionālo darbību, atrunātām funkcijām un amata aprakstu, aprobētu praksē, kā arī sabiedrības izglītošana par sociālā darba kopienā nozīmi un ietekmi kopumā.</p>

DAUGAVPILS VALSTSPILSĒTAS PILOTPROJEKTA NR. 1 KOPSAVILKUMS

1. Vispārīga informācija par pilotprojekta dalībnieku	
Pilotprojekta dalībnieka vārds, uzvārds un pašreizējais amats pašvaldībā	Kristīne Paegle, Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestādes “Sociālais dienests” sociālo pakalpojumu nodaļas sociālo pakalpojumu organizēšanas un sociālā darba ģimenēm ar bērniem sociālā darbiniece.
2. Esošās situācijas apraksts pašvaldībā	
Atbalsts pašvaldībā	Sociālā dienesta vadība, kolēģi, pašvaldības Attīstības daļas vadība, pašvaldības vadība sarunu, apspriedes gaitā atbalsta iesaisti pilotprojektā, kā arī manu vīziju par SDK realizāciju Daugavpils pašvaldībā. Ir gatavība sniegt nepieciešamo palīdzību savas kompetences ietvaros un sadarboties ar sociālo darbinieku kopienā kopīgu mērķu vadīti, lai attīstītu SDK Daugavpilī, bet tas viss ir sarunu līmenī. Pēc manām domām, nav pilnīgas izpratnes no kolēģu puses par SDK. Uzskatu, ka mans un manas kolēģes, kura arī piedalās pilotprojektā, viens no uzdevumiem būs skaidrojošais darbs – atspoguļot, ko tieši nozīmē SDK.
Pieejamie resursi pašvaldībā sociālā darba kopienā attīstīšanai	Kopienas mērķa grupas – Daugavpils ģimeņu ar bērniem, kuriem piešķirta invaliditāte, vecāki un viņu zināšanas, pašvaldības iedzīvotāji, pašvaldība, Attīstības daļa, Sociālais dienests, divi sociālie darbinieki, kuri apguvuši padziļinātas mācības par SDK, kolēģi, telpas, sabiedriskās vietas, sociālie tīkli, kontakti, Sarkanais Krusts, Dienas centrs, DI projekts, datortehnika, tehniskais aprīkojums, NVO.
SDK attīstības raksturojums	Iecere – izveidot aktīvu, stipru kopienu ar mērķa grupu – Daugavpils ģimenes ar bērniem, kuriem piešķirta invaliditāte. Saliedēta kopiena, kura tic savam spējām uzlabot savu ģimeņu dzīves kvalitāti, lai būtu gandarījums par sasniegtajiem mērķiem un kopienas locekļi justos sadzirdēti un vajadzīgi Daugavpils pašvaldībai. Kopienas pārstāvjiem, līderiem stipra kapacitāte un kompetence. Kopienas pārstāvji un līderi kā “tilts” starp kopienu un kopienas sociālo darbinieku.
SDK stiprās puses un grūtības	Stiprās puses: divi sociālie darbinieki kopienā apguvuši mācību programmu “Sociālais darbs kopienā”, kopienai ir aktuālas sociālās problēmas, kopienas locekļu pieredze, zināšanas, informācijas apmaiņa, izmantojot sociālos tīklus, Daugavpils pašvaldība otra lielākā Latvijā. Grūtības: kopienas locekļu laika trūkums, motivācijas trūkums, locekļu emocionālā izdegšana, finanšu resursu trūkums, sadarbības partneru trūkums, informācijas trūkums, valsts valodas nezināšana, pieradums visu saņemt “kā uz paplātes” jau gatavu no SD.
Sociālā darbinieka kā profesionāļa pozīcija pašvaldībā	Nav izveidots sociālā darbinieka kopienā amats, nav iepriekšējas pieredzes, pagaidām nākotnē pašvaldībā netiek runāts par SDK amata ieviešanu, bet situācija var mainīties, noslēdzoties

	<p>pilotprojektam "Sociālais darbs kopienā". Pašvaldības pilsētas attīstības programmas rīcības plānā 2022.–2027.gadam ir iekļauta SDK attīstība, kura ietver: apzināt iedzīvotāju interešu jomas, sociālās vajadzības, piedāvāt pasākumus to apzināšanai; apzināt sociālās problēmas un nodrošināt atbilstošus pakalpojumus. Ir uzsākta sadarbība ar kopienu (kopienas organizēšana) – Daugavpils ģimenes ar bērniem, kuriem piešķirta invaliditāte. Tiek uzrunāti kopienas locekļi, tiek veidota savstarpējā uzticēšanās.</p>
<p>Vai un kāda ir pašvaldības vadības un sociālā dienesta vadības vīzija, gaidas no sociālā darba kopienā?</p>	<p>Pašvaldības vadības un Sociālā dienesta vadības gaidas ir jaunās sociālā darba pieejas "Sociālais darbs kopienā" ieviešana pašvaldībā uz projekta īstenošanas laiku, lai uzlabotu izvēlētas kopienas dzīves kvalitāti, testējot jaunas metodes sociālajā darbā, pēc kura veikšanas rezultātiem iespējams pašvaldībā būs iepilnāts ieviest sociālā darbinieka kopienā amata vienību.</p>
<p>Vai iepriekš ir veikta pašvaldībā esošo kopienu vajadzību, problēmu izpēte?</p>	<p>Daugavpils pašvaldībā īsteno Sociālā dienesta pakalpojumu, palīdzības saņēmēju anketēšanu par pakalpojumu kvalitāti, nepieciešamajiem uzlabojumiem.</p> <p>Sākoties pilotprojektam (apmācību periodā), no 01.09.2022. līdz 01.12.2022. tika veidota Daugavpils ģimeņu ar bērniem, kuriem piešķirta invaliditāte, kopiena (kas norisināsies arī visa turpmākā pilotprojekta laikā), tika veikta vajadzību, problēmu izpēte.</p>

3. Kopienas izpēte un darba lauka definēšana

<p>Sākotnējā izpēte</p>	<p>1. Izpētes secinājumi</p> <p>Sākotnējā izvērtēšana tika veikta, pētot mērķa grupas specifiku, iepazīstoties ar pakalpojumiem un pakalpojumu sniedzējiem pašvaldībā, izzinot to pulcēšanās vietas. Meklējot informāciju interneta vidē, Sociālajā dienestā, pašvaldībā. Pārrunas ar kolēģiem, Sociālā dienesta vadību.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p> <p>Sākotnējās izvērtēšanas metodikā piedāvātais instruments "kopienas profilēšana" Pielikums Nr. 2 "Kopienas profilēšana" man lietderīgs nebija, izmantojot šo metodi, es neguvu rezultātus. Uzskatu, ka mērķgrupām nav pielietojama šī metode. Šo metodi ir aktuāli pielietot teritoriālām kopienām. Pie efektīvas kopienas izpētes es nonācu, tikai veicot padziļināto izpēti, tomēr manā gadījumā par sākotnējo izpēti varu minēt metodi – kopienas lauka pētījums, kaut arī šī metode metodikā iekļauta sadaļā par padziļināto izpēti.</p> <p>Kopienas lauka pētījumi (novērojumi), lai iepazītu kopienu, tās ikdienu un vidi. Kopienas lauka pētījums tika veikts Sociālo pakalpojumu centrā bērniem ar funkcionāliem traucējumiem un Sociālā dienesta pakalpojumu saņemšanas telpās. Kopienas ikdiena tika fiksēta rakstiski pierakstos. Izmantojot šo metodi, veidojās izpratne par kopienu, tās specifiku, kopienas locekļiem, saskarsmi, grūtībām, ar ko saskaras kopiena. Šī metode tika izvēlēta, jo sākotnēji, uzsākot izvērtēšanas posmu, kopiena bija grūti aizsniedzama, ar šīs metodes palīdzību es spēju iekļauties, no "sveša" kļūstot par "savējo", tādējādi iejūtoties kopienas locekļu</p>
--------------------------------	--

	<p>vidū un izprotot nianšes, kādēļ tad tieši kopiena ir tik neaizsniedzama. Tika secināts, ka kopienas locekļi ir psiholoģiski pārslogoti, noguruši, depresīvi, netic savām spējām veikt pozitīvas pārmaiņas. Veicot kopienas lauka pētījumu, tika veidots savstarpējs kontakts starp kopienas locekļiem un sociālo darbinieku. Kopienas locekļi iepazīna sociālo darbinieku un šī pilotprojekta ideju.</p>
<p>Padziļinātā izpēte</p>	<p>1. Izpētes secinājumi</p> <p>Daugavpils ģimeņu ar bērniem, kuriem piešķirta invaliditāte, kopiena – pēc www.dati.gov.lv statistikas datiem Daugavpilī uz 2021. gadu reģistrēti 358 bērni, kuriem piešķirta invaliditāte. Šo bērnu vecākiem novērojama emocionālā pārslodze un “izdeģšana”. Padziļinātās izpētes rezultātā var secināt, ka šo mērķa grupu nepieciešams apvienot kopienā, lai šīm ģimenēm sniegtu palīdzību, un tās spētu pilnvērtīgi funkcionēt jau kā kopiena, nevis atsevišķa ģimene. Kopienai nepieciešama sociālā darbinieka iesaiste aktuālo sociālo problēmu risināšanai un vajadzību apmierināšanai.</p> <p>Kopienas vajadzības.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Informācijas pieejamības nodrošinājums par atbalsta iespējām. 2. Apkārtējās sabiedrības pieņemošā attieksme, sabiedrības izglītošana. 3. Saturīga brīvā laika pavadīšanas iespējas. 4. Saliedētība ģimeņu starpā. 5. Atbalsts vecākiem. 6. Kvalificētu speciālistu, projektu piesaiste. 7. Pakalpojumu klāsta paplašināšana, esošo pakalpojumu uzlabošana. <p>Kopienas sociālās problēmas.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Informācijas nepieejamība. 2. Sociālā nevienlīdzība. 3. Sociālā atstumtība. 4. Sabiedrības neizglītošana par mērķa grupu. 5. Brīvā laika pavadīšanas iespēju trūkums. 6. Vecāku “izdeģšanas sindroms”. 7. Kvalificētu speciālistu trūkums. 8. Finansiālo resursu trūkums pakalpojumu saņemšanai. 9. Vecāku nodarbinātība. 10. Sarežģīts birokrātijas process valsts un pašvaldības iestādēs. 11. Nav skaidra bērna nākotne. <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p> <p>1. Kvantitatīvās pētniecības metodes (statistisko datu analīze, anketēšana) – statistiskā datu analīze, izmantojot www.dati.gov.lv, šie statistikas dati atspoguļo, ka Daugavpilī 2018. gadā reģistrēti 311 bērni ar invaliditāti, no tiem no 0 līdz 6 gadu vecumam 77 bērni, no 7 līdz 9 gadu vecumam 54 bērni, no 10 līdz 12 gadu vecumam 60 bērni, no 13 līdz 15 gadu vecumam 67 bērni, no 16 līdz 17 gadu vecumam 53 bērni; 2019. gadā 329 bērni ar invaliditāti, no tiem no</p>

0 līdz 6 gadu vecumam 80 bērni, no 7 līdz 9 gadu vecumam 69 bērni, no 10 līdz 12 gadu vecumam 51 bērni, no 13 līdz 15 gadu vecumam 76 bērni, no 16 līdz 17 gadu vecumam 53 bērni; 2020. gadā 345 bērni ar invaliditāti, no tiem no 0 līdz 6 gadu vecumam 87 bērni, no 7 līdz 9 gadu vecumam 75 bērni, no 10 līdz 12 gadu vecumam 63 bērni, no 13 līdz 15 gadu vecumam 72 bērni, no 16 līdz 17 gadu vecumam 48 bērni; 2021. gadā 358 bērni ar invaliditāti, no tiem no 0 līdz 6 gadu vecumam 102 bērni, no 7 līdz 9 gadu vecumam 72 bērni, no 10 līdz 12 gadu vecumam 64 bērni, no 13 līdz 15 gadu vecumam 68 bērni, no 16 līdz 17 gadu vecumam 52 bērni ar invaliditāti. Pētot statistikas datus, var secināt, ka katru gadu bērnu skaits, kuriem piešķirta invaliditāte, palielinās, tas liecina, ka Daugavpils pašvaldībai šī ir aktuāla mērķa grupa, kurai nepieciešama palīdzība, iekļaujot arī SDK, jo mērķa grupa ir plaša, ar kopīgām sociālām problēmām un vajadzībām. Tika analizēti arī Daugavpils Sociālā dienesta statistiskie dati par sniegtajiem pakalpojumiem bērniem ar invaliditāti. Var secināt, ka Sociālajā dienestā ar katru gadu palielinās to bērnu ar invaliditāti skaits, kuri saņem asistenta pakalpojumu un pakalpojumus, un speciālistu konsultācijas projektā "Deinstitucionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā".

Anketēšana – izmantojot www.visidati.lv, izveidota aptaujas anketa elektroniskā veidā un nosūtīta aizpildīšanai kopienas mērķa grupai, tādējādi uzzinot kopienas vajadzības, sociālās problēmas. Šī metode tika izvēlēta, jo tāds aptaujas veids ir ērti izmantojams tieši šīs kopienas locekļiem un ļauj aptaujāt uzreiz lielāku kopienas locekļu skaitu, kā arī tie var izteikt savu viedokli anonīmi. Metodikas lietderības pienesums – pielikums Nr. 6. Ieteikumi aptaujas veidošanai; pielikums Nr. 7 Aptaujas anketas paraugs. Aptaujas anketu aizpildīja tie mērķa grupas locekļi, kuri nevarēja vai atteicās sniegt savu viedokli tieši sociālajam darbiniekam. Papildināts 27.02.2023. – Izstrādāta, izplatīta un apkopota otrā anketa mērķgrupai elektroniskā aptauja "Daugavpils vecākiem, kuri audzina bērnus ar invaliditāti" par nepieciešamajām, vēlamajām konkrētām aktivitātēm Daugavpilī, jo intervences laikā tika secināts, ka nepieciešama informācija no mērķgrupas par viņu konkrētiem tikšanās mērķiem, aktivitātēm, pasākuma dienām, laikiem, nepieciešamajiem speciālistiem, piesaistei, lai sociālais darbinieks un kopienā iesaistītās personas varētu organizēt aktivitātes, iesaistot tajās pēc iespējas plašāku dalībnieku skaitu.

2. Kvalitatīvās pētniecības metodes (intervijas, fokusgrupas) – tika veiktas divas intervijas, lai noskaidrotu kopienas locekļu viedokļus, individuāli sarunas gaitā, bez citu cilvēku klātbūtnes, redzot intervējamā emocijas, žestus. Intervijas metode tika izmantota izvērtēšanas sākumposmā divām bērnu ar invaliditāti māmiņām, kuras piekrita intervijas norisei. Intervijas norises vietas – Sociālais dienests, Sociālo pakalpojumu centrs bērniem ar funkcionāliem traucējumiem. Tika organizētas Sociālā dienesta telpās trīs klātienē fokusgrupas ar kopienas mērķa grupu, lai uzzinātu kopienas problēmas, vajadzības. Fokusgrupu ilgums 1,5 h.

	<p>Fokusgrupu laikā sociālais darbinieks veica rakstiskus pierakstus. Šī metode izvēlēta, jo daži kopienas pārstāvji vēlējas tikt aptaujāti grupā, tāpēc tika pielāgots šāds metodes veids.</p> <p>3. Dokumentu analīze – pētīts Attīstības departamenta pilsētas attīstības plāns 2022.–2027.gadam, lai gūtu priekšstatu par kopienas mērķa grupas attīstības paredzētajiem pasākumiem, kā arī par SDK attīstību pašvaldībā.</p> <p>Veicot padziļināto izpēti, izmantojot dažādas metodes, var secināt, ka kopienas mērķa grupai ir kopīgas aktuālās sociālās problēmas, kuru risināšanai nepieciešama sociālā darbinieka kopienā iesaiste. Dažādas metodes tika izmantotas, lai kvalitatīvāk izpētītu kopienu, kā arī kopienas locekļi ir dažādi, un katram piemērotāka konkrēta izvēlēta metode. Kopienas locekļi sākumposmā nelabprāt veidoja kontaktu ar sociālo darbinieku, tāpēc tika pielietota metožu dažādība. Manā gadījumā metožu dažādībai – efektīvāks izvērtēšanas posms!</p> <p>Uzsākot padziļināto izpēti, lietderīgs arī bija Pielikums Nr. 4 Kopienas padziļinātās izpētes metodoloģiskais dizains, kas ļauj secīgi un strukturēti plānot un izvērtēt konkrētās metodes pielietošanas lietderīgumu. Konkrēti manā gadījumā, veicot padziļināto izpēti, metodika "Sociālais darbs kopienā" bija ļoti noderīga, jo tieši izmantojot šīs metodes, es nonācu līdz kopienas aktuālajām sociālajām problēmām un vajadzībām. Veicot kopienas lauka pētījumu un padziļinātās izpētes rezultātā tika izveidots kontakts ar kopienu un uzsākta sadarbība. Papildināts 27.02.2023.</p> <p>– Secinu, ka arī jau izejot cauri izvērtēšanas posmam un uzsākot intervences posmu, nepieciešamības gadījumā nākas atgriezties pie izvērtēšanas posma, kā tas bija manā gadījumā, esot intervences posmā es izstrādāju, izplatīju, apkopāju otru aptaujas anketu mērķgrupai, lai precizētu un plašāk uzzinātu nepieciešamo informāciju par nepieciešamajām aktivitātēm, vēlamajiem speciālistiem, pasākumu dienām, laikiem, lai es kā sociālais darbinieks ar kopienu varētu pēc iespējas plašāku mērķgrupas daļu apvienot kopienā.</p>
<p>Darba lauka Definēšana</p>	<p>1. Kopienas definēšanas (sava darba lauka/robežu noteikšanas) rezultāts</p> <p>Mana kopiena tika definēta, jau iesaistoties pilotprojektā. Daugavpils ģimenes ar bērniem, kuriem piešķirta invaliditāte, jo, piesakoties pilotprojektam, tāds bija Sociālā dienesta vadības redzējums, kuru es pilnībā akceptēju, jo uzskatu, ka šai mērķa grupai kopumā kā kopienai ir kopīgas aktuālās sociālās problēmas, kuru risināšanā ir nepieciešama sociālā darbinieka kopienā iesaiste.</p> <p>2. Pielietoto metožu raksturojums un secinājumi par metožu izmantošanu</p> <p>Manā gadījumā – kopiena, kuru vieno kolektīvās saites un attiecības – noteikta mērķgrupa (mērķtiecīga noteiktu grupu grūtību, bažu izzināšana kādā konkrētā ģeogrāfiskā teritorijā, konkrētai mērķgrupai). Uz doto brīdi kopienai ir vāja kapacitāte.</p>

Lūgums atzīmēt Jūsu izvēlēto/ās sociālā darba kopienā prakses pieejas (ar burtu "X" (vienu vai vairākus)):		
Kopienas attīstīšana un kapacitātes stiprināšana	X	Pamata pieeja
Sociālā plānošana/Kopienas organizēšana	X	
Kopienas izglītošana	X	
Sociālais aktīvisms un interešu aizstāvība	X	
Sociālais mārketinga	X	
Cits: _____ [norādīt kāds]		

5. Darbības plāns (atbilstoši izvēlētajam prakses virzienam)	
Darbības plāna izstrāde	<p>Sākotnēji, uzsākot SDK pilotprojektu, tika sastādīts mans kā sociālā darbinieka kopienā darba plāns ar mērķiem un veicamajiem uzdevumiem laika periodā no 2022. gada septembra līdz 2022. gada novembrim, kurā akcents bija uz kopienas izveidi, savstarpējo sadarbību un izvērtēšanas posmu. Uzsākot SDK prakses aprobēšanu, pašvaldībā tika sastādīts kopienas stratēģiskais darba plāns par laika periodu no 2022. gada decembra līdz 2023. gada maijam, ar sasniedzamajiem mērķiem, veicamajiem uzdevumiem, darbības soļiem, kuri pamatā balstās uz intervences posmu un gala nobeigumu novērtēšanas posmu. Plāni sākotnēji tika izstrādāti vienpersoniski no sociālā darbinieka puses, bet stratēģiskā plāna sastādīšanā tika iesaistīta kopiena. Plāna punkti galvenokārt balstās uz kopienas attīstības un kapacitātes stiprināšanas pieeju, papildus ietverot sociālās plānošanas, kopienas izglītošanas, sociālā aktīvisma un interešu aizstāvības, sociālā mārketinga pieejas.</p>
Plāna īstenošana	<p>Laika posms: no 28.11.2022. līdz 04.12.2022.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. SDK popularizēšana pašvaldībā. Daugavpils Sociālā dienesta mājaslapā uzrakstīts un publicēts raksts par sociālo darbinieku apgūtu klātienas mācību programmu metodikas "Sociālais darbs kopienā" aprobācijai, apliecību iegūšanu. 2. Uzrakstīta SDK pilotprojekta darba vīzija, kura nosūtīta Zanei Kaljo un SDK pilotprojekta mentorei Ievai Jātniecei. 3. Izveidots uzskatāms materiāls par Daugavpils ģimeņu ar bērniem, kuriem piešķirta invaliditāte, kopienas ceļu uz 2027. gadu, ņemot vērā 25.11.2022. klātienas apmācībās veidotu vīziju par Daugavpils ģimeņu ar bērniem, kuriem piešķirta invaliditāte, kopienas 2027. gadā. 4. Izpētīta Daugavpils Attīstības departamenta darba dokumentācija (darba nolikums, pienākumi, Daugavpils pilsētas attīstības programma 2022.–2027.gadam), lai uzzinātu kopienai paredzētos attīstības pasākumus turpmākajiem gadiem. Telefoniski un rakstiski uzrunāta Attīstības departamenta vadība, lai sarunātu klātienas

tikšanos, kurā varētu diskutēt par SDK attīstību pašvaldībā.

5. Iegūti statistikas dati par bērnu ar invaliditāti skaitu Daugavpils pašvaldībā uz 2021. gadu, izmantojot www.dati.gov.lv, attiecināms uz izvērtēšanas posmu, izmantota padziļinātā izpēte, kvantitatīvā pētniecības metode – statistiskā datu analīze.
6. Pārrunāta SDK pilotprojekta vīzija ar Sociālā dienesta vadību. Telefoniski uzrunāta pašvaldības sociālās komitejas vadība, lai sarunātu klātienē tikšanos, kurā diskutētu par SDK attīstību pašvaldībā.
7. Kontaktēšanās ar kopienas pārstāvjiem, izmantojot "whatsapp" čata grupiņu, kurā tika pārrunātas aktualitātes par kopienas vajadzībām, problēmām (vajadzības tika noteiktas apmācību procesa laikā, izmantotas intervences posma padziļinātās izpētes metodes: kopienas lauka pētījums, kvantitatīvā pētījuma metode – anketēšana; kvalitatīvā pētījuma metodes: intervijas, fokusgrupas), dažiem ideju risinājumiem, kā arī norunāta kopīga kopienas satikšanās reize.

Grūtības: Sarunāt un tikties klātienē ar pašvaldības vadību, Attīstības departamentu. Sarunāt vienu konkrētu dienu un laiku, lai kopienas pārstāvji varētu kopīgi satikties klātienē, jo kopienas locekļiem ir ērtāka sociālo tīklu vide, whatsapp saziņas līdzeklis informācijas apmaiņai.

Laika posms: no 05.12.2022. līdz 11.12.2022.

1. Statistiskā datu analīze, izmantojot www.dati.gov.lv, pēdējo 4 gadu apkopojums (2018.–2021.g) par bērnu ar invaliditāti skaitu Daugavpilī. Statistiskais datu apkopojums par Daugavpils Sociālā dienestā sniegtajiem pakalpojumiem bērniem ar invaliditāti pēdējo 4 (2018.–2021.g) laikā.
2. 07.12.2022. tikšanās klātienē Daugavpilī ar projekta mentori levu Jātnieci un Dainu Alužāni. Pārrunāta projekta vīzija un turpmākās darbības SDK attīstībai. Saņemti vērtīgi padomi. Vīzijas izvērtēšana.
3. Telefoniski sazinājos ar Daugavpils Pilsētas plānošanas un būvniecības departamentu, lai noskaidrotu par plānotajām iecerēm nākotnē kopienas attīstībai. Pilsētas plānošanas un būvniecības departaments sniedza konsultāciju savas kompetences ietvaros un novirzīja man interesējošo jautājumu par kopienai paredzēto bērnu rotaļu laukuma izveidi uzdot Daugavpils komunālās saimniecības pārvaldei.
4. Elektroniski saņemta vēstule no Attīstības departamenta par interesējušiem jautājumiem sakarā ar SDK attīstību pašvaldībā. Telefoniski norunāta tikšanās klātienē 16.12.2022., lai apspriestu šos jautājumus.
5. Telefoniski uzrunāts biedrības "Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs" koordinators Oskars Zuģickis sadarbības veidošanai, konsultāciju sniegšanai un uzaicināts

	<p>13.12.2022. uz klātienes kopienas tikšanās pasākumu, lai sniegtu informāciju par iespējām, ko kopiena nākotnē varētu izmantot savai attīstībai.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Kopienas 13.12.2022. klātienes tikšanās pasākuma organizēšana (datuma, laika precizēšana ar kopienu, telpu izmantošanas saskaņošana, plāna sastādīšana). 7. 08.12.2022. klātienes tikšanās ar diviem kopienas pārstāvjiem, lai apspriestu viņu jaundibinātās biedrības sadarbību ar kopienu, iekļaušanu tajā, aktivitāšu veikšanai. 8. 09.12.2022. piedalīšanās Latvijas Pašvaldību mācību centra tiešsaistes mācībās "Medijpratība sociālajos medijos", lai pilnveidotu savas zināšanas un dalītos tajās ar kopienu. 9. Kontaktēšanās ar kopienas pārstāvjiem, izmantojot "whatsapp" čata grupiņu (idejas, jautājumi, informācijas apmaiņa). <p><i>Grūtības: Sadarbība ar pašvaldību un tās struktūrām, noorganizēt klātienes tikšanās, ļoti laikietilpīgs process! Tikšanās plānojums pāriet no nedēļas uz nedēļu ar Sociālās komitejas vadību.</i></p> <p>Laika posms: no 12.12.2022. līdz 18.12.2022.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izskatīts Pašvaldību likums, kas stāsies spēkā 01.01.2023., pievēršot uzmanību likuma 58. pantam, kurš paredz pašvaldībā izveidot iedzīvotāju padomes, lai nodrošinātu vietējo kopienu iedzīvotāju interešu pārstāvību un pašvaldības teritorijas attīstību. 2. 13.12.2022. organizēta kopienas pārstāvju (mērķa grupas Daugavpils ģimeņu ar bērniem, kuriem piešķirta invaliditāte, kopienas) klātienes pirmā kopīgā tikšanās, kuras laikā notika: savstarpējā iepazīšanās; kopīgi izrunātas izpētes rezultātā konstatētās kopienai aktuālās sociālās problēmas (informācijas nepieejamība; sociālā nevienlīdzība; sociālā atstumtība; brīvā laika pavadīšanas iespēju trūkums; vecāku "izdegšanas sindroms"; kvalificētu speciālistu trūkums; finansiālo resursu trūkums pakalpojumu saņemšanai; vecāku nodarbinātība; sarežģīts birokrātijas process valsts un pašvaldības iestādēs; nav skaidra bērna nākotne) un vajadzības (informācijas pieejamība par atbalsta iespējām; apkārtējās sabiedrības pieņemošā attieksme; saturīga brīvā laika pavadīšanas iespējas; saliedētība ģimeņu starpā; atbalsts vecākiem; kvalificētu speciālistu, projektu piesaiste; pakalpojumu klāsta paplašināšana, esošo pakalpojumu uzlabošana), kopīgi izrunāta kopienas attīstības vīzija; no kopienas pārstāvjiem saņemti priekšlikumi; tikšanās ar biedrības "Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs" koordinatoru Oskaru Zuģicki, kurš pastāstīja par savu darba pieredzi, projektu izstrādes un sadarbības iespējām. Kopienas pārstāvji uzdeva interesējošos jautājumus, kontaktu apmaiņa. Veikts tikšanās apkopojums, uzdevums līdz nākamajai tikšanās reizei
--	---

	<p>kopienai (kopienas pārstāvji ir noformējuši oficiāli biedrības juridisko statusu, tika izteikts piedāvājums 2023. gada sākumā iesniegt pašvaldībā projektu sabiedrisko organizāciju aktivitāšu organizēšanai finansējuma piešķiršanai) vienoties par ideju projektu iesniegšanai, tās aktivitātēm, nepieciešamajiem materiāliem, inventāru.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Nosūtīta elektroniska vēstule Daugavpils Komunālās saimniecības pārvaldei par bērnu rotaļu laukuma izveides plānošanu bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, citiem vides objektiem, klātienēs tikšanās iespējām. 4. Nosūtīta elektroniska vēstule Daugavpils pilsētas pašvaldības Attīstības departamenta Projektu nodaļas Projekta Nr. 9.2.4.2/16/1101 "Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Daugavpils pilsētas pašvaldībā" aktivitāšu koordinatoram par iespējām organizēt bērniem ar invaliditāti bezmaksas nodarbības baseinā ar kvalificēta speciālista klātbūtni. 5. Kopā ar diviem kopienas pārstāvjiem apmeklējām Daugavpils Ģimeņu atbalsta centru/patversmi un Grupu dzīvokļus, iedvesmai, kur projekta "Deinstucionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā" ietvaros ir ierīkota sensorā istaba. Kopienas māmiņām ir ideja sensorās istabas projekta izstrādei bērniem ar invaliditāti. Apmeklējuma rezultātā tika secināts, ka šī istaba nebūtu pilnvērtīgi piemērota kopienai. 6. 16.12.2022. klātienēs tikšanās ar Attīstības departamenta vadības pārstāvjiem, kuras laikā tika izrunāti departamenta profesionālie darba pienākumi, attīstības rīcības plāna ieskats 2022.–2027. gadam pašvaldībā, kopienas problemātika; sociālie darbinieki informēja par projekta "Sociālais darbs kopienā" iesaisti. Izrunāts jaunais Pašvaldību likums, kas stāsies spēkā 01.01.2023. Attīstības departamenta vadība minēja, ka vēl nezina, kā šī likuma piemērošana atspoguļosies Daugavpils pašvaldībā. Izrunāts, kā top stratēģiskais plāns, cik būtiska ir cilvēku aktivitāte, līdzdalība, jo līdz šim tā ir neliela. Informācijas iegūšana no formāliem informācijas avotiem. 7. Kontaktēšanās ar kopienas pārstāvjiem, izmantojot "whatsapp" čata grupiņu (idejas, jautājumi, informācijas apmaiņa). 8. Dalīšanās ar aktuālo informāciju ar projekta mentori levu Jātnieci, izmantojot "whatsapp" saziņas veidu. <i>Grūtības: Kopienas pārstāvji nevar vienoties par konkrētām ideju īstenošanām kopīgi, 13.12.2022. tikšanās laikā valdīja haoss. Ideju daudz, dažādas, un grib īstenot visu reizē. Ļoti lieli mērķi, grūti un ilglaicīgi aizsniedzami. No manas puses tika izteikts piedāvājums uzsākt visu pamazām, no nelieliem mērķiem pārejot uz lielākiem mērķiem, aizsniedzamākiem. Kopienas pārstāvjiem uzsvars uz speciālistu piesaisti pakalpojumu sniegšanai. Manuprāt, nepieciešams veidot saliedētu kopienu, jo</i>
--	---

savstarpējās attiecības kopienai ir jāuzlabo, bet pagaidām ne visiem kopienas pārstāvjiem ir tāda vēlme. Aktīvi 2 kopienas pārstāvji, kuri gatavi darboties, no citiem pagaidām redzama pasivitāte. Organizētajās aktivitātēs ir vēlme piedalīties, bet ņemt dalību to organizēšanā nav.

Laika posms: no 19.12.2022. līdz 23.12.2022.

1. Klātienēs tikšanās ar Daugavpils pašvaldības Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētāju Natalju Kožanovu. Sociālie darbinieki informēja par pilotprojekta "Sociālais darbs kopienā" iesaisti, kopienas izvēli prakses īstenošanai, to problemātiku un attīstības vīziju. Tikšanās rezultātā saņemts atbalsts no Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājas projekta iesaistes prakses īstenošanai. Klātienēs tikšanās notika Daugavpils pilsētas pašvaldības iestādes "Krievu kultūras centrs" telpās, kur Natalja Kožanova ir direktore. Sociālie darbinieki tika iepazīstināti ar centra darbības sfēru, kā rezultātā tika nodibinātas attiecības ar potenciālajiem sadarbības partneriem. Konkrēti kopienai – Daugavpils ģimenēm ar bērniem, kuriem piešķirta invaliditāte, – tika piedāvātas centra plašā pagalma ar tajā esošu skatuvi izmantošanas iespējas pasākumu organizēšanai.
2. Sarunas telefoniskā veidā ar Andri Ondzulu (direktors SIA "Atramed" – guļošo un sēdošo cilvēku pārvadājumi; tehnisko palīglīdzekļu izsniegšana), attiecību nodibināšana ar potenciālo sadarbības partneri. Sniegta informācija par iesaisti pilotprojektā "Sociālais darbs kopienā", to vīziju, sniedzu informāciju arī par Lilitas kopienas vīziju. No Andra saņemta informācija par viņa profesionālo nodarbošanos, kā arī dalīšanās pieredzē, jo pats Andris jau no bērnības ir saskāries ar kustību traucējumiem. Andris informēja par iespēju – bērniem ar kustību traucējumiem saņemt ārstu pakalpojumus Vācijā bezmaksas (mikroķirurģija, plastiskās operācijas, rehabilitācija pēc operācijas) projekta ietvaros, ko organizē starptautiskā nevalstiskā organizācija "Ārsti bez robežām". Iespējama transporta nodrošināšana, ko organizē Andris. Ar šo jauniegūto informāciju es padalījos ar savas kopienas mērķa grupu.
3. Kontaktēšanās ar kopienas pārstāvjiem, izmantojot "whatsapp" čata grupiņu (idejas, jautājumi, informācijas apmaiņa – pagaidām nav aktīvas iesaistes no mērķa grupas, kā gribētos). Motivēšana izteikt savu viedokli, piedalīties apspriedē. Klātienēs tikšanās nenotika, jo daudzi slimo, gada beigās dažādi darbiņi sakrājušies, aizņemtība. Kopienas pārstāvji izteica, ka viņiem šāda veida informācijas apmaiņa ir ļoti labs variants. Turpmāk plānotas tiešsaistes ZOOM tikšanās, "whatsapp" čats, un retāk kopīgās kopienas pārstāvju tikšanās. Kopienas pārstāvji, iesaistoties sociālajam darbiniekam, vienojās par vienu konkrētu ideju kopīgi iesniegt projektu

Daugavpils pašvaldībā sabiedrisko organizāciju līdzfinansējuma atbalsta iegūšanai 2023. gadā. Ideja – rokdarbu darbnīcu veidošana Daugavpils bērniem ar invaliditāti un viņu vecākiem.

4. Daugavpils pilsētas pašvaldības iestādes "Sociālais dienests" Sociālo pakalpojumu nodaļas Sociālās rehabilitācijas programmas "Īpašie Ziemassvētki" ietvaros dāvanu izsniegšana kopienas mērķa grupai.

Grūtības: Pašvaldības struktūru "aizsniegšana". Grūtības sagādā tas, ka iepriekš darba pieredze ir bijusi šaurā darba spektrā, sociālais darbs ar indivīdu. SDK prasa citas iemaņas, strādāt ar plašu klientu skaitu, rast kopīgus risinājumus, kas būs pieņemami nevis vienam, bet visiem. Nav pieredzes pasākumu organizēšanā, nav bijusi pieredze saskarties ar citām pašvaldības struktūrām. Kopienas mērķa grupai problēmas, vajadzības kopīgas, bet risinājumi nepieciešami dažādi, tas atkarīgs no bērna traucējuma veida. Piemēram, bērniem ar autiskā spektra traucējumiem sociālo problēmu risinājumi atšķiras, tāpēc ir grūtības kopienas pārstāvjiem vienoties par konkrētu ideju. Katrs vecāks domā par savu bērnu! Nonācu pie secinājuma, ka, iespējams, SDK prakses metodikas aprobācijai sākumā bija nepieciešams izvēlēties šaurāku kopienas mērķa grupu, piemēram, bērnus ar autiskā spektra traucējumiem vai citiem iedalījumiem pēc bērnu funkcionālā traucējuma veida. Turpmākā darba plānā ir rast un īstenot vairākus sociālo problēmu risinājumus, lai apmierinātu visus kopienas locekļus, jo manai kopienai lielākoties nebūs viena sociālo problēmu risinājuma, kas būs lietderīgs pilnīgi visiem locekļiem. Iepriekšējā atskaitē jau minēju, ka lielākoties interese ir tikai no divām kopienas māmiņām, un man ir sajūta, ka šis viss lielākoties ir nepieciešams tikai man, kopienai tas īsti nav nepieciešams. Lielākoties kopienas locekļi izsakās par finansiālā atbalsta un speciālistu nepieciešamību. Vēl neuzsākot prakses daļu, šķita, ka kopiena ir ieinteresēta, taču tagad saprotu, ka kopienas pārstāvji cerēja, ka visas darbības bez viņu iesaistes veiks sociālais darbinieks. Uz doto brīdi es kā sociālais darbinieks sāku šaubīties, vai sociālajam darbiniekam tiešām pašam ir jāveido kopiena, ja pati kopiena nav izteikusi tādu vajadzību. Turpināšu strādāt uz kopienas aktivizēšanu, motivēšanu. Plānā ir sarīkot pasākumu tikai vecākiem, lai viņi atpūstos no ikdienas raizēm, savstarpējai saliedētībai, bet saprotu, ka pagaidām paši vecāki to ne īpaši vēlas. Uzskatu, ka man par pamatu ir 2 aktīvas, darīt gribošas māmiņas, ar kurām strādājot, uz viņu piemēra aktivizēsies arī citas.

Laika posms: no 27.12.022. līdz 30.12.2022.

1. Iespēja piedoties otrās pilotprojekta dalībnieces Lilitas Gadzānes un viņas mentora Āra Ādlera klātienes tikšanās reizē. Tikšanās laikā varēju uzklaut Āra redzējumu, saņemt ieteikumus par SDK attīstību pašvaldībā.

2. Kontaktēšanās ar kopienas pārstāvjiem, izmantojot "whatsapp" čata grupiņu (idejas, jautājumi, informācijas apmaiņa). Motivēšana izteikt savu viedokli, piedalīties apspriedē. Kopienas pārstāvji, iesaistoties sociālajam darbiniekam, vienojās par plānotajām aktivitātēm projekta izstrādei Daugavpils pašvaldībā sabiedrisko organizāciju līdzfinansējuma atbalsta iegūšanai 2023. gadā. Ideja – rokdarbu darbnīcu veidošana Daugavpils bērniem ar invaliditāti un viņu vecākiem. Aktivitātes sadalītas četrās grupās: 1) ģipša, silikona materiālu figūru veidošana un to krāsošana; 2) glezniņu veidošana, izmantojot pirkstiņkrāsas; 3) sāls krāsošana, kompozīciju veidošana; 4) masku izgatavošana, izmantojot "Papjē mašē" tehniku. Izveidots katras aktivitātes neliels apraksts (latviešu, krievu valodās), kurš nosūtīts pārējiem kopienas locekļiem, lai iepazītos ar to. Kopienas locekļi piekrita minētajām aktivitātēm. Aktivitātes paredzētas bērniem kopā ar vecākiem, nelielās grupās.

3. Māmiņas, kurām ir bērni ar invaliditāti, ir ieinteresētas par "Feldenkraisa metodi" (apzināšanās caur ķermeņa kustību), kuru gribētu apgūt, lai to praktizētu Daugavpilī. Latvijā šo metodi nav iespējams apgūt, tāpēc tika uzrakstīta rakstiska vēstule uz Eiropas Feldenkraisa institūta struktūru par apmācību iespējām.

Grūtības: grūtības faktiski ir palikušas jau no iepriekšējo nedēļu pārskatā iekļautajām grūtībām. Visgrūtāk ir motivēt kopienas pārstāvjus iesaistīties!

Laika posms: no 02.01.2023. līdz 06.01.2023.

1. SDK popularizēšana pašvaldībā. Daugavpils Sociālā dienesta mājaslapā uzrakstīts un publicēts raksts par pašvaldības sociālo darbinieku paveikto līdz 31.12.2022. pilotprojekta "Sociālais darbs kopienā" ietvaros.
2. SDK pilotprojekta kopsavilkuma Daugavpils pašvaldībā esošās situācijas, kopienas izpētes un definēšanas apraksta izveide.
3. Palīdzība kopienas jaundibinātās biedrības statūtu maiņas pieteikuma izstrādē, iesniegšanā.
4. Projekta par Daugavpils pašvaldībā sabiedrisko organizāciju līdzfinansējuma atbalsta iegūšanu 2023. gadā pieteikuma izstrādes uzsākšana, aprakstošās daļas izveide, sadarbojoties ar kopienas pārstāvjiem.
5. 06.01.2023. grupas mentoringa sesijas apmeklēšana Kalngales brīvā laika pavadīšanas centrā "Kadiķis".

Grūtības: grūtības faktiski ir palikušas jau no iepriekšējo nedēļu pārskatā iekļautajām grūtībām (pašvaldības un tās struktūru "aizsniegšana", sadarbības veidošana; sadarbības partneru piesaiste; kopienas locekļu motivēšana, aktivizēšana līdzdarboties, lielākoties liekas, ka sociālajam darbiniekam ir nepieciešams, lai notiktu pārmaiņas kopienā, nevis pašai kopienai; kopienas locekļi uzskata, ka sociālais darbinieks kopienā veiks visas aktivitātes, bet paši kopienas locekļi neiesaistīsies; starp kopienas locekļiem sadarbības

veidošana, uzticēšanās, "sadzirdēt viens otru", spēja vienoties sava starpā).

Laika posms: no 09.01.2023. līdz 13.01.2023.

1. Provizoriskā SDK aktivitāšu plāna izveide kopienai periodā 01.01.2023.–31.05.2023.
2. Projekta Daugavpils pašvaldības sabiedrisko organizāciju līdzfinansējuma atbalsta iegūšanai 2023. gadā izdevumu tāmes sastādīšana kopienas pārstāvju kopā ar sociālo darbinieku izstrādātajam projektam – Radošās darbnīcas bērniem ar invaliditāti un viņu vecākiem "Prieks kopā veidot krāsainu pasauli". Provizorisko nodarbību plāna sastādīšana divās valodās (latviešu, krievu valodās). Projekta aktivitāšu iesaistīto dalībnieku papildu piesaistei – informatīvā bukleta izveide divās valodās (latviešu, krievu valodās).
3. 11.01.2023. klātienē tikšanās ar Lilitas Gadzānes kopienas pārstāvjiem – Križu apkaimes biedrības "Draudzība-K" locekļiem, uz kuru bija ieradies arī mentors Āris Ādlers. Izmantoju šo iespēju, lai iepazītos jau ar pastāvošu biedrību, jo savu kopienu un tās jaunizveidoto biedrību vēl tikai veidojam un attīstām, un mēs esam vēl tikai attīstības sākumposmā. Tikšanās rezultātā paplašināju redzesloku par SDK, jo mana kopiena ļoti atšķiras no Lilitas kopienas, tas ļāva neaprobežoties tikai ar savu kopienu, bet plašāk paskatīties un izprast SDK procesu.
4. 12.01.2023. klātienē tikšanās ar Daugavpils Sociālā dienesta vadītāju Marinu Gerasimovu, lai pārrunātu līdz šim paveikto, ielānoto turpmāk sakarā ar SDK attīstību pašvaldībā. Dalījās arī ar savu izveidoto SDK plānoto aktivitāšu plānu.
5. 12.01.2023. uz Sociālo dienestu bija ieradies Latgales reģionālā televīzija, lai nofilmētu sižetu par SDK aprobēšanu pašvaldībā. Es ar Lilitu filmēšanas komandai sniedzām atbildes uz viņu interesējošiem jautājumiem par savām kopienām, kā rezultātā tapa neliels video sižets, kurš ir publiski pieejams sabiedrībai.

Izaicinājums: par Latgales reģionālās televīzijas ierašanos uzzinājām tikai iepriekšējās dienas vakarā, interesējošos jautājumus nezinājām, nebija laika sagatavoties intervijai. Personīgi man tā bija tāda veida pirmā pieredze. Nākamajā reizē gribētos sagatavoties tādām pasākumiem, jo uztraukums darīja savu!

Laika posms: no 16.01.2023. līdz 22.01.2023.

1. Kopienas pārstāvju jaundibinātās biedrības e-adrešu izveidošana kopīgi ar kopienas pārstāvēm.
2. Projekta Daugavpils pašvaldības sabiedrisko organizāciju līdzfinansējuma atbalsta iegūšanai 2023. gadā kopienas pārstāvju kopā ar sociālo darbinieku izstrādātajam projektam – Radošās darbnīcas bērniem ar invaliditāti un viņu vecākiem "Prieks kopā veidot krāsainu pasauli" projekta aktivitāšu iesaistīto dalībnieku papildu piesaiste (informatīvā bukleta izplatīšana elektroniskā veidā – divās valodās (latviešu, krievu valodās)). Rezultātā izveidots projekta dalībnieku saraksts, pabeigta projekta izstrāde. 20.01.2023. projekts Radošās

	<p>darbības bērniem ar invaliditāti un viņu vecākiem "Prieks kopā veidot krāsainu pasauli" iesniegts Daugavpils domē.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Reģistrēšanās tiešsaistes apmācībās "Darbīgās kopienas Latgalē 2023". Nodarbības: Projekts kā rīks ilgtermiņa pārmaiņām, Izaicinājumi manā kopienā, Vēlamās pārmaiņas un konkrētas aktivitātes (projekta ideja). 4. 18.01.2023. klātienē tikšanās ar pilotprojekta mentori levu Jātnieci un Dainu Alužāni. Dalījās arī ar savu izveidoto SDK plānoto aktivitāšu plānu. 5. Pārrunas ar Daugavpils pašvaldības Attīstības departamenta Projektu nodaļas Projekta Nr. 9.2.4.2/16/I/101 "Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Daugavpils pilsētas pašvaldībā" aktivitāšu koordinators par iespēju organizēt bērniem ar invaliditāti bezmaksas baseina apmeklēšanas nodarbības un fiziskās vingrošanas nodarbības projekta ietvaros. Saņemts projekta organizatoru atbalsts manam lūgumam, tiks rīkotas pārrunas ar potenciālajiem nodarbību treneriem. Turpmāk norisināsies aktīvs darbs pie šo ideju īstenošanas. 6. Saskaņā ar manu izveidoto provizorisko SDK aktivitāšu plānu nosūtīta vēstule ar lūgumu man kopā ar kopienas pārstāvjiem organizēt pieredzes braucienu uz biedrību "Eņģeļi ar mums" Rēzeknē, lai māmiņas varētu smelties pieredzē un iegūt zināšanas jaundibinātās biedrības organizēšanā. 7. Uzrakstīta vēstule elektroniskā veidā Daugavpils pašvaldības Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājas vietniecei par klātienē tikšanos, lai pārrunātu SDK attīstību pašvaldībā. Tikšanās norunāta 23.01.2023., klāt uz sarunu uzaicināju kopienas pārstāves. Vēlos informēt par projekta iesaisti, pastāstīt jau par paveikto līdz šim un apspriest turpmākās aktivitātes. Man ar kopienas pārstāvēm ir ideja par foto izstādes organizēšanu Daugavpilī veltītai starptautiskai autisma dienai 2. aprīlī, vēlamies apspriest šo ideju, jo Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājai ir profesionālā pieredze šādu pasākumu organizēšanā (ir arī Uzticības fonda vadītāja). 8. Kopienas jaundibinātā biedrība vēlas iegūt Sabiedriskā labuma statusu, kura rezultātā būtu iespēja iegūt telpas, kas kopienai kalpotu viņu organizētajām aktivitātēm. 24.01.2023. paredzēta ZOOM tiešsaistes sapulce, kur tiks lemts par šī statusa piešķiršanu/atteikšanu. 9. Šonedēļ ļoti regulāra un aktīva kontaktēšanās ar kopienas pārstāvjiem, izmantojot "whatsapp" čata grupiņu. Sarakstes ietilga līdz pat 22–23 vakarā un brīvdienās. Veidots pašvaldības projekta dalībnieku saraksts (sniegta papildu informācija par projektu, radošajām darbnīcām), tika apspriestas turpmākās aktivitātes. <p><i>Grūtības: es kā sociālais darbinieks un kopienas loceklis saskārāties ar negācijām no dažiem mērķa grupas pārstāvjiem par to, ka radošās darbnīcas plānots vadīt pašām māmiņām, nevis tās vadīs psihologs un daudzus gadus pieredzējis speciālists (kaut gan pašām māmiņām, kuras vadīs nodarbības, ir pieredze), citi kopienas locekļi negatīvi to</i></p>
--	--

uztvēra. Emocionāli es kā sociālais darbinieks šīs nedēļas periodā ļoti pārguru, jo darba diena man turpinājās arī vakarā, mājās esot, sazinoties ar mērķa grupu, skaidrojot, motivējot viņus.

Laika posms: no 23.01.2023. līdz 29.01.2023.

1. 23.01.2023. klātienē tikšanās ar Daugavpils domes deputāti, Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājas vietnieci, biedrības "Uzticības fonds" valdes priekšsēdētāju Viktoriju Sporāni-Hudojanu, pilotprojekta dalībnieci Lilitu Gadzāni, kopienas – Daugavpils ģimenes ar bērniem, kuriem piešķirta invaliditāte, – līderi. Tikšanās laikā Viktorija Sporāne-Hudojana tika informēta par dalībnieču iesaisti pilotprojektā "Sociālais darbs kopienā", jau paveikto, plānoto. Lai produktīvāk noritētu tikšanās, tika uzaicināta arī manas kopienas līdere, kura pārrunāja kopienas problēmas, vajadzības, mūsu kopīgās idejas, tādējādi deputātei bija iespēja uz klausīt gan konkrētās kopienas pārstāvi, gan sociālo darbinieku. Tā kā Viktorija Sporāne-Hudojana jau vairākus gadus ir biedrības valdes priekšsēdētāja, viņa dalījās pieredzē biedrības darba organizācijā, pastāstot reālos stāstus, ar ko saskaras ikdienas dzīvē, gan pozitīvo, gan arī ļoti bieži negatīvo. Viktorija atbalstoši uztvēra ieceres kopienas attīstībā, piedāvājot atbalstu savas kompetences ietvaros. Kopā ar Viktoriju un kopienas līderi izveidots savstarpējs komunikācijas apmaiņas veids (lietotnes "WhatsApp" čats). Kopīgi pārrunāta ideja par fotoizstādes organizēšanu 2. aprīlim veltītai starptautiskajai autisma dienai. Fotoizstādes mērķis – organizēt fotoizstādi Daugavpilī, kurā atspoguļota bērnu, vecāku ar autiskā spektra traucējumiem dzīves reālā ikdiena (emocijas), pievēršot apkārtējās sabiedrības uzmanību un izglītojot to par šo nozīmīgo mūsu sabiedrības daļu.
2. Kopā ar kopienas līderi, pašvaldības deputāti Viktoriju Sporāni-Hudojanu uzrunāti Daugavpils fotogrāfi, jaunie fotogrāfi iesaistei fotosesijā (rakstiskā veidā).
3. Kopienas informēšana par izglītošanās iespējām, ko piedāvā Latvijas autisma apvienība sadarbībā ar Labklājības Ministriju aktivitātes "Atbalstīt ceļā" Eiropas Sociālā fonda projekta Nr. 9.2.2.2./16/I/001 "Sociālo pakalpojumu atbalsta sistēmas pilnveide" ietvaros, piedalīties tiešsaistes darbnīcās par tēmām "Bērns ar autismu stomatologa krēslā. Ārstniecība", "Kas notiek speciālajās skolās?". Vecāki aicināti piedalīties, sniegta informācija par pieteikšanās iespējām.
4. 25.01.2023. piedalīšanās tiešsaistes apmācībā "Darbīgās kopienas Latgalē 2023". Nodarbība: Projekts kā rīks ilgtermiņa pārmaiņām. Nodarbībā tika pārrunāts: dalībnieku motivācija; par projekta pieteikuma konkursu; ar ko atšķiras projekts kā pašmērķis un projekts kā rīks ilgtermiņa pārmaiņām; prezentēti projektu piemēri (minēts tika arī Daugavpils ķīmiķu apkaimes piemērs – par šo apkaimi Daugavpils pilotprojekta dalībnieces uzzināja tikai šīs

	<p>nodarbības laikā); grupu darbs (pieredzes apmaiņa). Nodarbībā bija ļoti labi atspoguļots kopienas darbs ar piemēriem, kas ļauj nodalīt arī savā praktiskajā darbībā kopienas darbu no sociālā darba kopienā. Pēc nodarbības noklausīšanās un iesaistes tajā es sapratu, ka šīs ir ļoti lietderīgas nodarbības ne tikai man kā sociālajam darbiniekam, bet arī pašiem kopienas pārstāvjiem, tāpēc es par to saturu un iespējām informēju kopienas līderi (nosūtīju nodarbības prezentāciju), turpmākajām divām nodarbībām pierēģistrējot dalībai arī pašu līderi (tā kā reģistrācija nodarbībām bija jau noslēgusies, es sazinājos ar projekta vadītāju, kura iekļāva dalībnieku sarakstā arī manas kopienas līderi). Pēc nodarbību apgūšanas organizatori piedāvā iespēju iesniegt savas kopienas projekta iniciatīvu finansējuma iegūšanai, mūsu kopiena apsver turpmāk tādu iespēju realizēt.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Tā kā bērnu ar invaliditāti vecāki ir izteikuši vajadzību pēc "Feldenkraisa metodes" (apzināšanās caur ķermeņa kustību) nodarbību apmeklēšanas, tika uzmeklēti interneta vidē pieejamie šīs metodes praktiķi Latvijā un elektroniski uzrunāti par iespējām pasniegt šīs nodarbības Daugavpilī šai mērķa grupai Deinstitutionalizācijas projekta ietvaros. 6. Informatīvā materiāla par pašvaldībām studēšana (ļoti lietderīgi, bet būtu nepieciešama jau pašā sākumposmā, jo mēs ar Lilitu, jau uzsākot pilotprojekta praksi, izpētījām pašas pašvaldības struktūras, kompetences); Pilotprojekta metodikas "Sociālais darbs kopienā" studēšana ar iekļautajiem papildinājumiem. Papildinājumi lietderīgi, bet metodiku nepieciešams man pārskatīt vairākas reizes, lai vairāk izprastu to. 7. 27.01.2023. piedalīšanās klātienē mentoringa sesijā Bauskas pašvaldības Sociālajā dienestā, ko vadīja G. Mader. Sesijas laikā pārrunāti pilotprojekta dalībnieku interesējošie jautājumi; dalībnieku attīstība SDK (gandarījums), metodikas "Sociālais darbs kopienā" iekļauto papildinājumu lietderīgums. Pēc mentoringa sesijas sapratu, ka šobrīd man ir izveidots vēl tikai kopienas darba aktivitāšu plāns, nepieciešams izveidot kopienas stratēģisko plānu! 8. Aktīva kontaktēšanās ar kopienas pārstāvjiem, pašvaldības deputāti, izmantojot lietotnes "WhatsApp" čata grupiņu. Diemžēl nedēļas laikā neviens no uzrunātajiem fotogrāfiem nav piekritis piedāvāt savus pakalpojumus fotoizstādes realizēšanā. Nedēļas izskaņā man kopīgi ar kopienas pārstāvēm radās ideja organizēt fotoizstādi patstāvīgi. Mums ir pieejams profesionāls fotoaparāts. Māmiņas pašas reālās ikdienas gaitās mēģinās nofotografēt savus bērnus (tādējādi arī bērniem nebūs lieks stress par svešiem cilvēkiem un fotosesija taps no pašu māmiņu redzējuma). Tika mainīts arī fotoizstādes koncepts no izstādes klātienē uz virtuālās fotoizstādes organizēšanu, tādējādi piesaistot tās apskatei plašāku sabiedrības daļu.
--	--

Grūtības: ledzīvotāju zemā aktivitāte/līdzdalība. Sadarbības partneru iegūšana (konkrēti – šajā nedēļā fotogrāfa resursa meklēšana).

Laika posms: no 30.01.2023. līdz 03.02.2023.

1. Uzsākta kopienas jaundibinātās biedrības mājaslapas un tās sadaļu izveides plānošana.
2. 01.02.2023. piedalīšanās tiešsaistes apmācībās "Darbīgās kopienas Latgalē 2023", otrajā nodarbībā: "Izaicinājumi manā kopienā". Nodarbībā tika veikti grupu darbi: 1. problēmu apraksts; 2. "Problēmu koks" veidošana (konkrēti man bija gandarījums, ka pilotprojekta laikā šis viss ir apgūts un jau zināms). Šajā nodarbībā piedalījās arī kopienas – Daugavpils ģimenes ar bērniem, kuriem piešķirta invaliditāte, – līdere. Pēc nodarbības ar kopienas līderi tika pārrunāts apmācībās apgūtais. Ideju ģenerēšana par projekta idejām šo nodarbību ietvaros kopā ar kopienas pārstāvjiem. Pagaidām esam vienojušies par ideju projekta pieteikumam – izveidot kopīgas nozīmītes, kuras, Daugavpils sabiedriskās vietās uzstiprinot ģimene uz sevis (pie apģērba, iekarot apkārt kaklam), parādītu, ka šai ģimenei ir bērniņš ar īpašām vajadzībām un ir nepieciešama no apkārtējiem izpratne un izpalīdzība (pievērst uzmanību). Šī ideja vēl ir izstrādes procesā.
3. Telefoniskas pārrunas ar pieciem "Feldenkraisa metodes" nodarbību treneriem, kuri praktizējas/ ir praktizējuši Latvijā (informācijas saņemšana). Diemžēl šogad nav iespējams piesaistīt kādu no šiem treneriem Deinstitutionalizācijas projekta ietvaros dažādu iemeslu dēļ (ir pensijā un nav pagarināts ārstniecības personas reģistrācijas sertifikāts/ nav reģistrēts ārstniecības personu reģistrā, nav iegūts sertifikāts individuālajām nodarbībām, sniedz tikai grupas nodarbības, bet kopienai rekomendē individuālās nodarbības, kā arī nav gatava no Valmieras braukt tālo ceļu līdz Daugavpilij, vairs nesniedz šīs nodarbības). Papildus iegūta informācija, ka pēc diviem gadiem viena no šīm trenerēm iegūs sertifikātu, lai vadītu individuālās nodarbības, kā arī uzzināts, ka no Daugavpils arī studente šobrīd mācās ārzemēs apgūt šo metodi un pēc diviem gadiem ir plānots pabeigt studijas. Kopienai tika sniegta šī informācija, tika mudināts šo ideju attīstīt turpmākajos gados Daugavpilī, kad būs pieejams treneris mūsu pilsētā.
4. Pilotprojekta metodikas "Sociālais darbs kopienā" studēšanas turpinājums ar iekļautajiem papildinājumiem.

Grūtības: šīs nedēļas laikā tiešām tika gūta pārlicība, ka ir grūtības piesaistīt nepieciešamos kvalificētus speciālistus.

No 06.02.2023. līdz 10.02.2023. ārzemju pieredzes brauciens uz Austriju un Slovēniju. Labās prakses piemēri.

Laika posms: no 13.02.2023. līdz 19.02.2023.

1. SDK projekta ietvaros ārzemju pieredzes brauciena uz Austriju un Slovēniju saturiskās atskaites veidošana iesniegšanai LM un Sociālajam dienestam. Prezentācijas, afišas veidošana par ārzemju komandējumu Sociālā dienesta vadībai, kolēģiem.

	<p>Dalīšanās pieredzē. Presentāciju kolēģiem rīkot paredzēts marta sākumā kopā ar Lilitu Gadzāni.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Kopienas pārstāvju klātienē tikšanās. Pārrunāts paveiktais, plānotais. Sastādīti uzdevumi turpmākajam tuvākajam laika periodam (projekta pieteikuma izstrāde kopienu iniciatīvu konkursā "Darbīgās kopienas Latgalē 2023", Fotoizstādes organizēšana veltījums 2. aprīlim, starptautiskai autisma dienai). Kopīgiem spēkiem tika atrasts fotogrāfs, brīvprātīgais. Sapulces laikā, izmantojot video zvanu ar fotogrāfu, tika pārrunātas fotoizstādes detaļas. Sazinājos ar tiem kopienu pārstāvjiem, kuri netika uz sapulci, izmantojot kopīgo čata grupiņu, informēju par sapulcē pārrunāto, turpmāko rīcības plānu. Informēta arī plašāka mērķa grupas daļa. Mērķa grupas uzrunāšana, lai motivētu piedalīties fotoizstādes projektā. Vizuālā materiāla izstrāde, nosūtīšana kopienai. 3. Daugavpils pašvaldības Attīstības departamenta Projektu nodaļas Projekta Nr. 9.2.4.2/16//101 "Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Daugavpils pilsētas pašvaldībā" ietvaros kopīgiem spēkiem panākts: no 19.02.2023. divas grupas (jaunākā bērnu grupa, vecākā bērnu grupa) varēs apmeklēt bezmaksas baseina nodarbības ar profesionālu treneri. Tika sakomplektētas grupas, diskusija ar nodarbību treneri, apzvanīti bērnu vecāki, sniegta informācija par turpmākajām nodarbībām. 4. Izveidota, nosūtīta elektroniska aptaujas anketa Daugavpils vecākiem, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem, par nepieciešamajām, vēlamajām konkrētām aktivitātēm Daugavpilī (nodarbības, pasākumi, semināri; vēlamās aktivitāšu dienas, laiki), lai aktivitātēs iesaistītos plašāka mērķa grupas daļa, lai, rīkojot aktivitātes, mēs ņemtu iegūtos datus vērā, veidojot plašāku, stiprāku kopienu. <i>Grūtības: iekļaut plašāku kopienu pārstāvju daļu organizējot, realizējot aktivitātes.</i> <p>Laika posms: no 20.02.2023. līdz 26.02.2023.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projekta pieteikuma izstrāde "Darbīgās kopienas Latgalē 2023" par aproču izgatavošanu ar izstrādātu individuālu kopēju simboliku, kuras kalpos kā identifikācijas zīmes Daugavpils bērniem, kuriem ir piešķirta invaliditāte, atpazīstamībai, pielietojot to dažādās organizācijās, sabiedriskās vietās Daugavpils pilsētā, saņemot no šīm iestādēm uzmanību, izpratni, palīdzību. Šī iniciatīva paredzēta, lai pievērstu sabiedrības uzmanību šai mazaizsargātajai iedzīvotāju daļai, neignorējot, bet respektējot to un sniedzot palīdzību viņu vajadzību apmierināšanai, lai Daugavpils ģimeņu ar bērniem, kuriem ir piešķirta invaliditāte, kopiena justos droša, atbalstoša, iekļaujoša kopumā Daugavpilī. Tika veidots apraksts par projekta ideju, kā arī ar kopienu pārstāvjiem iniciatīvas ietvaros sastādīti paredzamie soļi projekta īstenošanai. Noskaidroti kopienu iniciatīvas īstenošanas vadīšanā iesaistītie cilvēki, to lomas, uzdevumu sadalījums.
--	--

	<p>Aizsūtītas elektroniskā veidā vēstules aproču izgatavotajiem izmaksu precizēšanai.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. 22.02.2023. ZOOM tiešsaistē pārrunas ar mentorēm levu Jātnieci, Dainu Alužāni par SDK prakses turpmāko aktivitāšu plānu. Saņemts atbalsta apstiprinājums plāna īstenošanai. 3. Fotoizstādes, kura veltīta 2. aprīlim – Starptautiskai autisma dienai – par bērnu emocijām, organizatoriskie jautājumi. Uzrunāti gribētāji piedalīties fotoizstādē. 22.02.2023. un 23.02.2023. fotogrāfs jau izmēģināja fotostudijā fotografēt divus bērnus. Mobilās lietotnes “WhatsApp” darba sapulce ar fotogrāfu, kopienas līderi par fotogrāfa pirmajiem iespaidiem, tehniskajiem jautājumiem, rezultātiem. Tika sniegta iespēja aplūkot vienas foto dienas rezultātus (pirmie rezultāti iespaidīgi). 4. SDK paveikto aktivitāšu no septembra līdz februārim (ieskaitot) darba grafika izveide, papīra veidā, savas darbības atskaitei. 5. 24.02.2023. piedalīšanās attālināti ZOOM tiešsaistē (veselības stāvokļa pasliktināšanās dēļ) grupas mentoringā Rēzeknē, kuru vadīja Jonas Buechel. <i>Grūtības: Sarunās ar kolēģiem, citu sfēru speciālistiem, tai skaitā – Daugavpils pašvaldība, Sociālais dienests, vadība, citas organizācijas, neizprot sociālā darba kopienā būtību, mūsu kā sociālo darbinieku mērķus, uzdevumus, aktivitātes. (Ar Lilitu Gadzāni 03.03.2023. organizēsim prezentāciju par SDK, skaidrosim savus mērķus, plānu, aktivitātes).</i> <p>Laika posms: no 27.02.2023. līdz 05.03.2023.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 27.02.2023. piedalīšanās sapulcē par iedzīvotāju līdzdalības aktivitātēm Daugavpils pašvaldībā. Sapulcē piedalījās: Lilita Gadzāne, Āris Ādleris, Daugavpils apkaimju aktīvistu (Križu, Cietokšņa, Mežciema, Ķīmijas), Daugavpils ģimeņu ar bērniem, kuriem piešķirta invaliditāte, līdere, NVO “Varavīksne” pārstāve, Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājas vietiece. Pēc sapulces pārrunas ar Āri Ādleru, savas kopienas līderi par apkaimju izmantošanu ka resursu jaunu kopienas locekļu piesaistei. Nolemts rīkot apkaimju tikšanās, piesaistot arī citus apkaimju līderus, ka arī izveidot informācijas apmaiņas instrumentu mobilās lietotnes “WhatsApp” čata grupu. 2. Projekta pieteikuma izstrādes budžeta sadalījuma veidošana un projekta iesniegšana “Darbīgās kopienas Latgalē 2023”, par Daugavpils aktivitāšu pasākumiem sabiedrības izglītošanai par Daugavpils ģimeņu ar bērniem, kuriem piešķirta invaliditāte, kopienu, aproču izgatavošanu ar izstrādātu individuālu kopēju simboliku, kuras kalpos kā identifikācijas zīmes. Kopienas pārstāvju klātienē tikšanās. Sazināšanās ar drukas pakalpojumu izgatavotajiem izmaksu precizēšanai, ko iekļaut projekta budžeta tāmē. 3. Fotoizstādes, kura veltīta 2. aprīlim – Starptautiskajai autisma dienai – par bērnu emocijām, organizatoriskie jautājumi. Turpinām uzrunāt gribētājus piedalīties fotoizstādē.
--	--

	<p>4. Elektroniskās aptaujas “Daugavpils vecākiem, kuri audzina bērnus ar invaliditāti” par nepieciešamajām, vēlamajām konkrētām aktivitātēm Daugavpilī, datu apstrāde, apkopojums.</p> <p>5. Pilotprojekta “Sociālais darbs kopienā” dalībnieku tiešsaistes Zoom sapulce par īstenotajām aktivitātēm projekta ietvaros, pieredzes apmaiņa.</p> <p>6. 03.03.2023. kopā ar Lilitu Gadzāni prezentācijas pasākums Sociālā dienesta vadībai, kolēģiem par pilotprojektu “Sociālais darbs kopienā” un par pieredzes braucienu un Austriju un Slovēniju.</p> <p><i>Grūtības: Sociālā dienesta kolēģu zemā aktivitāte, apmeklējot pilotprojekta “Sociālais darbs kopienā” prezentāciju. Uz prezentāciju ieradās SD vadītāja, vietniece, Sociālo pakalpojumu nodaļas vadītāja, četri nodaļu vadītāji. Neieradās Sociālo jautājumu komitejas pārstāvji, Sarkanā krusta vadītāja, daudzi SD nodaļu un struktūrvienību vadītāji/pārstāvji. SD kolēģi bija izteikuši, ka nesaprot, kas ir tieši SDK, bet, kad bija iespēja detalizēti uzzināt par to, lielākā daļa uz mūsu organizēto pasākumu neieradās.</i></p> <p>Laika posms: no 06.03.2023. līdz 12.03.2023.</p> <p>1. Kopā ar Lilitu Gadzāni Daugavpils apkaimju aktīvistu savstarpējā informācijas apmaiņas instrumenta mobilās lietotnes “WhatsApp” čata grupas izveide, aktīvistu iesaiste. Mērķis – iedzīvotāju līdzdalības aktivitāšu veicināšana pašvaldībā.</p> <p>2. Raksta par pilotprojekta dalībnieku ārzemju braucienu, manām un Lilitas Gadzānes līdz šim paveiktajām aktivitātēm darbā ar kopienu izveidošana, publicēšana Sociālā dienesta mājaslapā. Fotogrāfiju pievienošana.</p> <p>3. Fotoizstādes, kura veltīta 2. aprīlim – Starptautiskai autisma dienai – par bērnu emocijām, organizatoriskie jautājumi. Sapulce tiešsaistē ar fotogrāfu, kopienas līderi par darba procesu, paveikto, plānoto. Bērnu vecāku atļaujas izstrāde fotografēšanai, fotogrāfiju publicēšanai.</p> <p>4. Klātienēs tikšanās ar Andri Ondzulu (direktors SIA “Atramed” – guļošo un sēdošo cilvēku pārvadājumi; tehnisko palīglīdzekļu izsniegšana; skābekļa terapija; Veselības un aprūpes komisijas loceklis), Lilitu Gadzāni. No Andra kā no potenciālā sadarbības partnera saņemta informācija, kādus pakalpojumus viņš var sniegt manai un Lilitas kopienai. Atkārtoti (decembrī telefoniski tika veiktas jau sarunas par šo tēmu) pārrunājām par iespēju bērniem ar kustību, redzes traucējumiem bez maksas saņemt ārstu pakalpojumus (mikroķirurģija, plastiskās operācijas) Vācijā, Minhenē, projekta ietvaros, ko organizē starptautiskā nevalstiskā organizācija “Ārsti bez robežām”. Konkrēti Andris organizē šo bērnu grupu, pārvadājumus. Šoreiz informācija tika konkretizēta, un, tā kā decembrī no Daugavpils mērķa grupas nepieteicās gribētāji, tad es vēlreiz padalījos ar šo iespēju ar savu kopienu, lūdzu, lai informācija tikta nodota arī citiem.</p>
--	--

	<p>Nākamajā dienā Andris informēja, ka viņam ir zvanījuši interesenti, ar kuriem plānota tikšanās 17.03.2023.</p> <p>5. Kopienas informēšana, izglītošana par bērnu mentālās veselības nedēļas "Runā ar mani" 2023. paredzētajām aktivitātēm 06.03.2023.–12.03.2023., ko organizē Biedrība "Debessmanna". Piedalīšanās 10.03.2023. tiešsaistes seminārā "Bērns ar invaliditāti. Kā ģimenē ar to dzīvot", kuru vadīja Anete Bendika, Diāna Zande. Kopienas locekļi tika aicināti piedalīties šajā seminārā un uzdot sev interesējošos jautājumus, dalīties pieredzē.</p> <p>6. Pilotprojekta "Sociālais darbs kopienā" dalībnieku tiešsaistes Zoom sapulce par īstenotajām aktivitātēm projekta ietvaros, pieredzes apmaiņa.</p> <p><i>Grūtības/bažas: Jau šobrīd ir izveidojusies atziņa, ka SDK prakses aprobēšanas laiks ir par īsu, lai es darbā ar savu kopienu sasniegtu visus vēlamos rezultātus. Bažas par to, kā tiks organizēts darbs pēc 31.05.2023, jo uz doto brīdi, manuprāt, ka mana iesaiste būs nepieciešama arī vēlāk. Jautājums ir arī par darba laika organizēšanu, jo darba pienākumi ar kopienu tiek veikti arī ārpus noteiktā darba laika (varbūt ir vērts par šo sociālā darbinieka darba organizāciju ietvert metodikā, jo šis ir ļoti aktuāli pilotprojekta dalībniekiem, un būs aktuāli arī citiem, kuri apgūs šo metodiku).</i></p> <p>Laika posms: no 13.03.2023. līdz 19.03.2023.</p> <p>1. Ar kopienas pārstāvjiem, līderi sapulce tiešsaistē par biedrības fotoizstādes un mājaslapas izveides organizatoriskajiem jautājumiem.</p> <p>2. Kopā ar Lilitu Gadzāni SDK grupu mentoringa Daugavpilī 31.03.2023. organizatoriskie jautājumi.</p> <p>3. Reģistrācija dalībai pasākumam 23.03.2023. "Pārmaiņas sākas ar mani", ko rīko "ManaBalss" sadarbībā ar "CITA Daugavpils", par ideju virzīšanu gan pašvaldības, gan valsts līmenī.</p> <p>4. Stratēģiskā plāna strukturizēšana, kurš tika nosūtīts arī mentorēm, apspriešanai nākamajā tikšanās reizē.</p> <p>5. Kopienas pieredzes brauciena organizēšana uz Siguldu, biedrību "Cerību spārni". Sarakste ar biedrības valdes priekšsēdētāju Evu Viļkinu. Provizorisks maršruta sastādīšana.</p> <p>6. Norunāta tikšanās ar SD vadītāju par SDK turpinājumu pašvaldībā, kā arī šobrīd īstenotajām un paredzētajām aktivitātēm.</p> <p>7. SD Dienas centra "Saskarsme" darbiniekiem prezentācija par pilotprojekta SDK aktivitātēm un iegūto pieredzi ārzemju braucienā uz Austriju, Slovēniju.</p> <p><i>Grūtības/izaicinājumi: fotoizstādes organizēšanā neparedzētie gadījumi – gan fotogrāfes, gan bērnu veselības stāvokļa pasliktināšanās dēļ tika aizkavēts darba process, laika trūkuma dēļ fotoizstādē piedalīsies mazāks dalībnieku skaits.</i></p> <p>Laika posms: no 20.03.2023. līdz 26.03.2023.</p>
--	---

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kopienas pieredzes brauciena organizēšana uz Siguldu, Biedrību "Cerību spārni". Braucēju apzināšana, saraksta sastādīšana. Pieteikums SD autotransporta piešķiršanai. 2. Informācijas apmaiņa par aktuālo ar kopienas pārstāvjiem, izmantojot mobilās lietotnes "WhatsApp" čata grupu. 3. Kopā ar Lilitu Gadzāni vīzijas plānošana par SDK attīstību pašvaldībā pēc 31.05.2023. 4. 21.03.2023. Tiešsaistē sapulce ar mentorēm. Paveiktais, plānotais. SDK pašvaldībā kopsavilkums. Kopienas darba plāni. 5. 22.03.2023. Klātienē tikšanās ar SD vadītāju, sociālo pakalpojumu nodaļas vadītāju par attīstības vīziju SDK pašvaldībā. 6. SDK attīstības turpinājuma vīzijas iesniegšana SD rakstiskā veidā vadībai, priekšlikumi, lai vadība tos virzītu tālāk pašvaldības līmenī – vadībai. 7. 22.03.2023. Pilotprojekta dalībnieku sapulce tiešsaistē. Pārrunātas katra dalībnieka aktualitātes, dalībnieku grūtību apkopošana pilotprojekta aprobēšanas laikā (uzdevums no metodikas izstrādātājiem). 8. Kopā ar Lilitu Gadzāni 23.03.2023. apmeklējām pasākumu "Pārmaiņas sākas ar mani", ko rīkoja "ManaBalss" sadarbībā ar "CITA Daugavpils", par ideju virzīšanu gan pašvaldības, gan valsts līmenī. 9. Piedalīšanās tiešsaistē 24.03.2023. Konference sociālā darba speciālistiem. "Bērns. Pusaudzis. Jaunietis". <i>Grūtības/izaicinājumi: Kopienas locekļu brīvā laika trūkums, ko veltīt kopienas aktivitātēm.</i> <p>Laika posms: no 27.03.2023. līdz 02.04.2023.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 27.03.2023. piedalīšanās pilotseminārā mācību programmas izstrādei vietējo kopienu noturībai krīzes apstākļos "Kopienas: krīzēm gatavāki", kurš notika Rīgā, Iekšlietu ministrijas telpās. Organizatori: biedrība "Latvijas Platforma attīstības sadarbībai", sadarbojoties ar Valsts Ugunsdrošības un glābšanas dienesta speciālistiem. Dalīšanās ar jauniegūto informāciju kopienas pārstāvjiem, kolēģiem, SD atskaite. 2. Individuālās sarunas ar kopienas līderi par turpmākajiem darbības soļiem. 3. Jaundibinātās kopienu biedrības Latgales biedrība cilvēkiem ar invaliditāti "FORTE" "Facebook" lapas izveide, aktivizācija, mājaslapas izveide, aktivizācija. Sadarbībā ar kopienas līderi. 4. Virtuālās foto izstādes "Bērnu ar autismu emocijas" izveidošana, publicēšana Facebook lapā, mājaslapā. Sadarbībā ar kopienas līderi. 5. Sadarbībā ar pašvaldības "Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Daugavpils pašvaldībā" Nr. 9.2.4.2/16//101 organizēto bezmaksas baseina nodarbības ar profesionālu treneri Daugavpils Olimpiskajā centrā ietvaros papildu diviem bērniem piešķirtas nodarbības. 6. Informācijas apmaiņa ar Daugavpils apkaimju aktīvistiem "WhatsApp" čatā. Norunāta tiešsaistes tikšanās 05.04.2023. 7. 31.03.2023. piedalīšanās SDK grupu mentoringā Daugavpilī.
--	---

Grūtības: sociālā darbinieka kopienā un kopienas līdera atšķirīgais redzējums par situācijas risinājumu. Kopienas veidošanā iekļaut plašāku kopienas pārstāvju daļu, jo mana izvēlēta mērķgrupas daļa jau ir sociālā dienesta klienti, un lielākā daļa no viņiem uzskata, ka viņiem nav jāiesaistās kopienā un pašiem iesaistīties vajadzību apmierināšanā, jo tas ir jādara sociālajam darbiniekam. Viņi uzskata, ka atnāks uz sociālo dienestu un tur viņiem piešķirs pabalstu, pakalpojumu, visu izdarīs viņu vietā. Uzskats, ka visu šo jāveic Sociālajam dienestam, bez pašas kopienas iesaistes! Mērķgrupa uzskata, ka sociālajam darbiniekam ir visu "jāpasniedz uz paplātes".

Laika posms: no 03.04.2023. līdz 06.04.2023.

1. Virtuālās foto izstādes "Bērnu ar autismu emocijas" izplatīšana interneta vidē.
 2. Uzrakstīti un publicēti raksti Sociālā dienesta mājaslapā par virtuālo foto izstādi un notikušo 31.03.2023. SDK grupu mentoringu Daugavpilī.
 3. Kopā ar Lilitu Gadzāni apkaimju, biedrību aktīvistu savstarpējās informācijas apmaiņa, līdzdalības motivēšana aktivitātēm. Jaunu biedru piesaiste. Zoom tiešsaistes sapulce 05.04.2023. ar apkaimju aktīvistiem par aktualitātēm. Rezultātā nolemts 16.05.2023. rīkot kopīgu līdzdalības iespēju pasākumu Daugavpils iedzīvotājiem.
 4. 05.04.2023. kopā ar Lilitu Gadzāni tiešsaistes Zoom "Darbīgās kopienas Latgalē 2023", ko rīkoja Izglītības iniciatīvu centrs sadarbībā ar British Council Latvija pārstāvjiem.
 5. 05.04.2023. tiešsaistes Zoom "Viedā trešdiena", ko rīkoja Latvijas Lauku forums.
 6. Reģistrācija 21.04.2023. tiešsaistes konferencei "Iedzīvotāju padomes Latvijā", ko rīko British Council pārstāvniecība Latvijā, Rēzeknes novads, Domnīca Providus.
 7. Pieredzes brauciena uz Siguldu, biedrību "Cerību spārni", organizēšana.
 8. Individuālās sarunas ar kopienas līderi, "WhatsApp" kopienas čats par aktualitātēm, turpmākajiem darbības soļiem.
- Grūtības: saglabājušās iepriekšējo nedēļu SDK atskaitēs iekļautās grūtības.*

Laika posms: no 11.04.2023. līdz 14.04.2023.

1. Individuālās sarunas ar kopienas līderi, "WhatsApp" kopienas čats par aktualitātēm, turpmākajiem darbības soļiem.
2. 12.04.2023. pieredzes brauciens uz Siguldu, biedrību "Cerību spārni" un tās struktūrām kopā ar kopienas pārstāvjiem, Lilitu Gadzāni. Labās prakses piemēri. Motivēšana. Atpūta no ikdienas rūpēm, apmeklējot Turaidas pili.
3. Raksta izveide un fotogrāfiju publicēšana Sociālā dienesta mājaslapā par braucienu uz Siguldu
4. SDK dalībnieku 13.04.2023. tiešsaistes sapulce par aktualitātēm.
5. Individuālā saruna ar pilotprojekta ekspertu grupas vadītāju Aigu Romāni-Meieri, kurā tika uzdots jautājums par SDK

kopsavilkuma aizpildīšanu, aktuālo situāciju, turpmākajiem darbības soļiem.

6. Daugavpils apkaimju aktīvistu tiešsaistes sapulce 14.04.2023. kopā ar Lilitu Gadzāni. Aktualitātes. Apspriede par 16.05.2023. plānotā pasākuma organizēšanu un norisi par līdzdalības pasākumiem Daugavpilī.

Grūtības:

1. *Kopiena nesniedz atgriezenisko saiti sociālajam darbiniekam kopienā, nav pateicības.*
2. *Sociālā darbinieka kopienā "izdegšana".*
3. *Daugavpils iedzīvotāju, kopienas valsts valodas nezināšana, kā rezultātā sociālajam darbiniekam viss jāduplē divās valodās.*

Laika posms: no 17.04.2023. līdz 21.04.2023.

1. Sapulce tiešsaistē ar kopienas līderi par aktualitātēm (saņemti rezultāti par projekta Par līdzfinansējuma piešķiršanu no budžeta programmas "Sabiedrisko organizāciju atbalsta fonds" apstiprinājumu īstenošanai Daugavpils pašvaldībā, "Radošā darbnīca bērniem ar invaliditāti un viņu vecākiem. "Prieks kopā veidot krāsainu pasauli").
2. Individuālais mentorings tiešsaistē Zoom ar mentori levu Jātnieci un Dainu Alužāni par aktualitātēm un turpmākajiem plāna rīcības soļiem.
3. Apspriede ar kolēģi Lilitu Gadzāni par mūsu kopienu aktualitātēm, plānotajām šīs nedēļas darbībām.
4. Pieteikuma izstrāde Sociālā dienesta autotransportam 28.04.2024. uz Cēsīm (grupu mentorings).
5. SDK pārskata izstrāde par iepriekšējo darba nedēļu periodā no 11.04.2023. līdz 14.04.2023.
6. Raksta koriģēšana un tulkojums no krievu valodas uz latviešu valodu kopienas pārstāvju biedrības mājaslapas un Facebook lapas publicēšanai par pagājušās nedēļas notikušo pieredzes braucienu uz biedrību "Cerību spārni", Siguldā.
7. Mobilās lietotnes "WhatsApp" kopienas čata grupā dalīšanās ar informāciju par asistenta un aprūpes pakalpojumu bērniem ar invaliditāti aktualitātēm, ko izveidoja Labklājības ministrija.
8. Mobilās lietotnes "WhatsApp" kopienas čata grupā dalīšanās ar informāciju par tikšanos 20.04.2023. Sociālajā dienestā, kur tiek aicināti bērnu ar funkcionāliem traucējumiem likumiskie pārstāvji, lai pārrunātu aktuālo informāciju par projekta "Deinstitucionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā".
9. Mobilās lietotnes "WhatsApp" SDK dalībnieku čata grupā dalīšanās ar 14.04.2023. rakstu "Līdzdalība ne tikai "uz papīra". Kā veidot efektīvas iedzīvotāju padomes?" Autors: British Council pārstāvniecības Latvijā kopienu attīstības konsultante Kristīne Leontjeva.
10. Siltās smilšu terapijas prezentācijas organizēšana. Norunāts datums, laiks, vieta ar organizatoru, informēta kopiena par iespēju apmeklēt 24.04.2023. plkst.14.00 šo aktivitāti.
11. Darbs ar SDK jauno un papildināto metodiku.

12. Sapulce tiešsaistē ar SDK dalībniekiem, metodikas izstrādātājiem.
13. Apspriede ar kolēģi Lilitu Gadzāni par SDK kopsavilkumā ietvertajiem punktiem.
14. SDK kopsavilkuma aizpildīšana.
15. Sapulce ar Sociālā dienesta vadību par SDK aktivitātēm, turpmāko attīstību pašvaldībā.
16. Apspriede ar kolēģi Lilitu Gadzāni pēc vadības sapulces, apspriede par aktualitātēm.
17. Piedalīšanās tiešsaistē "Viedā trešdiena", ko rīko Latvijas Lauku forums (datorprogrammas "Canva" apgūšana).
18. Telefoniski saruna ar kopienas līderi par pašvaldībā apstiprinātā projekta īstenošanu, piešķirto budžetu, tā izlietojuma plānojums.
19. Datorprogrammas "Canva" izmēģinājums.
20. Piedalīšanās sapulcē, ko rīko Sociālais dienests, DI speciālists, kur tika aicināti bērnu ar funkcionāliem traucējumiem likumiskie pārstāvji, lai pārrunātu aktuālo informāciju par projekta "Deinstitutionalizācijas pasākumu īstenošana Latgales reģionā", kopienas piedalīšanās.
21. Klātienē tikšanās ar kopienu, lai pārrunātu turpmākos plāna rīcības soļus (siltās smilšu terapijas prezentācija, projekta "Radošā darbnīca bērniem ar invaliditāti un viņu vecākiem "Prieks kopā veidot krāsainu pasauli"" īstenošana, uzrakstīts pieteikums telpām).
22. Mobilās lietotnes "WhatsApp" kopienas čata grupā apspriede. Asistenta pakalpojums (+infografika).
23. Sapulce tiešsaistē ar Daugavpils apkaimju aktīvistiem par 16.05.2023. līdzdalības aktivitāšu pasākuma organizēšanu un norisi.
24. Darba uzdevumu sastādīšana nākamajai darba nedēļai.
25. Piedalīšanās tiešsaistē konferencē "Iedzīvotāju padomes Latvijā", ko rīko British Council pārstāvniecība Latvijā, Providus, Rēzeknes novads.
26. Mana kā sociālā darbinieka kopienā vienas nedēļas darba apraksts.
Grūtības:
1. Pilotprojekta laikā ir izieti dažādi grūti, emocionāli, psiholoģiski grūti etapi, ņemot vērā kopienas īpašo specifiku. Viens no tiem noteikti bija nedēļu atpakaļ, kad vienā no kopienas ģimenēm nomira īpašais bērniņš, bet šis traģiskais un smagais piemērs tomēr lika izprast, ka Daugavpils pašvaldībā ir šo ģimeņu kopiena, kurā katrs kopienas pārstāvis šādā grūtā dzīves brīdī atbalsta un sniedz palīdzību otram līdzcilvēkam. Jāņem vērā, ka šādi notikumi psiholoģiski ietekmē arī sociālo darbinieku, un viņam ir jāmeklē nošķirt profesionālo darbu no ikdienas dzīves.
2. Vēl joprojām tomēr ir pašvaldības neizpratne par SDK!!! Neskatoties uz mūsu skaidrojumiem un mūsu paveiktā prezentēšanu, un nesenās piekrišanās par jaunas SDK amata vienības ieviešanu, pašvaldība tomēr ir pret SDK amata vienības ieviešanu Daugavpilī. Bija saruna ar SD vadību, kurā viņa atteikumu argumentēja ar to, ka pašvaldības vadība uzskata, ka

	<p><i>SDK ir darbs ar biedrībām, un pašvaldībā jau ir tāds darbinieks, kura darba pienākumos ietilpst biedrību koordinēšana. Uzskatu, ka rezultatīvāk būtu bijis, ja pirms pilotprojekta uzsākšanas par SDK pašvaldība jau laicīgi tiktu informēta un tiktu laicīgi skaidrots šīs amata vienības lietderīgums, lai tomēr būtu sociālajam darbiniekam pašvaldības atbalsts.</i></p> <p>Laika posms: no 24.04.2023. līdz 08.05.2023.</p> <ol style="list-style-type: none"> 24.04.2024. kopā ar kopienas pārstāvjiem siltās smilšu terapijas prezentācijas apmeklēšana Daugavpils 26. pirmsskolas izglītības iestādes telpās. Sagatavotas atbildes uz Aigas atsūtītajiem jautājumiem e-mācībām SDK. SDK novērtēšanas posms. Izstrādāta aptaujas anketa, kura pārsūtīta aizpildīšanai kopienai, apkopoti iegūtie dati, lai veiktu novērtēšanas posmu. SDK kopsavilkuma beigu daļas aizpildīšana. Satura un anotācijas izstrāde rakstam žurnāla izdevumam par SDK Daugavpils pieredzes stāstu. <p>Laika posms: no 09.05.2023. līdz 12.05.2023.</p> <ol style="list-style-type: none"> Sapulce ar kopienas pārstāvjiem. Apspriede par kopienas projekta "Radošā darbnīca bērniem ar invaliditāti un viņu vecākiem. "Prieks kopā veidot krāsainu pasauli" īstenošanu, atklāšanas pasākumu jūnijā. Konsultēšana. 10.05.2023. SDK dalībnieku, metodikas izstrādātāju tiešsaistes sapulce. SDK noslēguma prezentācijas plānošana. SDK Daugavpils pieredzes stāsta raksta izstrāde. <p>Laika posms: no 15.05.2023. līdz 20.05.2023.</p> <ol style="list-style-type: none"> SDK noslēguma prezentācijas sagatavošana. 16.05.2023. pasākuma apmeklēšana "Daugavpils apkaimju līdzdalības stāsti". 19.05.2023. tiešsaistes tikšanās ar mentorēm. 19.05.2023. SDK dalībnieku tiešsaistes tikšanās par pilotprojekta noslēgumu. 20.05.2023. Križu apkaimes pagalma svētku apmeklēšana. <p>Laika posms: no 22.05.2023. līdz 26.05.2023.</p> <ol style="list-style-type: none"> SDK Daugavpils pieredzes stāsta raksta izveide. 25.05.2023. SDK grupu mentorings Rīgā. 26.05.2023. SDK pilotprojekta noslēguma sanāksme. <p>Laika posms: no 29.05.2023. līdz 31.05.2023.</p> <ol style="list-style-type: none"> SDK Daugavpils pieredzes stāsta raksta izveide. <p>30.05.2023. SDK noslēguma prezentācija vadībai, kolēģiem.</p>
<p>Korekcijas plānā</p>	<p>Korekcijas darba abos plānos tika nepieciešams veikt vairākkārt. Sākotnēji tika veiktas korekcijas izvērtēšanas metožu pielietošanā, tika papildinātas izpētes metodes, jo kopiena sākotnēji bija neaizsniedzama un bija grūtības izprast kopienas vajadzības, problēmas. Arī kopienas darba stratēģiskajā plānā sākotnēji tika veiktas vairākas izmaiņas kas saistītas ar plānotajiem pasākumiem, laika grafiku. Visas izmaiņas veiktas sākotnēji, pielāgojoties kopienas vajadzībām, taču vēlāk plāns tika īstenots bez korekcijām.</p>

<p>Sadarbības partneri plāna īstenošanā</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pašvaldība un tās struktūras (Sociālo jautājumu komiteja, Attīstības nodaļa, Pilsētplānošanas un būvniecības departaments, Komunālās saimniecības pārvalde, Sociālais dienests, Daugavpils 26. pirmskolas izglītības iestāde). 2. Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs. 3. Daugavpils Sarkanā krusta centrs bērniem ar funkcionāliem traucējumiem "Rītavēsma". 4. Ziņu portāla www.chayka.lv reportiere Katrīna Orlova. 5. Fotogrāfe Irina Maskalenko. 6. Baseina nodarbību trenere Jūlija Gornika Smirnaja. 7. Biedrība "Cerību spārni". <p>Sadarbības partneru izvēle tika balstīta uz darba plānā ietvertajiem mērķiem, uzdevumiem, ņemot vērā pašvaldībā esošos resursus. Jāpiemin, ka nesēn izveidotai kopienai ir samērā grūti iegūt sadarbības partnerus, jo tās "vārds" vēl nav zināms plašākai sabiedrības daļai, piemēram, rīkojot fotoizstādi, tika uzrunāti vairāki potenciālie sadarbības partneri, tika saņemti vairāki noraidījumi, šis process bija ļoti laikietilpīgs, līdz tika izveidota sadarbība ar brīvprātīgo Daugavpils fotogrāfi Irinu Maskalenko.</p>
<p>Kopienas līdzdalība</p>	<p>1. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika nodrošināta aktīva kopienas līdzdalība</p> <p>Ņemot vērā, ka kopiena sākotnēji bija grūti aizsniedzama, tika meklēti tie kopienas "atslēgas cilvēki", kas savienotu sociālo darbinieku ar pārējiem kopienas locekļiem, kuri sekotu līdzi, iesaistoties kopienas aktivitātēs. Manā gadījumā tāds "atslēgas cilvēks" tika atrasts, kurš iesaistīja citu mērķgrupas daļu kopienā un tās aktivitātēs. Tika izveidots savstarpējās informācijas apmaiņas instruments mobilās lietotnes "WhatsApp" čata grupa, kas sniedz iespēju līdzdarboties kopienai ērtā veidā, jo šīs kopienas specifikai raksturīgs laika trūkums un kopienai ērtāk ir sazināties attālinātā veidā. Kopienai tika radīta droša vide, kur katrs tās dalībnieks var brīvi paust savu viedokli, kas tiek ņemts vērā, netiek nosodīts. Kopienas redzējums tika ņemts vērā primāri, atšķirīga redzējuma gadījumā neuzstāju uz sava, bet tikai ieteicu, konsultēju. Tika sniegti labās prakses piemēri motivācijai. Ir vērts minēt, ka kopienas līdzdalība manā gadījumā bija un arī vēl joprojām ir ļoti grūts posms, jo šī mērķgrupa pašvaldībā jau gadiem ir pieradusi vērsties SD un saņemt visu gatavā veidā "uz paplātes" bez lielas līdzdalības. Līdzdalība pilotprojekta laikā lielāka bija no sociālā darbinieka, nevis pašas kopienas.</p> <p>2. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika identificēti kopienas līderi</p> <p>Kopienas līderis tika identificēts diezgan ātri, jau veicot izvērtēšanas posmu. Manā gadījumā kopienas līderis ir cilvēks, kurš bieži pauž savu viedokli, citi kopienas biedri uzklausa viņu, piekrīt tam, prasa padomus, bieži izsaka savas idejas, piedāvājumus, gatavs iesaistīt citus, veikt lielu darba daļu mērķa sasniegšanai, pārziņa kopienas mērķgrupu, iniciatīvu īstenojot. Noslēdzoties pilotprojektam, kopienas darbam tiks nodrošināta ilgtspēja, jo kopienas līderis ir uzņēmies turpināt kopienas darbu. Ar kopienas līderi sadarbība ir bijusi ļoti liela, regulāra un</p>

	<p>veiksmīga jau sākotnēji. Atdeve starp kopienas līderi un sociālo darbinieku ir vienāda (regulāras klātienēs tikšanās, attālinātās tikšanās, sarakstes, zvani). Savstarpējā informācijas apmaiņa notika katru dienu arī ārpus noteiktā darba laika. Ir bijusi viedokļu, redzējumu atšķirība, bet uz pilotprojekta noslēgumu ir iemācīts ņemt vērā vienai otru, uzklaut, izrunāt visu.</p> <p>3. Pašas kopienas sadarbība ar potenciālajiem sadarbības partneriem</p> <p>Pilotprojekta laikā sadarbība ar potenciālajiem sadarbības partneriem galvenokārt ir bijis mans kā sociālā darbinieka kopienā darba uzdevums, lielākoties to veicu personīgi. Kopienas iesaistīju, sniedzot informāciju, kur, kā iegūt sadarbības partneru resursus turpmākai veiksmīgai kopienas darba īstenošanai, tai skaitā, kā veiksmīgi uzturēt šo jau iegūto sadarbību. Kopiena iesaistījās fotoizstādes veidošanas sadarbības partneru meklēšanā, kopīgi tika meklēti fotogrāfa resursi. Kopiena ieguva sadarbību ar ziņu portāla www.Chayka.lv redaktori.</p>
--	--

6. Pārmaiņu novērtēšana	
Kādas metodes ir izmantotas pārmaiņu identificēšanā?	Aptaujas anketa kopienai digitālā formātā, jo, veicot SDK, tika secināts un arī paši kopienas locekļi ir atzinuši, ka šāds formāts viņiem ir vispiemērotākais, ērtākais, drošākais un rezultatīvākais.
Kādi rezultāti un kādā apmērā ir sasniegti?	<p>Rezultāti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mērķgrupas apzināšana, vajadzību izpēte un resursu apzināšana. 2. Mazaktīvās mērķgrupas daļas apvienošana kopienā. Kopienas līderu identificēšana un to fasilitēšana. 3. Izveidots kopienas informācijas apmaiņas instruments (mobilajā lietotne "WhatsApp" čata grupa). 4. Kopienas locekļu iesaiste un aktivizēšana, izmantojot sociālā darba kopienā prakses pieejas. 5. Kopienas darba plāna sastādīšana. 6. Regulāra informācijas apmaiņa starp kopienas pārstāvjiem un sociālo darbinieku, tiekoties klātienē, attālināti, izmantojot sociālos tīklus, mobilo lietotnes "WhatsApp" čata grupu, kuru laikā tika pārrunātas kopienas aktualitātes, plānotas kopienas plāna turpmākās aktivitātes. 7. Kopienas izglītošana par kopienas funkcionēšanu, iespējām, tādējādi sniedzot jaunas zināšanas un prasmes, lai stiprinātu kopienas kapacitāti. Sociālais darbinieks sniedz kopienai jaunas zināšanas par kopienas organizāciju, darbību, kā stiprināt, attīstīt kopienas, kur var atrast nepieciešamo informāciju, resursu piesaistē (interneta resursi, organizāciju, pašvaldības, NVO kompetences, dažādi speciālisti), dokumentu izstrādē, projektu konkursiem, pieteikumu rakstīšanā, komunikācijā, sevis prezentēšanā, finanšu resursu piesaistē, savu prasmju pilnveidošanā, tuvākajiem semināriem, atbalsta sistēmu, par iniciatīvam, normatīvajiem aktiem. Kopienai tika organizēta tikšanās ar biedrības "Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs" koordinatore Oskaru Zuģicki. Sociālais darbinieks informēja kopienas un arī

	<p>kopumā mērķgrupu par Latvijas autisma apvienības sadarbībā ar Labklājības Ministriju īstenotajām aktivitātēm "Atbalstīt ceļā" Eiropas Sociālā fonda projekta Nr. 9.2.2.2./16/I/001 "Sociālo pakalpojumu atbalsta sistēmas pilnveide" ietvaros, par tiešsaistes darbnīcu apmeklēšanu par tēmām "Bērns ar autismu stomatologa krēslā. Ārstniecība", "Kas notiek speciālajās skolās?". Sociālais darbinieks kopienu aicināja piedalīties bērnu mentālās veselības nedēļas "Runā ar mani 2023" paredzētajās aktivitātēs 06.03.2023.–12.03.2023., ko organizē Biedrība "Debessmanna". Piedalīšanās 10.03.2023. tiešsaistes seminārā "Bērns ar invaliditāti. Kā ģimenē ar to dzīvot", kuru vadīja Anete Bendika, Diāna Zande.</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Latgales biedrības cilvēkiem ar invaliditāti "FORTE" biedrības aktivizēšana, mājaslapas izstrāde, sociālā tīkla "Facebook" lapas izstrāde. 9. Iesniegts projekta pieteikums Daugavpils pašvaldībā Sabiedrisko organizāciju līdzfinansējuma iegūšanai 2023. gadā par radošo darbnīcu organizēšanu. 10. No janvāra līdz februārim sociālais darbinieks kopā ar kopienas līderi piedalījās tiešsaistes apmācībās "Darbīgās kopienas Latgalē 2023". Izstrādāts un iesniegts projekta pieteikums par izglītojošām aktivitātēm, sabiedrības informēšanu Daugavpilī par šo mērķa grupu un viņu vajadzībām, kopējas identifikācijas zīmju izstrāde. 11. Sadarbībā ar pašvaldību, īstenojot "Veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi Daugavpils pašvaldībā" Nr. 9.2.4.2/16/I/101, organizētas bezmaksas baseina nodarbības ar profesionālu treneri Daugavpils Olimpiskajā centrā 15 kopienas ģimenēm. 12. Kopienas aktivitāšu publicitātes nodrošināšana Sociālā dienesta mājaslapā, tai skaitā aicinājums apvienoties kopienā, dalīšanās ar rakstiem, sasniegtais, plānotais. 13. Kopā ar Lilitu Gadzāni apzināti, apvienoti Daugavpils apkaimju, biedrību aktīvistu iedzīvotāju aktivitāšu līdzdalības aktivizēšanai Daugavpils pašvaldībā. Izveidots kopīgs čats mobilajā lietotnē "WhatsApp". Zoom tiešsaistes sapulces ar aktīvistiem par aktualitātēm, plānotajiem turpmākajiem darba soļiem. 14. Kopā ar kopienas pārstāvjiem (Latgales biedrība cilvēkiem ar invaliditāti "FORTE") izveidots fotoizstādes projekts, veltīts 2. aprīlim, kas ir starptautiskā autisma diena. Fotoizstādē iesaistījās 6 Daugavpils bērni ar autiskā spektra traucējumiem. Mērķis – parādīt šo bērnu ikdienu, emocijas fotogrāfijās. Kopējs mērķis – pievērst plašāku sabiedrības uzmanību šai mērķgrupai. Piesaistīts brīvprātīgais fotogrāfs. Fotoizstāde prezentēta interneta vidē, video veidā. 15. Kopienas pārstāvjiem 12.04.2023. tika organizēts pieredzes brauciens uz biedrību "Cerību spārni" Siguldā, lai gūtu labās prakses piemērus. Brauciena laikā tika papildus apmeklētas sekojošas biedrības struktūrvienības: Grupu māja "Cerību māja"; Sociālais uzņēmums "Visi Var"; Grupu māja "Sigulda".
--	--

16. Kopienas interesantiem 24.04.2023. organizēta siltās smilšu terapijas prezentācija, kura notika Daugavpils 26. PII, ko vadīja Arvita Jukša.

17. Pašvaldībā atbalstīts projekts Sabiedrisko organizāciju līdzfinansējuma iegūšanai 2023. gadā par radošo darbnīcu organizēšanu. Saņemts līdzfinansējums. Radošo darbnīcu atklāšana paredzēta 2023. gada jūnijā.

Sociālā darbiniece piedalījās

1. Starpdisciplinārajā simpozijā "Mazākumtautības Latvijā. Identitāte. Redzējumi" Daugavpils Universitātē, kuru organizēja Vācu savienība sadarbībā ar Daugavpils Universitāti, Latvijas Universitātes Akadēmisko bibliotēku un biedrību "Erfolg", kur tika aplūkotas kopienas no tautību aspekta.

2. Latgales reģionālās televīzijas 13.01.2023. video sižetā par jaunās sociālā darba pieejas testēšanu Daugavpilī pilotprojekta "Sociālais darbs kopienā" ietvaros.

3. 23.03.2023. tika ņemta dalība organizācijas "ManaBalss" sadarbībā ar "CITA Daugavpils" rīkotajā pasākumā "Pārmaiņas sākas ar mani" par ideju virzīšanu pašvaldības un valsts līmenī.

4. 27.03.2023. pilotseminārā mācību programmas izstrādei vietējo kopienu noturībai krīzes apstākļos "Kopienas: krīzēm gatavāki", kurš notika Rīgā, Iekšlietu ministrijas telpās. Organizatori: biedrība "Latvijas Platforma attīstības sadarbībai", sadarbojoties ar Valsts Ugunsdrošības un glābšanas dienesta speciālistiem.

5. 16.05.2023. pasākuma apmeklēšana "Daugavpils apkaimju līdzdalības stāsti", kuru organizēja biedrība "Cita Daugavpils" kopā ar Cietokšņa kopienas aktīvistiem, Ķīrijas apkaimes Darbīgo kopienu, Mežciema biedrību un Križu apkaimes biedrību "Draudzība – K".

Viens no pilotprojekta prakses uzdevumiem bija sadarboties ar pašvaldību un tās struktūrvienībām, lai informētu par iesaisti pilotprojektā, iegūtu informāciju par kopienu mērķa grupu attīstībai nozīmīgajiem faktoriem, veidotu sadarbību, lai attīstītu kopienas, no 28.11.2022. sociālās darbinieces ir apmeklējušas Daugavpils Attīstības departamentu, tikušās ar Daugavpils Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētāju Natalju Kožanovu un viņas vietnieci Viktoriju Sporāni-Hudojanu. Rakstiski un telefoniski sazinājušās ar Daugavpils Pilsētplānošanas un būvniecības departamentu, Komunālās saimniecības pārvaldi.

Rezultātiem ir tieša ietekme uz kopienas sociālajām problēmām. Ir pozitīvi risinātas sākotnēji identificētās kopienas sekojošas problēmas:

Informācijas nepieejamība;

Sociālā nevienlīdzība;

Sociālā atstumtība;

Sabiedrības neizglītošana par mērķa grupu;

Brīvā laika pavadīšanas iespēju trūkums;

Vecāku "izdeģšanas sindroms".

	<p>Tika izveidota aptaujas anketa digitālā formātā ar ietvertiem 10 jautājumiem par kopienas pārmaiņu novērtēšanu (www.visidati.lv). Aptaujas anketā lielākoties tika ietverti vērtēšanas skalas jautājumi (no 1 līdz 10). Kopējā mobilās lietotnes "WhatsApp" čata grupā aptauja tika izsūtīta un kopienas locekļi to operatīvi aizpildīja. Apkopojot aptaujas anketas datus, tika secināts, ka kopienas locekļi pozitīvi un atbalstoši uztver sociālā darbinieka iesaisti mērķgrupas kopienas izveidē un sociālā darba kopienā iesaistē. Sociālā darbinieka darbs kopienā vidēji tika novērtēts ar 9.2, bet kopienas locekļu iesaiste vidēji 6.2 (vērtēšanas skalā no 1 līdz 10). Kopienas locekļi sniedza atbildes, ka jūtas piederīgi kopienai. Paveiktās kopienas sadarbībā ar sociālo darbinieku īstenotās aktivitātes laika periodā no 28.11.2022. tika novērtētas ar teicami, izcili, ļoti labi. Sasniegtās kopienas izmaiņas tika novērtētas ar 8.2 un visi no aptaujātajiem kopienas locekļiem atbildēja, ka turpinās iesaistīties kopienas darbā ilgtermiņā. Tika sniegti pozitīvi vērtējumi, kas liecina, ka kopienai, sadarbojoties ar sociālo darbinieku, ir izdevies ieviest pozitīvas pārmaiņas. Sociālā darbinieka un kopienas stratēģiskā darba plāni, tai skaitā tajos ietvertie mērķi, uzdevumi, tika izpildīti.</p>
Kādi faktori veicinājuši vai kavējuši plānoto rezultātu sasniegšanu?	<p>Veicinājuši: sociālais darbinieks kopienā, kurš savu darbu veica ar 100% atdevi. Kopienas līderis ar cerību, lielu motivāciju un darīt gribu!</p> <p>Kavējuši: lielākās mērķgrupas daļas zemā līdzdalība, pašvaldības, tās struktūru, sabiedrības neizpratne par SDK.</p>
Rekomendācijas turpmākajam sociālā darba jūsu izvēlētajā kopienā procesam	<p>Uzskatu, ka es kā sociālais darbinieks kopienai devu nepieciešamās prasmes, zināšanas, ieteikumus un ir uzsāktas/veiktas darbības/aktivitātes, lai kopiena patstāvīgi uzsāktu jau veikt kopienas darbu bez sociālā darbinieka iesaistes.</p>

Komentāri/priekšlikumi sociālā darba kopienā attīstībai Latvijā

Ņemot vērā, ka šī kopsavilkuma 1.–4.sadaļas tika aizpildītas, uzsākot prakses aprobēšanu decembrī, tad tagad ir jau skaidrs, ka pašvaldībā netiek plānota jaunas amata vienības ieviešana SDK. Vienīgi kolēģe turpinās SDK ar savu prakses kopienu līdz 2023. gada beigām.

Secinājumi:

1. Pilotprojekta prakses aprobēšanas laikā tika secināts, ka viena no izvērtēšanas posmā identificējamajām vajadzībām kopienai – informācijas nepieejamība par atbalsta iespējām – ir nekorekta. Proti, informācija par atbalsta iespējām ir, bet kopienas locekļi nav informēti, kur šo informāciju var iegūt. Viens no maniem SDK uzdevumiem bija sniegt šos informācijas resursus.
2. Sociālajam darbiniekam kopienā ir jābūt kompetentam un nepārtraukti ir jāpilnveido savas kompetences. Lai veiktu efektīvu SDK, sociālajam darbiniekam ir jāapmeklē dažādi pasākumi, semināri, konferences, kuru norise bieži notiek ārpus noteiktā darba laika. Darba devējam ir jāsniedz iespēja piešķirt elastīgu darba grafiku. Kopienas specifika bieži (kā arī bija manā gadījumā) nosaka sociālā darbinieka pielāgošanos kopienas tikšanās laikam, komunikēšanai, kas nesakrīt ar noteikto darba laiku.
3. SDK ir ļoti radošs process, kuru ikkatrs SD darbinieks nebūs veikt spējīgs, ir jāizvērtē kompetences, vēlmes un motivācija.

Priekšlikums: Nošķirt SDK robežas. Nošķirt sociālā darbinieka kopienā darba laiku no privātās dzīves, lai nenotiek sociālā darbinieka profesionālā "izdegšana". Informēt pašvaldības, sabiedrību par SDK

(informatīvās kampaņas), lai būtu izpratne par šīs pieejas nepieciešamību, pareizu izpratni, un pašvaldībā būtu pieejams atbalsts un sadarbība sociālajiem darbiniekiem, kuri veic sociālo darbu kopienā, nevis tikai sarunu līmenī, bet arī profesionālo darbību līmenī.

DAUGAVPILS VALSTSPILSĒTAS PILOTPROJEKTA NR. 2 KOPSAVILKUMS

1. Vispārīga informācija par pilotprojekta dalībnieku	
Pilotprojekta dalībnieka vārds, uzvārds un pašreizējais amats pašvaldībā	Lilita Gadzāne, Sociālā dienesta Sociālo pakalpojumu nodaļas Dienas centra "Saskarsme" sociālā darbiniece.
2. Esošās situācijas apraksts pašvaldībā	
Atbalsts pašvaldībā	<p>Sociāla dienesta vadība piedāvāja iespēju iesaistīties pilotprojektā "Sociālais darbs kopienā", atbalstīja manu piedalīšanos un darbošanos pilotprojektā. Ar vadību tika pārrunāts un saskaņots, ka izvēlēta mērķa grupa, ar kuru strādāšu, būs seniori vienā no Daugavpils attālākajām apkaimēm. Pilotprojekta laikā dienesta vadība tika informēta par visu notiekošo procesu. Grūtības bija, uzsākot pilotprojektu, tieši administratīvo jautājumu risināšanā, jo līdz sāk skart grāmatvedības jautājumus – iedarbinās birokrātijas aparāts. Pilotprojekta laikā vadība atbalstīja visas idejas, neliedza tās realizēt, bet visu iniciatīvu uzņēmos pati, jo vadībai nav īstas izpratnes, ko un kā īsti SDK organizēt un ieviest Sociālajā dienestā. Ir kolēģi, kas ir ieinteresēti šī pilotprojekta norisē un nozīmē. Ar Attīstības departamenta pārstāvjiem tikāties ar kolēģi un iepazīstinājām ar projektu un tā realizācijas gaitu, mērķi. Pašvaldības līmenī esam tikušas līdz deputātiem – Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājam un vietniecei. Deputātes par projektu informētas. Piedalījās mentoringa sesijas atklāšanā Daugavpilī.</p> <p>Notika "Daugavpils apkaimju līdzdalības stāsti", kur uzstājos un, pielietojot prakses pieeju – sociālo mārketingu –, informēju klātesošos par SDK mērķi, nozīmi, paveikto.</p> <p>Pasākumā piedalījās pilsētas saimniecības un attīstības komitejas priekšsēdētājs un Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētāja.</p>
Pieejamie resursi pašvaldībā sociālā darba kopienā attīstīšanai	<p>Resursi SDK uzsākšanai un attīstīšanai ir pietiekoši, bet sadarbību prakses laikā ar visiem nav bijis laika izveidot tādā līmenī, lai SDK nozīmi izprastu un pieņemtu kā nozīmīgu sociālā darba formu, kas kalpo sociālo problēmu identificēšanai, risināšanai, iedzīvotāju labklājības līmeņa celšanai, iesaistot pašus iedzīvotājus.</p> <p>Saskaņotie resursi: Sociālais dienests, Pašvaldības departamenti, pārvaldes (Attīstības, Pilsētvides un būvniecības, Komunālās saimniecības pārvalde u.c.), Pašvaldības izglītības iestādes, NVO, Apkaimju, kopienu līderi, uzņēmēji, iedzīvotāji. Finanšu piesaiste – projekti.</p> <p>Metodiskais materiāls "Sociālais darbs kopienā" un Sociālais darbinieks kā resurss darbam kopienā.</p>
SDK attīstības raksturojums	Daugavpils valstspilsētas pašvaldībā uz doto brīdi nav nevienas iestādes, kura tieši būtu aplūkojama kā Kopienas centrs. Dienas centrā ir iespēja pulcēties aktīvistu grupām, biedrībām, interešu grupām, mazaizsargāto iedzīvotāju grupām.

	<p>2016. gadā, gatavojot grozījumus Sociālo pakalpojumu saistošajos noteikumos, vadībai bija iecere iekļaut noteikumos SDK. Tika akcentēts, ka man būtu ar to jānodarbojas, jo SDK ir darbs ar senioru biedrībām, kas apmeklē Dienas centra aktivitātes utt. Tobrīd es kategoriski atteicos ar to strādāt, jo, izlasot MK noteikumos Nr. 388 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem" prasības sociālo pakalpojuma sniedzējiem, kas veic sociālo darbu kopienā, nespēju likt vienības zīmi starp SDK un Dienas centra darbu.</p> <p>Pateicoties iespējai iesaistīties pilotprojektā, jutos samērā zinoša, lai šobrīd spētu veikt SDK, ja to vadība piedāvās, atbalstīs un uzskatīs par nepieciešamu.</p>
SDK stiprās puses un grūtības	<p>SDK grūtības</p> <p>Darba devēja un pašvaldības neizpratne par SDK; Darbinieka darba pieredzes trūkums SDK; Iedzīvotāji nav gatavi sadarbībai (iedzīvotāju vienaldzība, depresija un pasivitāte); Kopienas līderu "cīņa"; Digitālo prasmju trūkums; Valodas prasmju trūkums.</p> <p>SDK stiprās puses</p> <p>SDK Pilotprojektā apgūtā metodika (īsta rokasgrāmata!); Mentoru atbalsts; Pašvaldības atbalsts un izpratne; Pilotprojektā iegūtā Latvijas, ārzemju pieredze; Sadarbība ar NVO; Pašvaldības dažādu jomu speciālistu komanda; Zinoša kolēģe, ar kuru var izrunāt, izanalizēt SDK; Pilotprojekta dalībnieku aprobētie prakses modeļi.</p>
Sociālā darbinieka kā profesionāļa pozīcija pašvaldībā	<p>Uz dotu brīdi Daugavpils valstspilsētas pašvaldībā nav izveidots sociālā darbinieka kopienā amats. Uz pilotprojekta brīdi esmu sociālais darbinieks, kura amata aprakstā ieskicēts darbs kopienā. Mana iepriekšējā darba pieredze saistās vairāk ar Dienas centra apmeklētāju dažādām interešu grupām, sadarbību ar senioru NVO. Prakses laikā mērķa grupa bija Križu apkaimes seniori. Projekta laikā uzsākta sadarbība ar Daugavpils kopienām, apzinot aktīvo apkaimju līderus. Izveidota kopēja Whatsapp grupa, kur tiek apspriesta iespēja izveidot Daugavpils iedzīvotāju konsultatīvo padomi.</p> <p>Prakses laikā jutos kā dotās kopienas pārstāvis, uzticības persona senioriem, kuri balstījās uz manām zināšanām, digitālajām un valsts valodas prasmēm. Jūtos atbildīga un sekoju visam notiekošajam senioru biedrības dzīvē.</p>
Vai iepriekš ir veikta pašvaldībā esošo kopienu vajadzību, problēmu izpēte?	<p>Katru gadu tiek veikta klientu – konkrēto mērķa grupu anketēšana, kur tiek ietverti jautājumi par vēlmēm, vajadzībām. Katrs SD sektors apkopo savas anketas un iesniedz SD vadībai. SD iespēju robežās risina problēmas, rada jaunus pakalpojumus, veic labojumus klientu apkalpošanas jomā. Tā tiek vērsta uzmanība uz konkrētām mērķa grupām.</p>

3. Kopienas izpēte un darba lauka definēšana

Sākotnējā izpēte

Tā kā izvēlētā mērķa grupa – seniori, kuri 90% nepārzina valsts valodu –, sākotnējā izpēte tika veikta sarunās fokusgrupā – vairākās tikšanās reizēs, viņu biedrības telpās. Uzklusot senioru viedokļus un apkopojot sarunu rezultātus, kas noritēja neuzspiestā, neformālā gaisotnē, izkristalizējās vājie posmi, sarežģītas situācijas, kur sāku saskatīt sociālās problēmas un savas sociālā darbinieka nepieciešamās lomas darbam šajā kopienā: tulkotāja, koordinatora, interešu aizstāvja, pētnieka, veicinātāja, izglītotāja, iedrošinātāja.

Iespēju robežās izmantoju pieejamos informācijas avotus (sazinājos ar Attīstības departamentu, Pilsētvides un būvniecības departamentu, Komunālās saimniecības pārvaldi).

Izpētes secinājumi:

Križu apkaimē ir viena no 25 Daugavpils apkaimēm, kura atrodas pilsētas nomalē. Apkaimē ir Pirmsskolas iestāde, Apkaimes brīvā laika pavadīšanas klubs “Križi”, Pārtikas veikals. Netālu atrodas uzņēmums LATRAP (jaunākais un modernākais graudu pieņemšanas punkts Latgalē). Kā sociālajam darbiniekam man bija iespēja jau agrāk iepazīt Križu apkaimes senioru biedrības “Draudzība-K” līderus dažādu aktivitāšu realizēšanas procesā. Biedrībai ir iedalītas telpas, kur Sociālajam dienestam piederošā pašvaldības dzīvoklī klientu pieņemšanu veic Palīdzības nodaļas darbinieki. Mazliet pārzināju biedrības iestrādātās tradīcijas, darbības procesu. Križu apkaimes senioru kopienas aktivitāte strauji panīka Covid 19 laikā. 2 gadu “mājsēde” kopienā padarīja apātisku, mazaktīvu. Izpalika savstarpējā komunikācija.

Visas iepriekšējās kopienas aktivitātes izzuda. Kopienas senioru aktīvistu loks šo gadu laikā strauji novecoja. Seniori būtisko problēmu saskata Ģimenes ārsta prakses telpas pārcelšanā uz citu apkaimi.

Padziļinātā izpēte

Padziļinātās izpētes laikā pētīju un iepazīnos ar Daugavpils pilsētas un Augšdaugavas novada attīstības vīziju 2030. gadam – stratēģiskajiem mērķiem un ilgtermiņa prioritātēm, kur viens no tām ir daudzveidīga, atvērta un integrēta vietējā kopiena. Iepazīnos ar pašvaldības attīstības plānu, kur sociālās jomas mērķis – labklājības celšana, jaunu pakalpojumu nodrošināšana. Iepazīnos ar jauno Pašvaldības likumu (stājās spēkā ar 2023. gada 1. janvāri), kurš nosaka līdzdalības budžeta pieejamību iedzīvotāju iniciatīvu atbalstam, par iedzīvotāju konsultatīvo padomju izveides iespējām, lai stiprinātu līdzdalību, līdzatbildību kopienās.

Atbilstoši savai mērķa grupai (seniori, 90% nepārzina valsts valodu) padziļināto izpēti veicu tikšanās reizēs, personīgās intervijās, izziņošanu/informatīvu pasākumu, ekskursiju laikā. Ieklausoties senioru nosauktajās vajadzībās, centos noteikt problēmas. Iepazīnu tuvāk senioru līderus, mēģināju izprast, kurš spēj sadzīvot ar visiem vienlīdz labi un būtu drošs kopienas savienotājs, jo, praksi uzsākot, saskāros ar divu vadošo līderu nesaskaņām.

Izpētīju senioru biedrības pieejamos dokumentus (statūtus, sarakstes vēstules).

Sarunās ar senioriem analizēju viņu sadarbības partnerus (senioru NVO, pirmsskolas iestādi, Apkaimes brīvā laika klubu "Križi", Sociālo dienestu). Seniori atzina, ka ar pirmsskolas iestādi viņiem bijušas ciešas draudzības saites dažādu aktivitāšu organizēšanā. Ar Apkaimes brīvā laika klubu "Križi" attiecības nav izveidojušās, bet labprāt būtu gatavi sadarboties.

Izzināju senioru viedokli par notiekošo apkaimes teritorijā. Izzināju senioru viedokli par kopienas teritoriju (kas satrauc seniorus, ko vēlētos uzlabot). Ieguvu informāciju, ka 2019. gadā pašvaldība labiekārtoja aktīvās atpūtas vietu. Izveidoja gar dzelzceļa līniju aktīvo atpūtas taku – nūjošanas taku, lai Križu iedzīvotājiem būtu iespēja aktīvi atpūsties. Taču seniori nav apmierināti ar to, ka, ejot šo taku, nav pārdomāts par soliņiem senioriem, kur apsēsties un atpūsties, un izvēlēta vieta – taka gar dzelzceļa sliedēm – ir atbaidoša. Apmeklēju attīstības departamentu, uzzināju, ka pirms katra lielāka labiekārtošanas darba notiek iedzīvotāju apspriede. Secinu, ka pašvaldībai nav bijis dialoga ar iedzīvotājiem, kur un kā veidot šo taku. Informācija tika izvietota pašvaldības mājas lapā, kuru seniori neapmeklēja un nav iespēja iepazīties ar jaunumiem, jo nepārzina interneta lietošanu, nav datoru. Informācija apkaimē uz ziņojuma stendiem netika izvietota, ar iedzīvotājiem uz vietas to nepārrunāja. Seniori par to uzzināja, kad tika pielikts informatīvs stends, ka atklāta nūjošanas taka.

Spilgts senioru izstāstīts piemērs, ka Daugavpils Križu apkaimē deinstitucionalizācijas projekta (DI projekts) ietvaros bija plānots izmitināt cilvēkus ar garīga rakstura traucējumiem un izveidot Jauniešu māju. Saskaņā ar sākotnējo plānu cilvēkus ar garīga rakstura traucējumiem bija plānots izmitināt vairākās Križu rajona daudzdzīvokļu mājās – tam tika sagatavoti lieli četrstābu dzīvokļi. Iedzīvotāji to uzzinājuši vien no laikrakstiem un bijuši kategoriski pret. Tā bijusi nekompetenta komunikācija ar iedzīvotājiem, nespēja izskaidrot doto situāciju, un pašvaldībai nācās cilvēkiem ar GRT grupu dzīvokļus atrast citā apkaimē. Vājas komunikācijas rezultātā zaudētāji ir visas situācijā iesaistītās puses.

Izpētes secinājumi:

Padziļinātājā izpētes procesā secināju, ka kopiena saprot, ka zināšanu un prasmju trūkuma dēļ digitālais laikmets neļauj senioriem pilnvērtīgi iesaistīties un pārstāvēt savas kopienas intereses. Senioru biedrība strauji noveco. Vēlētos jaunus biedrus, bet intervijas rezultātā noskaidrojas, ka izvēle būtu par labu tiem, kurus viņi paši noskatījuši, pazīst un vēlētos redzēt savā lokā, nevis līderos redzēt kādu jaunu nezināmu personu.

Pirms Covid 19 seniori biežāk tikās, bija iestrādātas tradicionālas aktivitātes. Kopienas Līderi atpazīstami. Agrāk rakstījuši nelielus projektus Domei par līdzfinansējuma piešķiršanu aktivitātēm. Vairākus gadus to jau nedara.

Noskaidrojās, ka biedrībai vairs nav konta bankā, jo banka likvidējās. Trūkst viņu vajadzībām atbilstošo pakalpojumu. Ļoti vēlas fizisko aktivitāšu nodarbības. Trūkst kopā būšanas.

	<p>Vēlas apkaimē Doktorātu, ģimenes ārste pieņēma viņai privatizētā dzīvoklī, kur nebija vides pieejamības, un prakse Križos tika aizvērta. Ģimenes ārste ir gatava pieņemt Križu iedzīvotājus blakus apkaimē, kur pie ģimenes ārsta jāmēro ceļš ar sabiedrisko transportu 15–20 min braucienā. Seniori savākuši 300 parakstu un iesnieguši lūgumu Daugavpils domei, lai atkal atver doktorātu Križos, neapzinoties, vai ārsta praksei būs pacienti.</p> <p>Ļoti neapmierināti seniori ir ar savā teritorijā esošās autobusa pieturas vizuālo stāvokli, kuru pastāvīgi jaunieši apzīmē, apraksta. Griezušies policijā, reakciju nesagaidīja, vien vēstuli ar ieteikumu griezties Latgales apgabaltiesā, lai to izskata.</p> <p>Identificētās problēmas :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Slēgta kopiena. 2. Kopienai ir biedrība, bet tai nav sakārtota juridiskā struktūra. 3. Vēlas veselības veicinošas aktivitātes, kopā sanākšanas iespējas. 4. Ļoti pasīva apkaimes iedzīvotāju kopības izjūta, iesaiste savas apkaimes piederību veicinošās aktivitātēs (seniorus ļoti uztrauc pastāvīga vides objekta – autobusa pieturas – apzīmēšana); <p>Padziļinātās izpētes laikā nācu pie secinājuma, ka seniori min arī problēmas, kuras skar ne vien viņu mērķa grupu vien. Tikai padziļinātās izpētes laikā izpratu, ka ne visas minētās problēmas ir problēmas. Problēma, kas skar Doktorāta aizvēršanu, nav aktuāla, jo sabiedriskais transports kursē ik pēc 45 min un līdz ārsta prakses vietai (ko piedāvāja ģimenes ārste) jābrauc 4 pieturas.</p> <p>Prakses noslēgumā seniori par doktorātu atzina, ka viņiem galvenais ir principa jautājums, viņi nevēlas atkāpties.</p> <p>“Kopienas padziļinātās izpētes metodoloģiskā dizaina” veidlapa padziļinātās izpētes laikā man tika pārzīmēta un izmantota piezīmju grāmatā, kura allaž bija pa rokai un ievietoājama somā. Ja sociālais darbinieks strādā ar kopienām, tā ir veidlapa, ko likt dokumentu mapē, un kura kalpos par pierādījumu paveiktajam darbam.</p>
<p>Darba lauka Definēšana</p>	<p>Izvēlētā kopiena ir gan mērķa grupas kopiena – seniori, gan ģeogrāfiska kopiena – Križu apkaimes kopiena. Tātad: Senioru kopiena vienā no 25 Daugavpils valstspilsētas apkaimēm – Križu apkaimē, kuru vieno kolektīvās saites, attiecības, tradīcijas.</p>

<p>Lūgums atzīmēt Jūsu izvēlēto/ās sociālā darba kopienā prakses pieejas (ar burtu “X” (vienu vai vairākus)):</p>	
Kopienas attīstīšana un kapacitātes stiprināšana	X
Sociālā plānošana/Kopienas organizēšana	X
Kopienas izglītošana	X
Sociālais aktīvisms un interešu aizstāvība	
Sociālais mārketingis	X
Cits: Līdzīgs līdzīgam un Koprādīšana	X

5. Darbības plāns (atbilstoši izvēlētajam prakses virzienam)

<p>Darbības plāna izstrāde</p>	<p>Darbības plāna izstrādi varu iedalīt 2 posmos.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Posms darbības plāna izstrādei sākas, kad izvēlējos mērķa grupu, ar kuru darbojos visa pilotprojekta laikā. 2. Posms darbības plāna izstrādei sakās prakses laikā, jo, apzinot kopienas problēmas un vajadzības, plāna nākamās sadarbības tika izstrādātas cieši kopā ar kopienu. <p>Lai veidotu plānu, notika vairākas tikšanās, intervijas, individuālās pārrunas. Tika apspriesti vairāki darbības soļi, līdz diskusijās izvēlēti tie, kuriem piekrita visi.</p> <p>Centāmies izrunāt, ka plānā norādītajam jābūt samērojamam, sasniedzamam, realizējamam.</p> <p>Darba plānā izvirzījām šādus mērķus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stiprināt kopienu (uzrunāt, iesaistīt jaunus aktīvistus – valodas, datora prasmju zināšanas). 2. Sakārtot biedrības juridisko struktūru (veikt grozījumus statūtos, atvērt kontu bankā). 3. Piesaistīt resursus (projektu rakstīšana) apkaimes iedzīvotāju saliedēšanas aktivitāšu realizēšanai. 4. Uzrunāt apkaimes iedzīvotājus līdzdarboties teritorijas vides objektu sakārtošanā (autobusa pietura). 5. Rast iespēju sniegt iedzīvotājiem jaunu pakalpojumu veidu veselības uzturēšanai – vingrošanas nodarbības. <p>Jāsecina, ka prakses pieejas ļoti bieži viena otru papildināja un robežu starp tām nav iespējam novilkt.</p> <p>Apzinot problēmas un sastādot rīcības plānu, protams, centos organizēt ar senioriem aktivitātes, kas attaisnotu izvēlēto prakses pieeju. Prakses pieeja jau mērķēta uz problēmu samazināšanu vai likvidēšanu.</p> <p>Piemēram, ja ar senioriem esam pārliecināti, ka jāveic biedrības dokumentu juridiskā sakārtošana, automātiski tiek pielietota kopienas izglītošana: kā to izdarīt? Ar ko sākt? Kā jāiesniedz dokumenti utt.</p>
<p>Plāna īstenošana</p>	
<p>Korekcijas plānā</p>	<p>Darbības plānu korekcijas skāra pastāvīgi. No manis kā sociālā darbinieka tas prasīja ļoti bieži pielietot elastīguma principu.</p> <p>Tikšanās ar dažām iepriekšminētajām Domes struktūrām tika atteiktas un piedāvāta sarakste e-pastā. Dažreiz vēstules vajadzēja atkārtoti rakstīt, jo atbildes uz interesējošiem jautājumiem, kas skar kopienu, netika saņemtas mēneša laikā. Kā darbiniekam brīžam tas uzdzina pesimismu, jo gribas jau, lai viss iecerētais ietu "kā pa sviestu".</p>
<p>Sadarbības partneri plāna īstenošanā</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pirmsskolas iestāde, Apkaimes brīva laika klubs "Križi" (atrodas apkaimē, tika piesaistīti aktivitātēm. Projektos iesaistīti kā sadarbības partneri, tādā veida seniori mēģināja uzrunāt un iesaistīt vecākus). 2. Daugavpils dome. Atbalsts senioru biedrības "Draudzība–K" iesniegtajam projektam "Mēs vēlamies justies šeit piederīgi" – Pagalma svētku organizēšana.

	<p>3. Pašvaldības iestādes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociālais dienests (atbalsts pilotprojekta prakses laikā, jauna pakalpojuma pieejamības nodrošināšana apkaimes iedzīvotājiem); - Pašvaldības policija (drošības, kārtības nodrošināšana pasākumos); - Daugavpils Dzīvokļu Komunālās Saimniecības uzņēmums, Valsts policija, Komunālā pārvalde (izglītojošie, informatīvie pasākumi senioriem, apkaimes iedzīvotājiem); - Pilsētplānošanas un būvniecības departamenta Pilsētvides nodaļa (saskaņot vides objekta, autobusa pieturas, krāsošanu grafīti tehnikā). <p>4. Domes deputāti. Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētāja, vietniece. (Sociālais mārketingu SDK).</p> <p>5. Daugavpils apkaimes aktīvisti. Labās prakses piemēri. Resurss ilgtspējīgai kopienas līdzdarbošanās un līdzatbildības nodrošināšanai. Iedzīvotāju konsultatīvo padomju izveides iedzīlis Daugavpils pilsētā.</p> <p>6. Brīvprātīgie. Kopienas aktīvajai darbībai nepieciešamie cilvēkresursi (aktivitāšu organizēšana, koncertu sniegšana).</p> <p>7. NVO. Biedrība "Latgaleite" sadarbībā ar senioru biedrību "Draudzība-K", kuru atbalsta Izglītības iniciatīvu centrs sadarbībā ar British Council pārstāvniecību Latvijā, projekta "Darbīgās kopienas Latgalē" ietvaros guva atbalstu projektam "Paveiksim to kopā" (vides objekta, autobusa pieturas, sakārtošana – zīmējumi grafīti tehnikā).</p> <p>8. NVO sēdes (izglītojošie, informatīvie, atbalstošie pasākumi).</p>
<p>Kopienas līdzdalība</p>	<p>1. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika nodrošināta aktīva kopienas līdzdalība</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ekskursija uz senioru izvēlēto apskates vietu. Aktīvistu saliedēšana. 2. Izzinošs pasākums, veltīts Latvijas proklamēšanas gadadienai. Ar senioru aktīvu iesaisti tika pieaicināti arī citi seniori. Pēc pasākuma ar senioriem tika izrunātas, uzklautas apkaimes senioru vajadzības, vēlmes. 3. Koncerts apkaimes iedzīvotājiem, veltīts Starptautiskajai senioru dienai. Seniori to noorganizēja savās telpās. Tika pieaicināti Dienas centra "Saskarsme" senioru kolektīvi. 4. Pirmsskolas audzēkņu Ziemassvētku zīmējumu izstāde. Seniori noorganizēja savās telpās. Sarīkoja kopīgu tikšanos ar bērniem un tiem pateicās. Zīmējumu izstādi varēja aplūkot visi apkaimes interesenti. 5. Senioru aktīvs tika uzaicināts uz Dienas centra "Saskarsme" Jaungada pasākumu. Pasākuma laikā ieteicu senioriem uzaicināt uz Križiem kolektīvus, kuri piesaistīja uzmanību, lai noorganizētu citiem Križu senioriem. 6. Jaungada koncerts Križos. Noorganizēja Senioru aktīvisti. 7. Līdere tikās ar Cigun vingrošanas nodarbību vadītāju, lai pārrunātu iespēju Križos noorganizēt veselības veicinošu aktivitāti senioriem un ikvienam apkaimē dzīvojošam interesentam. 8. Informatīvā stenda nepieciešamība. Senioru līderes saruna pa telefonu ar Komunālās pārvaldes pārstāvi.

9. Biedrības stiprināšana. Biedrības aktīva tikšanās ar mentoru Āri Adleru. Mērķis: ieteikumi, kā pa soļiem savest kārtībā NVO dokumentāciju.

10. Senioru biedrības vēstule Nacionālā veselības dienesta Latgales nodaļas vadītājam par Doktorāta nepieciešamību Križu apkaimē.

11. Projekta “Mēs vēlamies justies šeit piederīgi” sagatavošana iesniegšanai Domē līdžfinansējuma saņemšanai.

12. Noorganizēta medikamentu piegādes iespēja Križu apkaimes senioriem. Sarunāts ar aptieku tīklu “Mēness aptieka”, ja rodas senioriem nepieciešamība pēc medikamentiem, bet nav iespēju aizbraukt pēc tiem, zāles piegādās uz Križiem.

13. Projekta “Mēs vēlamies justies šeit piederīgi” iesniegšana Domei līdžfinansējuma piešķiršanas konkursam.

14. Senioru biedrības “Draudzība–K” kopsapulce. Veikti grozījumi statūtos. Ievēlēts trešais valdes loceklis, kuram ir internetbanka, un biedrība varēs rīkoties ar piešķirtajiem līdzekļiem.

15. Noorganizēta tikšanās apkaimes iedzīvotājiem ar Daugavpils Dzīvokļu Komunālās Saimniecības uzņēmuma pārstāvjiem.

16. Sagatavoti un iesniegti biedrības dokumenti “Draudzība–K” Uzņēmumu Reģistrā sakarā ar statūtu grozījumiem.

17. Kopā ar sadarbības partneriem, biedrību “Latgaleite”, iesniegts Izglītības Iniciatīvu Centram projektu konkursam “Latgales darbīgas kopienas 2023” projekts “Paveiksim to kopā” (vides objekta, autobusa pieturas, sakārtošana – zīmējumi grafiti tehnikā).

18. Daugavpils apkaimju aktīvistu pirmā tikšanās. Piedalās Križu senioru līdere. Tiek izveidota WhatsApp grupa. Tas ir šķērslis seniori, jo digitālās prasmes nepārzina. Visa saziņa notiek ar manu starpniecību.

19. Noorganizēts Pavasara koncerts Križu apkaimes senioriem.

20. Noorganizēta tikšanās ar Valsts policijas pārstāvjiem.

21. Senioru aktīva tikšanās. Pasākuma “Pagalma svētki” ideju ģenerēšana.

22. Precizēto dokumentu otrreizējā iesniegšana Uzņēmumu Reģistram.

22. Projekta “Paveiksim to kopā” darba grupas tikšanās. Piedalās senioru aktīvisti.

2. Pasākumi, ar kuru palīdzību tika identificēti kopienas līderi

Kopienas līderus jau zināju pirms pilotprojekta. Tos iepazīnu ar darbu saistītajās aktivitātēs, pasākumos. Īpaši spilgti izpaudās divi līderi, kuru starpā prakses laikā piedzīvoju īstu konfliktu “karuseli”. Lai situāciju neitralizētu, centos izprast un izrunāt viņu starpā atbildības sadalījumu par dažādiem nozīmīgiem biedrības darbības plānotajiem procesiem. Biju gandarīta, ka tas parādījās praktiskajā darbībā.

3. Pašas kopienas sadarbība ar potenciālajiem sadarbības partneriem

Pirmsskolas iestāde, Apkaimes atpūtas centra klubs “Križi”, pašvaldības iestādes: Sociālais dienests, Pašvaldība, Daugavpils Dzīvokļu Komunālās Saimniecības uzņēmums, Komunālā

	pārvalde, Valsts policija, Pašvaldības policija, Daugavpils apkaimes aktīvistu, NVO, "Mēness aptieka".
--	--

6. Pārmaiņu novērtēšana	
Kādas metodes ir izmantotas pārmaiņu identificēšanā?	<p>Sakarā ar mērķa grupas raksturojumu un viņu spējām (seniori, nepārzina valsts valodu) novērtēšanā izmantoju fokusgrupas diskusiju. Sarunu rezultātā centos izrunāt un izvērtēt izvirzītos mērķus, uzdevumus, veiksmes, grūtības, ilgtspējas nodrošināšanas soļus uzsāktajam darbam kopienā.</p> <p>Ar senioriem izvirzītie mērķi bija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Spēcināt kopienu, uzlabot senioru spējas problēmu risināšanā; 2. Radīt senioriem nepieciešamos pakalpojumus; 3. Nepieciešamo resursu piesaistīšana kopienas saliedētībai, līdzdarbošanās un līdzatbildības stiprināšanai (dažādu aktivitāšu realizēšana). <p>Pie paveiktā seniori minēja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biedrība pēc Covid-19 atkal "atdzīvojusies"; - Regulāri notiek valdes sēdes; - Pēc ilgiem laikiem notikusi biedru sapulce; - Biedrība sakārtojusi bankas lietas – atvērts konts; - Par Križu senioriem sākuši interesēties un palīdzēt; - Mūsu vajadzības un vēlmes uzklaušātas; - Uzrakstot projektus, iegūti finansiālie resursi kopienas saliedēšanas, līdzdarbības un līdzatbildības aktivitātēm ("Pagalma svētki" – kopienas saliedēšanai, "Mēs to paveiksim" – vides objekta sakārtošanai); - Iepazīti Daugavpils apkaimju līderi, kas noderēs kā sadarbības partneri; - Tika atzīmēta senioru biedrības desmitgade, pagodināti aktīvistu; - Apmeklēti pasākumi, tika noorganizēta ekskursija; - Arvien vairāk iedzīvotāju interesējas par biedrības piedāvātajām aktivitātēm (tikšanās ar iestāžu pārstāvjiem, izziņoši konkursi, koncerti, izstādes); - Iedzīvotāji priecājas par iespēju apmeklēt Cigun vingrošanas nodarbības; - Aktivizējusies sadarbība ar bērnu dārzu, Apkaimes brīvā laika klubu "Križi". <p>Kas nav izdevies ?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Piesaistīt biedrībai brīvprātīgos, kas pārzina valsts valodu un digitālās prasmes; - Nav paspējuši tikties ar visiem deputātiem; - Nav tikuši skaidrībā par doktorātu. <p>Kādu vēlētos kopienai nākotnē?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vēlētos lielāku iesaisti, līdzdalību, atbalstu no apkaimes iedzīvotāju puses; - Lielāku pašvaldības interesi un rūpi par apkaimi. <p>Kas jā dara, lai iesāktais neapstātos, turpinātos?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biedrībai vajadzīgi jaunāki, spēcīgāki kopienas locekļi; <p>Atzīst, ka ar dažāda veida aktivitāšu organizēšanu viss būs labi, bet bez sociālā darbinieka kā konsultanta un tulka palīdzības galā netiks.</p>
Kādi rezultāti un kādā apmērā ir sasniegti?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Senioru biedrībai "Draudzība-K" sakārtota juridiskā struktūra: <ul style="list-style-type: none"> - sasaukta sapulce; - veikti grozījumi statūtos;

	<ul style="list-style-type: none"> - biedrības izpildinstitūcija papildināta ar trešo locekli, kuram ir pieejama internetbanka; - dokumenti iesniegti UR, saņemts pozitīvs lēmums par biedrības izmaiņu ierakstīšanu biedrību un nodibinājumu reģistrā; - biedrībai atvērts bankas konts; - ir juridiskas iespējas piesaistīt resursus. <p>2. Kopiena kļuvusi atvērtāka, pavērtas iespējas senioriem un citiem iedzīvotājiem iesaistīties gan biedrības, gan kopienas aktivitātēs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzlabotas zināšanas par līdzdarbošanās iespējām; - stiprināts sociālais kapitāls, saikne starp attiecībām, kādas biedrības locekļi veido ar citiem locekļiem, apkaimes iedzīvotājiem. <p>3. Izveidots sadarbības tīkls, kuru izmantojot, ir iespēja atrisināt, mazināt problēmas.</p> <p>4. Prakses laika tika apzināti apkaimju aktīvisti. Noorganizēta sadarbības partneru tikšanās, kura pārauga kopējā apkaimju aktīvistu WhatsApp grupā. Tai ir liels potenciāls sabiedrības aktivizēšanā. Grupai atrasts līderis. Notikušas 3 tikšanās ZOOM platformā. Tiek veidots Daugavpils apkaimju LOGO. Tika organizēts pasākums “Daugavpils apkaimju līdzdalības stāsti”, kurā uzstājās un par savu pieredzi stāstīja arī Križu kopienas pārstāvji.</p> <p>5. Piesaistīti resursi. Uzrakstīts projekts “Mēs jūtamies šeit piederīgi” Daugavpils valstspilsētas domei līdzfinansējuma piešķiršanai. Saņemts atbalsts. Novadīts kopienas saliedējošs pasākums – “Pagalma svētki”.</p> <p>6. Atrasti sadarbības partneri. Ar NVO “Latgaleite” iesniegts projekts “Paveiksim to kopā”, kura iniciatīvu atbalstīja Izglītības iniciatīvu centrs sadarbībā ar British Council pārstāvniecību Latvijā projekta “Darbīgās kopienas” ietvaros. Projekta mērķis: Aktivizēt Križu kopienas visu paaudžu mazāk aktīvus iedzīvotājus kopīgu mērķu sasniegšanai, tādējādi veicinot iedzīvotāju līdzdalību un piederības sajūtu apkaimē. Ar jaunām aktivitātēm uzlabot iedzīvotāju dzīves kvalitāti.</p> <p>7. Tiek piedāvāts/sniegts visiem interesentiem jauns pakalpojums – Cigun vingrošanas nodarbības.</p> <p>8. Caur mērķa grupu sasniegtas un iesaistījušās līdzdarboties izglītības iestādes (pirmsskolas iestāde, Apkaimes brīva laika klubs “Križi”), kas savukārt ir resurss un iespēja, kā uzrunāt, iesaistīt kopienas dzīvē Križu ģimenes.</p>
<p>Kādi faktori veicinājuši vai kavējuši plānoto rezultātu sasniegšanu?</p>	<p>Veicinošie faktori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pilotprojekta teorijas kursa laikā iegūtās zināšanas, metodikas rokasgrāmata; - mentori, mentoringu tikšanās reizes; - Zoom ar pilotprojekta dalībniecēm; - darba pieredze ar izvēlēto mērķa grupu;

	<ul style="list-style-type: none"> - darba devēja uzticēšanās manam darītajam; - pieredze nelielo projektu rakstīšanā; - zinošas kolēģes klātbūtne (pilotprojektā no pašvaldības bijām divas); - kolēģu atbalsts; - SD darbā iegūtie sakari (pašvaldības iestādēs, NVO sektorā); - savas NVO esamība; - Domes deputātu (sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājas, vietnieces) spēja mēģināt izprast, pieņemt SDK kā sociālā darba jaunu formu; - pieredzes brauciena Labās prakses piemēri (iedvesma darbam!). <p>Kavējošie faktori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - darba devēja, kolēģu neizpratne par SDK nozīmi; - apmeklējot pašvaldības iestādes un veicot sociālo mārketingu, darbinieku vienaldzīgā attieksme pret SDK; - dažādu apstākļu/šķēršļu dēļ iepļānotā neizdošanās noteiktajā laika posmā. <p>Kā kavējošs faktors jāmin arī mērķgrupas specifika (valodas zināšanu trūkums; digitālo prasmju trūkums; gadu (vidējais vecums 78) dēļ nespēja tik operatīvi un ātri veikt iepļānoto (nespēja izmantot sociālos tīklus).</p>
<p>Rekomendācijas turpmākajam sociālā darba jūsu izvēlētajā kopienā procesam</p>	<p>Process izvēlētajā kopienā tikai uzsācis savu kustību. Senioru biedrība sakārtojusi savus juridiskos dokumentus, senioriem un apkaimes iedzīvotājiem ir piedāvāts jauns pakalpojums, notikusi tīklošanās, biedrība savesta ar dažādiem sadarbības partneriem, apkaimes iedzīvotāji ar aktivitāšu palīdzību uzsākuši kopienā kopīgi līdzdarboties savas vides sakārtošanā (sakopt apkaimes vides objektu). SDK jāturpina, lai apzinātu apkaimēs citu mazaizsargātu grupu vajadzības, stiprinātu šīs iedzīvotāju grupas, motivētu, iedrošinātu. Jādomā, kā veidot sadarbību ar tiem senioriem, kuri prot valsts valodu un ir apguvuši digitālās prasmēs.</p> <p>Brīvprātīgos darba darītājus mūsdienas ļoti grūti sameklēt, visi cer uz samaksu. Jaunieši vēlas nopelnīt. Mūsu reģionā it sevišķi, ja tev nav darba un jādomā par ģimenes iztiku, prāts nenesas uz brīvprātīgo darbu. Citi atkal pēc darba 2–3 stundas nevēlas veltīt brīvprātīgajam darbam. Austrijas pieredzes piemērs parādīja, ka viņiem brīvprātīgais darbs attīstīts, jo iedzīvotāju labklājības līmenis sasniegts tik augstu, ka viņi gatavi palīdzēt tiem, kam iet grūtāk. Senioriem grūti nākas atrast kādu brīvprātīgo, kas iesaistītos apkaimes aktivitātēs. Cerību nezaudē un cer, ka kādā no apkaimes saliedētības aktivitātēm izdosies varbūt kādu uzrunāt.</p>

Komentāri/priekšlikumi sociālā darba kopienā attīstībai Latvijā

Strādājot ar savu izvēlēto mērķa grupu – Križu senioriem –, apzinos, ka, noslēdzoties projektam, turpināšu sadarbību. Seniori ir ļoti atsaucīgi, uzklausa ieteikumus, bet vieniem (kamēr viņu vidū nepiebidrosies daudz jaunākas paaudzes apkaimes iedzīvotāji ar latviešu valodas un digitālajam prasmēm) ieceres īstenot būs grūti. Seniori ir aktivizējuši savu darbību, un nākošais solis, kas būtu jāveic sociālajam darbiniekam, ir darbs ar iedzīvotājiem (citām mazaizsargātām mērķa grupām), kuri

būtu gatavi iesaistīties apkaimes saliedēšanā jau uz senioru izveidotajām tradīcijām un pamazām ieviestu jaunas iniciatīvas, lai tās kalpotu apkaimes turpmākai attīstībai.

Darbojoties jāpatur prātā, ka neizbēgama lieta SDK ir iecerētā kāpumi un kritumi. Kādā brīdī tev blakus var atrasties daudz atbalstītāju, un tad, kad jārealizē iecerētais, tu vari palikt viens. Ar to saskāros, komunicējot ar dažādu iestāžu darbiniekiem. Prātā nāk piemērs, kā tika izstāstīta ideja par apkaimes iedzīvotāju saliedēšanu, iesaistot tos kopīgi vides objekta sakopšanā, un, kad telefona sarunā uzrunāju Jaunatnes Iniciatīvu centra pārstāvi pievienoties šai aktivitātei, saņēmu atbildi: *"Kad jūs būsiet visu noorganizējuši, varat paaicināt mūs uz gatavu pasākumu un mēs piedalīsimies."* Arī no pašvaldības dažiem departamentiem par kopienu interesējošiem jautājumiem saņēmu vien pieklājīgas atrakstīšanās vēstules.

Apziņa, ka esi iesaistījies SDK pilotprojektā un vēlies ko jaunu apgūt un praktiski to pielietot, neļāva padoties. Gribas teikt: "Vienam, nesaprastam un neizprastam darboties ir grūti."

Priekšlikumi: SDK teorētiskajām un praktiskajām mācībām sociālo darbinieku vidū būtu jāturpinās tik ilgi, lai būtu vismaz 1 sociālais darbinieks katrā pašvaldības sociālajā dienestā, kurš šo teoriju un praksi būtu izmācījis, kā mēs. Tikai tad redzu SDK iekustamies. Šobrīd, manuprāt, ja kāds piesauc SDK kā jau esošu sociālajā dienestā (kopienu centrs utt.), katrs strādā, kā saprot. Ļoti ceru, ka ar mūsu grupas pilotprojekta beigām šo bagātīgo zināšanu klāstu (ko sniedza mācību spēki, metodikas veidotāji, lektori, mentori) un sagatavoto metodiku turpinās apgūt vēl daudzas nākamās grupas. Protams, jādara vēl daudz, lai arī pašvaldību, sociālo dienestu vadītāji izprastu SDK nozīmi un to atbalstītu!

Mana kā sociālā darbinieka vēlme, lai pašvaldības izprastu šī darba nozīmīgumu, saredzētu to kā atbalstu savam darbam. Visu nav jāuzvel uz pašvaldības pleciem. Aktivizējot kopienas, izglītojot, spēcinošot, iedvesmojot, kopiena pati (piesaistot resursus) saviem spēkiem var panākt sociālo problēmu mazināšanu, risināšanu, savas dzīves kvalitātes uzlabošanu.

Gribu uzsvērt, ka vienam darboties ir grūti. Tas ir komandas darbs. Cik tālu un dziļi pašvaldības darbā iesaistīs sociālo darbinieku "kopienistu" savā profesionāļu komandā, no tā būs atkarīgi pašvaldību veiksmes stāsti par preventīvajiem pasākumiem.